

J A U
U Ž M
7 5

Divadelní fakulta

Brno 2022

SALÓN PŮVODNÍ TVORBY 2022

SBORNÍK TEXTŮ

© Janáčkova akademie múzických umění, 2022

ISBN 978-80-7460-196-5

OBSAH

Kristýna Blahynka HEMISFÉRY	9
Kristýna Brázdová INTERVIEW S PANEM BÁSNÍKEM	11
MONOLOG O NĚJAKÝ VĚCI	12
PO JEDNÉ VĚTĚ	13
POJĎME VĚŘIT, ŽE NĚKDO MÁ PLÁN	14
Ondřej Dvořáček PŘEKVAPIVÉ SETKÁNÍ	17
EKObuňka JAMU F.E.E.L.	21
Aneta Frimmelová VHLEDY II.	39
Barbora Fukalová HODINKY	41
PAN P.	45
Justina Grecová CUKR	49
Kristina Komárková BRNU	57
BUDOUCNOST NÁRODA	58
Karolína Mikulášková NA HRANĚ DNE	61
Jana Mlatečková BUDE HEZKY	73
MARATON	76
Maria Nona Mlejnská MORYTÁT	79
POBUDOVÉ NA LOVU	80
TICHO	87
ZMĚNA TYKVÍ	88

Anna Mrázková	
JAK SE OBLÉCT PRO 21. STOLETÍ	99
Tereza Ondryášová	
C19	105
CESTY	105
JEDU LETOS POSLEDNÍ	105
JEHLICE VE VLASECH	106
?	106
UMAKART	106
ZÁ RUBNI	107
Tomáš Pavlica	
NOC	109
Kristýna Pavlů	
VHLEDY I.	111
VHLEDY V.	113
Marcel Peterka	
I MISTR SMRT SE NĚKDY UTNE	115
Daniela Samsonová	
ZAPÁLIT A POCHCAT	121
Vojtěch Šoula	
BRACIA I SIOSTRY	127
BŮH JE MAMINKA	130
TIK - ORGÁČ - ŤAK	134
HOMO SAPIENS RODU ŽENSKÉHO	135
Anežka Šujanová	
BUDE TU STAN	137
JE TO TAKOVÝ KOUZLO	138
KŘEČČÍ LOVE STORY	139
POKAŽDÉ	152
ŠESTÝ SEN	153
Martin Winci Urbaník	
FUCK YOUR MIND	157

Jana Vaverková	
ÚNOS AKVAFEMINISTEK	159
30. ŘÍJNA	163
Nikola Věntusová	
VHLEDY III.	165
Zuzana Žalmanová	
AZ-KVÍZ	167
MUSÍTE TO ZE SEBE DOSTAT	172
U MAMINKY	173
Anna Žďárová	
VHLEDY IV.	177
Anonym	
PORODY, POTRATY A POTRATÍ	181

Kristýna Blahynka

divadlo a výchova

HEMISFÉRY

„Dnes jsem se probudila zároveň se sluncem a zrovna piji k snídani tohle úžasné smoothie z baby špenátka a jablíček, co jsem včera koupila na farmářských trzích.“

„Miluji dopolední cvičení, vždycky mě to parádně nakopne a jsem pak strašně produktivní a plná endorfinů.“

„Díky zdravé stravě a dvěma a půl litrům čisté vody mám přirozeně bezchybnou pleť, takže mi stačí jen řasenka a balzám na rty.“

„Důležitá je pozitivní energie a zdravé sebevědomí.“

„Uvařím si zdravý a zároveň velmi chutný oběd z quinoy a tempehu.“

„Uspořádám si pracovní stůl podle Pinterestu a vrhnu se na práci.“

„Je čas na procházku. Nadýchat se čerstvého vzduchu a provětrat si hlavu a za odměnu si po cestě koupím kafe ve Starbucks.“

„Teď si udělám rituální hodinku a budu manifestovat s krystaly.“

„Tak, k večeři si dám zbylou porci od oběda, přece nebudu plýtvat jídlem, ekologické uvažování je důležité.“

„Je čas na večerní jógu a pořádně se protáhnout.“

„Důležitá je večerní rutina a každodenní péče o pleť. I když se nelíčím, tak si vždy dvoufázově odličím pleť.“

„Jdu spát nejpozději ve 22:00, abych se brzy ráno probudila odpočatá a plná energie na práci, kterou mám na ,to do‘ listu.“

„Doprdele, včera jsem to asi moc míchala, musím si dát nějaký vyprošťovák na spravení.“

„Dva dřepy na srovnání tlaku a dost, dneska to fakt nedávám a nechci tady hodit grcku.“

„Dnes není čas na hrdinství, kde mám ten plně krycí make-up? A sluneční brýle?“

„Bože, mně je zle, jsem fakt kráva, proč jsem včera lila jak před popravou?“

„Budu zvracet.“

„Pošlu dva emaily a udělám jeden online call. Ok, dobře, vypnu si kameru. A půjdu spát.“

„Musím na vzduch... a po cestě si koupím čínskou polívku a lahváče.“

„Prosiííím, Bože už dost, já ti přísahám, že už to nikdy nebudu míchat!!“

„Ta polívka se nedá jíst, to nemá žádnéj glutamát, to jdu vylejt do záchodu.“

„Už jsem vystřídala všechny polohy na gauči.“

„Nechce se mi, udělám to zítra ráno... nebo v poledne.“

„To pivo pomohlo, že bych šla s Karlem na jedno?“

Kristýna Brázdová

rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika

INTERVIEW S PANEM BÁSNÍKEM

Představovala jsem si vás teda jinak.

A jak?

Nevím. Nevěděla jsem, že za velkými slovy se schovává... Křehulka.

Važ slova, ženo, abych se neurazil. A nezapomínej, v jaké době žiju. Jídlo je špatné a lékařská péče bídna.

Jistě. Víte, že se neví, kdy a kde jste zemřel?

Kdy a kde zemřu. Ale to je zajímavé. A vlastně se mi to docela líbí, zmizím vám z očí a pak si jen můžete láteřit, že vám pořád ležím v žaludku! Ale tak já to pochopitelně budu vědět. Ale zatím mě laskavě nechte žít.

Ale tak Závět' už máte napsanou.

Ano, protože jsem myslel, že se mnou bude brzo konec. To, že se mi milostivý Bůh rozhodl dát ještě šanci, je zázrak a popud k nápravě života. A navíc, memento mori, víme? V naší době čas neztrácíme.

A jak jste tu šanci na nový život využil?

Tak nejdřív jsem to zapil v putyce, bez toho to nejde. Ale co vám mám povídat, i když člověk uteče hrobníkovi z lopaty, nevinnost novorozeněte v sobě těžko vykřeše. Hele, to zní docela slušně, to si zapíšu, jestli se mi podaří někde splasit brk.

Proč jste měl vůbec takového vzteka na toho biskupa, který ani po čtyřech letech francouzštiny furt neumím přečíst, jak se jmenuje?

Vzteka?

Promiňte, do toho se mi mísí ještě jiná maturitní četba.

Rozčiloval mě hrozně. A co já, pisálek, zmůžu

proti tak velké rybě? Můžu se bránit jen ostrým jazykem. On má svoje zbraně a já zas své.

Ale vy jste nebyl zrovna neviňátko. Rvačky v opilosti, vražda kněze...

Co se mi tady hrabete v mých poklescích? Zpovědníka mám.

Promiňte, ale svět by třeba zajímalo, proč jste tohle a proč onohle...

Ale co po mně vlastně chcete? Jestli chcete vzory, zajděte si tady do toho chrámu za rohem, tam máte světce, ke kterým můžete vzhlížet.

Já si třeba myslím, že bychom měli znát autora, od kterého něco čtete.

Já jsem ale všechno řekl, všechno je to napsané tady v té knížce, co máte. I když, kdo ví, co z toho zůstalo po těch staletích a úskocích do jiných jazyků. A francouzsky už na mě radši nemluvte, to je jakási divná pošramocenost, a ne řeč, kterou jsem psával já.

No jo, čas letí.

Letí, je to tak. To mi připomíná, že jsem zval svého právníka na korbel čehokoliv, co teče. Už na mě určitě čeká.

Počkejte ještě, co byste vzkázal lidem, co byste jim poradil?

S tím mě neotravujte, já nejsem žádný královský poradce. Ale korbel si s námi klidně dejte.

Raději vynechám.

MONOLOG O NĚJAKÝ VĚCI

Hele, co myslíš, jakej předmět mě vystihuje? Knížka? Ale jaká? To musí být nějaká konkrétní knížka. Encyklopedie? A co tím jako chceš říct? Že jsem tlustá a nudná? Cože? Že jsem moudrá sovička? To mi připomíná takovou tu plastovou sovu, co jsme si koupili. Ta malá, jak jí můžeš pověsit klíče na pařátky, a když je tam pověšíš, tak otevře oči. Víš co, probudí se, když má pocit, že má nějaký úkol, když může být důležitá, i když držení klíčů není nic až tak sofistikovaného. Smutný je, že se na stěnu lepila takovou šuntskou páskou, takže asi po týdnu spadla i s klíčkama a za ní i kus omítky. A teď se někde válí mezi těma věcmama, se kterýma je nutně potřeba něco udělat, jako jsou roztržené punčochy nebo smlouva o pojištění, kterou je potřeba zrušit, a vždycky si na ně vzpomeneš, když jsi v polospánku a najednou sebou trhneš a uvědomíš si, žeš odignoroval něco hrozně důležitýho. Třeba maily ze školy. Jo, a když už jde o věci, co jsou rozbitý a mělo by se s něma něco dělat, tak jsem si vzpomněla na tu flašku, o který jsem psala minule. Takovou tu skleněnou láhev z ekologickýho e-shopu. Líbila se mi její křehkost a epesní tvar, víš co, takovej děsně zajímavěj a cool. A byla jsem na sebe hrozně hrdá, že se mi jako ještě nerozbila. Říkala jsem si, že to asi bude mou klidnou povahou nebo co. Jenže, víš co? Trvalo to jen pár měsíců a byla na kusy. To jsem tak jednou jela pozdě na francouzštinu, jako obvykle, a při vystupování ze šaliny mi vyletěla z tašky a voda se rozlila po celým voze. Tak jsem si posbírala střepy a s dramatickou rekvizitou jsem si to nakráčela k divadelní fakultě. Ona se totiž nerozbila celá. Ten spodek zůstal vcelku a do vzduchu z něj trčely ostrý hroty. Nastalou situaci jsem se pochopitelně zkoušela analyzovat z různých pohledů. Protože taková věc, to se ti nestane jen tak, že jo, je to znamení. A došlo mi, že jsem si kvůli tomu měla uvědomit, že nemám být příliš pyšná. To, že ségre se rozbila už dřív a mně ještě ne, neznamená, že jsem lepší než ona. A taky bych neměla furt chodit pozdě, ale to je zas jiná kapitola, ty vole, jestli se já někdy naučím chodit na čas, tak to bude můj největší accomplishment, ale bacha! Nesmím na něj být příliš hrdá. No a jak to dopadlo? No, jak asi, do poznámek na mobilu jsem si zapsala, že polorozbitá lahev by mohl být pěkněj filmovej obraz, po cestě domů šalinou jsem o tom napsala jakousi básničku a teď nosím pití ve flašce od kefiru. Dokud ségra pojede na fermentované dietě, tak mám případnej přísun flašek zajištěnej.

PO JEDNÉ VĚTĚ

V polici ve spíži se tísnily plastové krabičky na svačinu jako otevřené škeble, přičemž ne všechny pocházely z téhož moře – naplavily je sem nové vztahy, to jak začala jedna domácnost organicky přerůstat ve druhou.

*

V potu tváře tvoří zaměstnanec Lidlu příběh pečiva, se vší pečlivostí, jakou lze žádat za 27 tisíc hrubého, a ty si tu koblihu hodíš do mikrotenového sáčku, ve kterém druhý den ráno odneseš do popelnice kočičí hovínka.

*

Povlak na deku, zteřelý časem, se natrhl a teď je dobrý maximálně tak na hadry-jednorázovky, přičemž povlak na polštář ho musí na onen svět následovat, protože nemá smysl, aby zůstala půlka z dvojice.

*

Kráčím po ulici a ulpívá na mně červená a modrá ze světel policejního auta, stejně jako ulpívá na zdech domů a v odrazech oken, a já si říkám, jestli na mně zanechají nějakou stopu, jestli půjdou smýt, až přijdu domů, a tak kráčím a světelný smog našeho města promítá na oblohu velký otazník.

*

Přesypává červený prášek do skleněné nádoby na koření, sladká paprika už už stoupá přes okraj, tak stačí nádobou párkrát uhodit o kuchyňskou linku a vše se urovná a každé zrnko zapadne na své místo, tak jen zavře víčko a usměje se, protože ono se to vždycky nějak uštěrchá.

*

Svítivá očička koukají ze tmy, na měkkých polštářcích tančí šelma po střeše dolů, pak přehlídka po mole a skok ze zábradlí, kočičku máme doma, než zítra půjde zase dělat hlídku měsíci.

*

Papučky jsme říkali malým sametovým kvítkům, které se daly otevřít, a uvnitř se občas schovával včelí medvídek, který se asi po našem vpádu do jeho skromného obydlí trochu zastyděl a frknul kamsi do neznáma, stejně jako naše dětské hry v trávě.

*

Občas Tě sevře strach a nevíš vlastně proč a občas Tě sevře strach a víš přesně proč, bojíš se o svůj život, protože tak nějak cítíš, že bys měl, stejně jako tehdy, kdy v davu něco cvaklo a Tys čekal, že se vedle Tebe někdo odpálí, tehdy i teď, jen pryč od lidí.

*

Vzal ji za ruku a ve třepotu listí stromů, v jejich stínu a zlatých penízcích, se chvěla jejich těla a duše se tetelily radostí.

*

Ve vzdálenosti, kterou neumím vypočítat, mihnou se okolo sebe dva satelity, přičemž jejich trajektorie jsou vesmírem navrženy tak, aby rotovaly kolem jednoho tělesa, na moment se k sobě přiblížily, byly v zákrytu, ale nikdy se neprotly.

POJĎME VĚŘIT, ŽE NĚKDO MÁ PLÁN

Slyším podivné hučení. Jedeme. Letíme? Okolo nás plují tmavé pásy. Přes sklo pokryté kapkami vidím rozošřená světla. Jsou červená a bílá a mihají se rychle. Neletíme. Třese se. Mine nás obrovský brouk s černými lesklými krovkami. Kapky dopadnou na sklo, ale vzápětí zmizí. Možná se pohybujeme v kruzích, kvůli té temnotě okolo to není vidět. Nevím, jestli se někdy zastavíme. Míjíme geometrické tvary různých barev, které vystupují z prázdna. Přes hučení není slyšet nic jiného. Ubíháme. Utíkáme? V zrcadle se odráží světlo, které mě oslepuje. On to nevnímá, nedívá se tam. Prosvítí okolo nás stříbrná krabice. Skoro nás smete.

„Co s námi bude?“ mám na jazyku otázku, ale nevyřknu ji. Když si nehledíme do očí, není vhodný okamžik na hovory. Mohl bych se na něj podívat skrz jedno ze zrcadel, ale nezdá se to jako jeho skutečná podoba.

Šel jsem zablácenou ulicí, bylo pošmourno. Město bylo propojeno spletitou sítí takových uliček. Byly to rýhy na zemském povrchu. Ale dneska už z nich zbyl jen prach.

Slyším trubku, která se blíží, ale vzápětí odezní pryč. Mysl mi pluje v tom jakémsi prázdnu, v té černo-
tě, co nás obklopuje. Myšlenky, jako ty abstraktní tvary okolo, se mi chvíli pozdrží ve vědomí, ale hned jsou za mnou. Nesnažím se je zachytit, ani by to nebylo možné. Každým okamžikem na mě doléhá nový podnět, ale v něčem jsou stejné stále tytéž.

Kousek za městem stály dřevěné chajdy. Choulily se podél řeky, kterou dokreslovalo vždy přítomné svištění vlasců a hejna komárů. Řeka se vlnila, vlasce a hejna se hnuly. Ale všechno ostatní se zdálo jakoby statické. Byl to život jako na posedu, sledování míhání života, zatímco se stojí na místě.

Plyneme podél řeky, kterou spíš tušíme, než vidíme. „Kam se ubíráme? Před čím utíkáme?“ mám chuť se zeptat, ale vracím se do útrob svého kabátu. Choulím se jako ty domky podél řeky s tím roz-
dílem, že ony stály na místě, ale mě unáší proud. Už nevím, co znamená zastavit.

Tam, kde v určitou dobu protly krajinu koleje, stála mezi stromy jakási kaplička. Stín křoví kryl i vchod do jeskyně, co se nacházel o kousek dál. Myslím, že tam kdysi zastřelili člověka.

Ploužíme se, zpomalujeme a já polozřetelně zaznamenám obrysy kapličky ve tmě. Její tmavá silueta se rýsuje oproti světlejšímu nebi. Je zataženo. Stromy už odtáhli. Kapli je její čas taky přesně vyměřen.

„Jak se může tvář tak rychle změnit?“ ptám se sám sebe, zatímco on se ode mě odvrací pohledem. On je ten, kdo určuje směr, ale není dost svědomitý na to, abych neměl obavy o naše bezpečí. Ale věřím dobře rozkresleným plánům, díky kterým se naše město mění k nepoznání, doufám, že pruhy na papíře, jejichž rýsování do krajiny provází tříštění a bourání, se jednoho dne promění v cestu domů.

Ondřej Dvořáček

činoherní herectví

PŘEKVAPIVÉ SETKÁNÍ

Náměstím se rozléhal halas nedalekého kostelního zvonu ohlašujícího poledne. Dva mladí lidé, zavěšení lokty jeden do druhého, sestupovali úzkou dlážděnou ulicí.

„To si vymýšlíte! To jistě není pravda!“ odporovala medovým jemným hláskem plným přehnané nevěřícnosti mladá, asi osmnáctiletá dívka.

„Na mou duši, je to tak. Spadl z jeviště přímo do první řady. Režisér od té doby zakázal veškeré popíjení před každou hrou.“

„Vy pijete?“ využila dívka příležitosti ke zdánlivě nevinným ženským výzvědám.

„Občas ano. Ale jen když je dobrá společnost.“ Opáčil mladík a usmál se.

Došli k průjezdu velkého měšťanského domu a kromě nohou se zastavil i jejich rozhovor. Hleděli jeden na druhého. Dívčinu tvář pokrývaly červánkové rozpaky. Mladík se díval hlouběji do průjezdu. Nakonec výmluvné ticho přerušila ona.

„Tatínek vyrábí krabičky. Papírové i dřevěné. Táhle vzadu“, ukázala nesměle drobným prstem do hloubi dvora, „tam má dílnu.“

„To má tatínek jistě mnoho práce.“

„To má. Jsou teď ale s maminkou pryč. Šli k příbuzným na oběd.“

„Nejsou doma?“

„Nejsou.“

Mladý muž si dlouhý pramen svých kadeřavých vlasů hodil k levé straně a zpřímá pohleděl dívce do očí. Byla tak krásná! Vždy se musel podívat nad tou nerušivou dokonalostí jejího obličeje. Drobný nosík, důlky očí jako studánky se safírovou rosou a ta ústa! Rty jako malé jezírko vykrojených nachových břehů. Mladík zatoužil svlažit svou přítomnost v této lázni. Musí konat!

„Nemá doma pan otec třeba kytaru?“

Děvče přitakalo souhlasným kývnutím. Prošli průchodem do dvora. Pomalu a potichu.

Byl to malý dvůr se studní, dřevěnou lavičkou a malým záhonkem. Dívka přistoupila ke dvoukřídlovým dveřím domu, sehnula se, nadzdvihla starou kamennou dlaždici a sebrala ukrytý klíč. Mladík stál zatím u studny a obdivoval ten staropražský koutek. Byl fascinován zašlými místy a tenhle dvůr naznačoval paměť snad až gotickou. A jestli ne gotickou, alespoň barokní, jak soudil podle zdobených šambrán nad okny jednoho z domů. Dívka zatím odemkla dveře a šeptla, ať ji následuje. Stoupali po dřevěném vrzajícím schodišti do prvního patra.

„To je velmi starý dům, že ano?“

„To nevím. Bydlel tu už můj pradědeček, ale co bylo předtím, o tom nevím nic.“

Za několik minut už seděla dívka způsobně na měšťanské čalouněné lavici. Naproti ní mladík a hrál. Hrál nádherně. Příliš nerozuměla slovům, protože zpíval česky. Přesto poslouchala se zájmem. Má krásný hlas, pomyslela si. A je vzdělaný a milý. Jistě musí na jevišti okouzlovat mladé dívky. Tak jako okouznil ji, když se setkali. Promrzlá tehdy s přítelkyní vběhla do maličké kavárny a On ji z kouta od kamen sledoval. Pak jí nabídl čokoládu a dali se do hovoru...

Mladík dohrál poslední akordy. Dívka zatleskala, zatímco její soukromý muzikant stavěl kytaru zpět do kouta pokoje.

„Snad to neznělo příliš zle. Dlouho jsem nehrál. Vyšel jsem ze cviku.“

„Máte moc krásný hlas. Co všechno vy umíte...“

Mladík se zasmál. „Přesto umím tak maličko a je toho tolik, co neumím a chtěl bych umět...“ Podíval se ven z okna do ulice. „A navštívit a vidět...“ dodal nepřítomně, spíše sám k sobě.

Pak svedl pohled k dívce, přistoupil k ní a vzal její ruce do svých. „Líbíte se mi, ani nevíte jak...“

„Opravdu?“

„Jste velmi krásná... Vaše přítomnost je mi nesmírně příjemná. Dosud jsem takových potkal velmi málo.“ Přiblížil její ruce k sobě a dívka vstala z lavičky tak, že jedna hrud' se téměř dotýkala druhé.

„Pane Karle,“ promluvila rozechvělým hlasem s očima upřenými do jeho, „já vás...“ Hrudníky byly již opřeny jeden o druhý, tváří se chybělo málo. Dívčino malé jezírko s nachovými drobnými břehy se tence rozevřelo a dva mladí lidé zpečetili vzájemné okouzlení.

Tak ubíhal čas, který ani jeden z nich neměřil. Snad uběhly dvě minuty a snad i deset. Nebylo to důležité. A tak by snad to bezčasí trvalo navěky, kdyby vzduch nerozčísly zvuky vycházející od průjezdu. Dívka sebou trhla a roztržitě přeběhla k oknu, ze kterého se dalo vidět dolů do dvora.

„To jsou naši! Vrací se dříve!“ sykla vystrašeně.

„To nevadí,“ opáčil mladík klidně, „říkala jste přece, že vaši rodiče vědí, že se se mnou vídáte.“

„To ano. Ale takhle... Takhle vás nesmí poznat!“

„Můžeme jim říct, že jsem vám přišel vrátit tu vaši knihu. Ostatně jí mám v kapse kabátu.“

„Ne, prosím, ne!“ dívka vzepjala spojené ruce do prosebného gesta. Oknem již doléhalo řinčení klíčů ve vstupních dvoukřídlových dveřích. Dívka ukázala směrem k oknu.

„Pane Hynku, prosím. Slezte tudy. Přísahám, že až se uvidíme příště, představím vás. Ale teď vás prosím, běžte pryč.“

Hynek přistoupil k oknu a rychle vyhodnotil, že pod parapetem okna je jakási vystouplá římsa, na kterou se dá spustit, zachytit se o ni a pak snadno seskočit dolů do dvora. Otočil se směrem k dívce.

„Slibujete, že se znovu uvidíme?“

„Až se znovu uvidíme, rodiče vám představím. Rádi vás poznají, ale nechci, aby vás tu našli. To přece nejde!“

Bylo slyšet vrzání schodů. Hynek nemohl spustit pohled z toho vystrašeného obličeje. Byl jím fascinován.

Nakonec, ač neochotně, souhlasně přikývl. „Dobře. Zatím na shledanou.“ A stihl ještě rychlý polibek na dívčinu červenou tvář. Rychle slezl na římsu, chytil se rukama parapetu a seskočil dolů těsně vedle zkopaného záhonku. Právě v momentě, kdy majitelé domu už bušili na vstupní dveře nad schodištěm. Co nejtíšeji se vytratil průjezdem ze dvora a Lori se z okna dívala, jak vešel ven do ulice.

„Lori, jsi doma?“ zahlaholilo zněle za domovními dveřmi. Dívka si urovnala šaty a rychle běžela otevřít. S rodiči se pozdravila, ptala se, jaký byl oběd a jak pořídili. Otec se zmínil, že všechno se vyřešilo rychleji, než očekával, a proto přišli domů dříve. Paní matka sundala šál a chystala se v kuchyni připravovat večeři. Za několik málo okamžiků se ozvalo bouchání na vrchní vstupní dveře. Pan otec šel otevřít. Lori se zvědavostí poslouchala z pokoje.

„Dobré odpoledne, pane Šomku,“ ozval se známý hlas.

„Velmi se omlouvám, že tak vyrušuji po poledni. Jmenuji se Karel Hynek a přišel jsem vrátit vaší dceři knihu, kterou mi ráčila půjčit,“ vyňal útlou knížečku z kapsy.

„Ale, mladý muži. Pěkně vítám. Už jsme o Vás od Eleanory slyšeli. Nechcete jít dál? Jen pojďte, pojďte dál!“

„Tak, snad jen na malou chvíli, když nedáte jinak.“

Lori nevěřila vlastním očím. Je to on! Opravdu se vrátil a vešel do předsíně, zatímco otec zavíral dveře. Staronová návštěva se usmála na Eleanoru a nepatrně spiklenecky zamrkala.

„Maminko!“ zavolal pan Šomek přes chodbu do kuchyně. Paní Šomková vešla do předsíně. „Tak to je ten pan Mácha!“

EKObuňka JAMU

F.E.E.L.

Funeral Epitaph Embedded in Life?

Ke zmrtvýchvstání není třeba žádná magie. Jen žal. Jen ta největší nespravedlnost, nejbolestivější zrada, nenapravitelná ztráta může vyvolat takový žal, který přivolá zpátky mrtvého. Když duše zarmouceného opouští po smrti tělo, je vtahována do podsvětí jako každá jiná. Většina duší hledá klid a nebrání se hluboké, osamělé temnotě. Duše toho, kdo cítil velký žal, se ale bouří. Stejně jako za svého života se uchyluje k neposlušnosti vůči zákonům světa, které shledal nespravedlivými. Klade přímý odpor toku duší a tato akce ji znovu vrací do těla, které bývalo kdysi uvědomělým občanem.

chtěl bych se cítit

nějak užitečný

k užitku

užitkový

jako voda

nebo zboží, objekt cizího hladu

/samoobslužný člověk/

chci pochopit, k čemu je tahle

produkce

spotřeba kyslíku

okrádáme se

lidské buňky mají podobný tvar

jako buňky cibule

viděl jsem je kdysi dávno pod

mikroskopem

v hodině biologie

ale pochopil to až teď

jsou totiž viditelné

i pouhým okem

rozklad těla na pohovce

ještě že naše společnost umí rozlišit

dobrovolný

řízený

a nucený druh úpadku

dopřejme jedné věci mnoho kategorií

aby náhodou

nepřítáhla pozornost

důležité je mít jasno

je nás mnoho

v této místnosti

na této malé zahradě

mezi regály

chtěl bych tu být pro druhé

nevidí mě

neslyší co říkám

stále dokola

je mi to líto

prodírání masou těl

babi podívej
v televizi jsou vojáci
a tanky
/rozrytá zemina
krajiny Ukrajiny/
aspoň že sněhu tam mají dost
tady je velké kulové
přepínání programů

mrzí mě že květinám říkáme dekorace
vážně moc mě to mrzí
každá jejich plastová verze
pestíku a tyčinky
se dá vyrobit v továrně
prodat a nacenit
nikdo se jich neptal
v muzeu voskových figurín

uprostřed noci se vzbudil.
byla to jasná noc, mrzlo a světlo do pokoje prosakovalo i skrze zatažené žaluzie
zkrátka se vzbudil
posadil se na posteli
spací triko celé nakřivo
podrbal se na hlavě a jako náměsíčný povídá
mám to.
už to mám.
říká a budí další spící těla.
už to mám. vynikající nápad. byznys plán.
slzy v igelitu.
pak se zase zabořil mezi deku a polštář.
neříkal nic.
jen na kůži cítil dotek prostěradla.
froté.
důvěrně známý materiál už od útlého dětství.

svět je plný zbytečných věcí na jedno použití
které se následně povalují
v meziprostoru
na hranici mezi soukromým a veřejným
obtěžují na dně skříní
nebo se ucourané válejí kolem vchodových dveří
je si téměř jistý, že kvůli nim nemůže spát
zabírají už i prostor v jeho hlavě
a způsobují neklidné převracení z boku na bok
a tři čtyři hodinky řídkého spánku nad ránem
pod očima má kruhy
nekonečné jako černé díry
pohlcují vůli k životu všude kolem něho

Co to máš na sobě?

To bílý?

Kam s tím jako jdeš?

Vypadáš v tom jak strašidlo.

Jako nemrtvej

Seš jak zombík.

Myslíš

Že v tom vypadáš drsně?

Myslíš

Že se jako o tebe budu starat
když se zase vrátíš rozbitej z

Myslíš

Že tě v tom budu podporovat?

Myslíš

Že za tebe budu platit nájem?

Když dáš všechny prachy na

Myslíš

Že s tebou budu

Vůbec ještě ochotná bydlet?

Myslíš

Že mě na to ještě někdy sbalíš?

Fakt si to

Myslíš?

Našla jsem v tvém telefonu
Fotky
Žádný porno
Porno by bylo v pohodě
Normální lidi maj v mobilu porno
Kurva ráda bych byla
V tvém mobilu našla porno
Ale tys tam měl
Měls tam

Musela jsem jim ten mobil dát
Říkali
Že je na to zákon
Že to použijou
Jako důkazní
Materiál
Říkali že
Že to použijou
Při výslechu

To můžou to oni
Můžou
Hodně věcí
Takže i když už tě
I když mě fakt
I když tu už
Tak bych zas
Nechtěla
Aby tě
Vzali do
Do
Do
Né
Do
Muč
Hej
Do mučírny
Můžou to udělat je to přece
inkvizice kurva
Přála bych si abys umřel rychle.

Lesk motorové pily
V dešti
Sdílený les
Bolest věští
Vzpomínky na touhy a vazby

Srdceryvně hřejících
Kamenů
Až obživnou,
Už nebude cesty zpět.

Dříve, když jsem stál na pomezí
Moje srdce se zatetelilo a já si zavýskl
Dnes v noci
Dnes je můj pohřeb
Jsem mrtvý.

První hroudy hlíny dopadají z lopaty
Na moji rakev
Mrtvý
Mrtvý a pohřbený
Obrovské ticho

A pohřební roucho
Které přese mě někdo přehodil
Voní úplně jako
Ona
Voní jako

Ta vůně ve mně vyvolává
vzpomínky
Cítím slanou chuť v ústech
Otevírám svoji rakev
Rozhrnuji hlínu
Objektivně hodnotím
Není to hezký pohled
Kde mám deodorant.

Musím jim něco říct
Ještě nemůžu usnout
Ležet by znamenalo
Pohodlí
Přijetí porážky
Splynutí s tím, co mám rád
Stal bych se
Půdou
Humusem
Někdy třeba i uhlím
To teda až za dlouho
Žil bych.

Protože člověk nemůže nikdy
Úplně zemřít
Na tom se s inkvizicí shodnu
(na ničem jiném ale ne)
Tělo se stává jedním
S tělem země
A je brzy
Jen za pár tisíc let
Někým použito
Rostlinou
Zvířetem
Člověkem
Či tím
Kdo přijde po něm
Takže říct
Že jsme jako lidi

Z ekosystému vyčlenění, že naše kultura

Tak to je prosím vás naprostá blbost

Nechápu, jak to vůbec

Někdo může tvrdit.

Občas to tvrdila i ona

Musím se k ní vrátit

Aspoň na chvíli

Nemůžu si dovolit

Čekat i jen pár tisíc let

Než mě třeba sama

Omylem sežere

Musím jí to vysvětlit

Protože kdo ví

Mezitím by jí třeba někdo mohl

Nebo by jí řekli, že

A já ji měl fakt

A ona mě taky

Svým způsobem

Rohy

Jsou hromosvody

Zvířat

Trny

Jsou hromosvody

Rostlin

Ale co je hromosvodem

Člověka?

Je to nos?

Oko?

Nebo možná

Srdce?

Chci žít
Ještě aspoň chvíli
Je to fakt voprz ale chci
Otvírám rakev
Odhrnuji hlínu
Koukám se na sebe do zrcadla
Myslím tu kaluž
No hezký to není jak jsem říkal
Ale co už
Mám furt na sobě bílou kombinézu
Z poslední akce
Drží pohromadě líp než moje tváře
Dobrej matroš
Díky Lukyne.

Seberu se
Celkem doslova
Dodám si odvalu
(což je v téhle situaci asi vtipný
Já vím)
A vydávám se do ulic města
Kde jsem žil.

Jó, to jsem ještě žil
Pardon
Asi jsem to stále málo
Vysvětlil
Tak zde prosím
Vysvětlení

Nic z tohoto světa nikdy neodejde
Takže tohle taky není žádný zmrtvýchvstání
Z toho se fakt moc dělá
Většina je prostě po smrti ráda za ten klid
A už nemá potřebu dělat bordel
Jenom já se prostě nějak zasek
Nedá mi to
Mám pocit
Že jsem v životě
V té etapě planety Země
Kdy jsem po ní chodil
Což bylo asi někdy kolem roku
Křesťanského kalendáře
Dělal něco důležitýho
Trochu jako bojoval
Asi to byla tak trochu válka
Vždyť jsem mrtvej
Tak to dává smysl
No a mám pocit
Že jsme to úplně
Nedotáhli
Něco prostě není ještě
Hotový
A když mi řekli
Že to mám jít dodělat
Tak jsem si s nima plácnul
Je to totiž záminka
Vidět se s ní.

Stát! Stvůro
Běž! Dostaňte ho
Za naši kulturu
Za naši technologii
Za náš pokrok
Skloň se před pokrokem
Jdi zpátky do hrobu
Jsi urážkou řádu přírody
Kterým sám sebe zapřísaháš
Je naší povinností očistit tě
ohněm a plastem.

Tohle město tě nemá rádo
Nepotřebuje tě
Byl jsi vždycky jen příživník
Tak si teď nehraj na hrdinu
Řekni
Kolik jsi svému městu vydělal
No kolik jsi mu vydělal
Kolik jsi mu vynesl
Vyplatil ses mu vůbec?
Myslím, že nejspíš ne
A proto
Už zůstaň v hrobě
Neslyšném

Jak bys popsal
Touhu
Přijmout semínko
Nosit je v sobě zasazeno
Stvořit místo
Pro možnou budoucnost
Jestli budu naživu
Až přijde podzim
Budu vědět
Že budoucnost je stále daleko před námi

Prošel jsem celé město
Lidé se houfovali
po náměstích
Sbíhali se z bočnick uliček
Slézali po gotických sloupech
Pozorovali ze střech
Jako chrliče
Byli zticha
Vytvořili špalíry
kterými jsem procházel
jako uličkou hanby
kterou jsem cítil
z jejich znechucených výrazů
Šel jsem dál
na konci před samotnou radnicí stál
inkvizitor v červeném klobouku
Stál a usmíval se
Byl to jediný úsměv široko daleko

Když jsem přišel blíž
Uviděl jsem
a zatrnulo mi tak
až mi skoro odpadla čelist
něco se houpalo
něco vlálo
na šibenici na náměstí
kterou předtím zakrýval inkvizitorův stín
houpala se
vlála

ve větru a déšť
který právě začal stékat po římsách
tří uhelných katedrál obklopujících náměstí
ji začal něžně hladit
Visela tam
A já lapal po dechu
Najednou koukám
že se na mě dívá
s takovým tím vyčítavě nasraným výrazem
jakej vždycky měla
když jsme se hádali
a říká
jdeš pozdě blbečku
A pak vidím
že se do toho jejího výrazu přímíchává
ještě troška něžnosti
sice jen mizivá
ale byla tam.

Cítíl jsem
jak se mi oprátka zahryzává do masa na krku
i když jsem tam žádnou neměl
nemohl jsem dýchat ani se hnout
a najednou v tom kapalném tichu deště
udeřil do šibenice blesk
a ukončil její trápení.

N

N

N

N!

Ne

Něco mě nakoplo tak jako kdybych naráz vychlastal čtyřicet energetáků

Litr kávy

a zapil to panákem absintu

Jako by se ta elektřina z nebes

která se snesla na její tělo

proměnila v něco

svatého

bylo to kouzlo

zázrak

i když na zázraky nevěřím

ta elektřina slezla po té

šibenici

která byla mimochodem taky gotická

a jako had se sršící

připlížila přes celé náměstí ke mně

vjela mi do konečků prstů na nohou

a rozeběhla se mi tělem vzhůru

vedená tím zbytečkem vody

který se z mého tlejícího těla

ještě nevypařil

a v okamžiku to bolelo jak anděl

protože se voda v mém těle začala vařit

a kousky tlejícího masa začaly odpadávat

mrtvá tkáň to vzdala a pustila se mých kostí

až jsem najednou už ani neviděl
protože nebylo čím
každopádně něco drželo moji duši a vědomí stále na místě
Asi se nemohla vymotat z té mimořádně kvalitní kombinézy
(Pozdravuju, Luke! Seš kámoš!)
A prostě se stalo
že moje obnažená kostra
začala pod tou kombinézou obrůstat novým, čerstvým a hlavně totálně
živým masem!

Takže jsem najednou vypadal zase úplně normálně
a došlo mi
že tohle musel být opravdu nějaký zázrak
a v pravém slova smyslu vstání z mrtvých.
Najednou jsem se cítil takhle
malej
ale naštěstí mi ta pokora k čemusi vyššímu moc dlouho nevydržela
protože jsem v tom návalu energie dostal obrovskou chuť
vyzdobit ty gotický fasády vnitřnostma
toho inkvizitora
kterej nejen že zabil moji holku
nejen že zabil mě
nejen že si postavil na náměstí tři katedrály z uhlí
ne jen že kvůli tomu vydoloval celý okolí široko daleko a proměnil ho v pustou měsíční krajinu
ale hlavně mě donutil projít si zkurveným zmrtvýchvstáním!!!!!!!!!!

Rozběhl jsem se přes celé náměstí
tak rychle jsem v životě neběžel
jako bych měl křídla

koutkem oka jsem si
periferním viděním
všiml
že tam ty křídla fakt mám
ale říkám, v tom okamžiku jsem to
neřešil
běžel jsem letěl jsem
tak napůl
přes celý náměstí
nikdo se mě nepokusil zadržet
stráže byly posraný
když jsem prolítával pod šibenicí
z víčka oka mojí mrtvé holky skanula
slza
nebo to byla možná jen náhodná kapka vody
ale slza zní víc cool
vyvolá víc emocí
a spadla mi přímo do pusy
a já ucítil
že je slaná.
Byla to každopádně její chuť
nebo prostě mě v tom okamžiku přišlo že je to její chuť
byl to polibek na rozloučenou.

V té sekundě, kterou jsem náměstí prolít
jsem v očích inkvizitora
spatřil poprvý v životě
strach.
Stihl se jen podívat tomu zázraku

ktorej se jemu nikdy nestal
spadla mu čelist
a jak jsem mu do ní svou pěstí, kterou jsem napřahoval celou dobu toho průletu náměstím,
dal pořádnou ránu
tak mu fakt upadla
haha.
Přišlo mi to nejdřív vtipný,
než mi došlo
že je po něm.

V nastalém chaosu
jsem se vznesl
nad kopule a komíny
uhelných katedrál
a konečně mi začalo docházet
že je se mnou něco jinak
zase špatně
říkal jsem si
když jsem masíroval konečky svých nově narozených
křídel
ale byla na dotek tak příjemná a měkká
že jsem se přistihl
jak ty konečky laskám skoro minutu
a mačkám je jak antistresový míček
dokud mě neofoukl kouř
a dusné aroma spalovaného uhlí

Katedrály pode mnou
hořely dnem a nocí
a musely se neustále dostavovat
novým uhlím
aby neshořely úplně
trochu jak uroboros
chrám který požírá sám sebe
fénix vstávající z popela
ale spalující přitom všechno kolem
tyhle katedrály
byly tehdy náš cíl
chtěli jsme je uhasit
slzami v igelitu
absurdní „byznyplán“
zrozený ze sna
haha
ale nedopadlo to
chytili nás
a zbytek už znáte

Jak jsem tak kroužil nad komíny
fetoval dehtové zplodiny
a filosofoval
nad svojí nově nabytou existencí
napadlo mě
že možná by to teď nějak šlo
možná ta křídla
ten zázrak
a vůbec

možná
něco takovýho dokážu taky
musím to zkusit
protože jsem jediný
kdo je z nás ještě naživu
nesmím je zklamat.

Přiletím k hořícímu střešnímu oltáři
rozpínám křídla
až co to jen jde
a zkusím mávnout
z plných plic
a hele
ono to jde
tlaková vlna mě odfoukne zpátky
ale ta masa deštivého vzduchu
který jsem dal do pohybu
odnesl půl střechy
a uhasil půl ohně
Mávám křídly
mávám na město
na jeho lidi
natahuji křídla znovu a znovu
Katedrála odolávala dlouho
držela se
nechtěla se ohně pustit
zkoušela ho přiživovat uhelnými cihlami
které padaly ze střechy
ale nakonec

nakonec to vzdala
přestala požírat
sebe i okolí
a její věčný oheň vyhasl.
Mával jsem radostně
mával jsem dál
mával jsem ze všech sil
přichází vyčerpanost
druhá katedrála zhasíná
přichází větší vyčerpanost
už skoro nemůžu
ale mávám dál
silou vůle
a tak nakonec

padá i ta třetí
a pak
padám i já
ztrácím vědomí
ještě cítím
že křídla jako by měla vlastní vůli
a zdroj energie
přestala mě poslouchat a nepřestávají mávat
vynášejí mě výš
už nic nevidím
jenom obrovský vítr
ostré bodce kapek bušících do kůže
průzračně čistý vzduch
a jasné světlo.

Probouzím se
zase jednou
a jsem na jakési zahradě
starého pavlačáku
starého a oprýskaného
ale tak nějak
laskavě oprýskaného
na jedné oprýskané stěně
je nasprejované oko
v trojúhelníku
cítím
že ten dům je laskavý
zahrada taky není moc udržovaná
je tam jakási díra plná dřeva
pak nějaký keře

lavičky
uprostřed ohniště
hoří v něm oheň
nejdřív se leknu
ale není důvod
ten oheň je také přátelský

Na těch lavičkách sedí
nějací lidi
jak se mi zrak
pomalu vrací
rozpoznávám jejich obrysy
pak i tváře
a hele
já ty lidi znám

sedí tam ten, co vždycky, ale vždycky i do té největší krize a problémů přinesl nějakou knihu, filozofii, báseň, divadelní hru, něco, co jsme si společně mohli nahlas číst a divit se tomu a hledat v tom útěchu

Sedí tam ta, která si nikdy nenechala nic líbit a vždycky bránila sebe i ostatní, jednou třeba do ní vrazil nějaký chlap a řekl hergot ženská, tak ona ho následovala přes půl města, šlapala mu na paty a ptala se ho, proč to udělal

Sedí tam ta, která je strašně citlivá a která se mnou měla někdy problém, protože se občas chovám jako buran, ale které jsem proto začal důvěřovat, jak nikomu jinému

Sedí tam ten, kterej si hrál na nějakýho spasitele a sám tomu věřil, a všechny tím sral a stejně ho všichni nejvíc milovali, protože s ním člověk každý den zažíval malinký zázraky

Sedí tam ten, kterej byl trochu exot, moc nemluvil a kterému trvalo půl dne, než se vymáčkl, a kterej tím všechny sral o trochu míň, ale kterej dokázal jakýmukoli všednímu okamžiku dát atmosféru mše

Sedí tam ta, která si ze začátku myslela, že jsem exot já a moc se se mnou nebavila, ale která se na mě nikdy nevykašlala a při akci mi vždycky kryla záda a nikdy mě nenechala ve štychu

Sedí tam ta, která byla vždycky tam spontánní a přirozená, že okouzila úplně každého, i když se o to nesnažila, a já si myslel, že jsem vůči tomu odolnej, dokud jsem se do ní taky nezabouchl, naštěstí jen na chvíli

Sedí tam ten, kterej vždycky o všem říkal, že je to bizár a vždycky všude tancoval, ani nepotřeboval být opilej, a na kterýho se stačilo podívat a uklidnilo tě to

Sedí tam ta, která měla obrovskej dar vytvořit na jakýmkoli místě pocit, že je tam člověk doma, jako by byla nějakej chodící rodinnej krb nebo co, prostě kam přišla, tak tam bylo jídlo, teplo, sucho a hlavně bezpečno

Sedí tam Lukyn, kterýho znám už dlouhý léta a kterej byl vždycky schopnej cokoli sehnat, ať už pivo barvu, buben nebo kombinézy, a se kterým jsem se jednou ožral tak, až jsem se pochcal

Sedí tam ta, která... která pro mě byla fakt moc hodně důležitá, byla to moje první holka, se kterou jsem bydlel a se kterou to bydlení bylo občas fakt strašlivý a skoro mě vykopla z bytu a o světě si občas myslela fakt velký hovna, ale měl jsem ji rád jako nikoho a fakt moc moc moc prosím, ať je to všechno předtím jen nějakej divnej sen a ať není mrtvá

A pak tam seděl ještě někdo v otrhaný maskáčový bundě, koho jsem neznal. Byl ke mně otočenej zády, tak to nešlo poznat. Ale nějak jsem cítil, že do týhle party taky patří a zapadá a že tam s náma možná pořád byl, i když jsem si ho nikdy předtím nevšim. A že bez něj bychom nebyli takhle hezky pohromadě.

Najednou

se otočil

a konec

A black and white photograph showing the back of a person with long, straight hair. The person is in a workshop or studio, with various tools and equipment visible in the background. The lighting is dramatic, with strong highlights and deep shadows.

Aneta Frimmelová

divadlo a výchova pro neslyšící

VHLEDY II.

Vždycky jsem chtěla být herečka. Vždycky. Už jako malá. Vlastně si ani nepamatuji, že bych kdy chtěla být něčím jiným. Všichni to ale vnímali jako dětský sen, který je vzdálený realitě a do dospělosti se tisíckrát změní. A navíc... každá holčička říká, že chce být princezna, zpěvačka anebo herečka. Tak proč to brát vážně?

Jasně, u většiny se jejich životní cíle a sny časem mění. Proč ale u mě zůstával stále stejný? Čím jsem byla starší, tím víc jsem si byla jistá, že herectví je to, co chci a co potřebuji dělat. Tato myšlenka mě neopouštěla. Naopak ve mně sílila. Nikdo mě ale nebral vážně a nechápal mě, a tak se z mého snu pomalu stávalo mé malé tajemství. Bylo mi hloupé o tom mluvit. Tak jsem alespoň snila.

Před rokem se mi obrátil život vzhůru nohama. A tak teď stojím tady, v divadle, čekám na maskérky, až mě nalíčí a parukou ze mě udělají černovlásku. Přemýšlím o své životní cestě. Jsem šťastná.

To, jakou náhodou jsem se dostala ke své první hlavní divadelní roli, je už jiný příběh. Za poslední rok jsem ušla opravdu velký kus cesty. Cesty, která mě stála spoustu sil, slz, úsilí, odhodlání a vytrvalosti. Bylo to o tolik náročnější, než jsem čekala, že jsem to málem vzdala, ale můj vnitřní hlas mě vedl dál.

A teď jsem tady a mám to, co jsem vždy chtěla. A rozhodně to stálo za to. Doufám, že by na mě mé mladší já bylo pyšné. Škoda, že jsem mu tehdy nemohla říct, ať se nebojí, že vše dopadne, jak má a že se za svůj sen nemusí stydět. Večer máme premiéru, držte mi pěsti.

Text vznikl na základě pohlednic činohry Národního divadla s fotografiemi Libuše Jarcovjákové, které jsou volně dostupné na internetu.

Barbora Fukalová

rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika

HODINKY

*Autobusová zastávka, betonový ostrůvek uprostřed silnice, šero – brzy ráno? Začínající večer?
Pozdní zimní odpoledne?*

Ž: Nevíte prosím, kolik je hodin?

D: Nemám hodinky.

Ž: Aha... a na telefon byste se nemohla podívat? Prosím, zapoměla jsem ho doma a já potřebuju vědět, jak dlouho budu čekat na ten autobus.

D: Na jaký autobus?

Ž: Na stovacetjedničku.

D: Ta jezdí každých deset minut, nebo každých patnáct...

Ž: Ano... tedy, možná. Ale já bych potřebovala vědět, kdy tedy –

D: Počkejme spolu, jedu tím stejným.

Ž: Dobře, děkuji, já se ještě zeptám toho pána – teď tady byl, kam zmizel?

Ž se rozhlíží po liduprázdné zastávce.

Ž: *(rozpačité)* Aha, nevadí, tak počkáme.

D: Ale mívala jsem jedny.

Ž: Prosím?

D: Hodinky, stříbrné. Nosila jsem je asi sedm let bez přestání.

Ž: Ach...

D: Dal mi je můj táta k patnáctinám, protože on taky dostal od svého táty k patnáctinám hodinky. Bylo to strašně krásné. Není to tak dlouho, co jsem je ztratila.

Ž: Aha, a kdy to bylo?

D: To nevím, já teď nemám moc pojem o čase.

Ž: *(pobaveně, ale nervózně)* Ha, jakože nemáte hodinky, tak nevíte, kolik uplynulo času...

D: Ano, přestala jsem ho počítat. Počítat a kontrolovat. Ale teda, strašně se mi po nich stýská. Víte, jaké to je mít něco sedm let a pak to ztratit?

Ž: Vím.

D: Co to bylo? Co jste ztratila?

Ž: Něco velmi důležitého, ale to nestojí za řeč...

D: Tak bylo to něco velmi důležitého, nebo to nestojí za řeč?

Žena se zhluboka nadechne a vydechne.

D: Nemyslím si, že jsem něco měla tak dlouho, že jsem si něco tak považovala.

Ž: Jistě, jste mladá...

D: Ale víte co? Od té doby, co nepočítám čas, mám pocit, že všechno plyne jinak.

Žena se pouze zamračí.

D: Mám pocit, že se všechno děje v rychlém sledu neoznačených hodin a dní, měsíců a let. Zároveň se události přelévají jedna do druhé tak, že mezi nimi není žádný čas, který by bylo potřeba vyplnit. Když nevím, na kolikátou hodinu mám dojít na schůzku, v kolik minut mi jede autobus, musím vždy vyrazit z domu v momentě, kdy si vzpomenu, že musím nějaký autobus chytit, nebo že se mám dostavit na nějakou schůzku.

Ž: A není to poněkud nepraktické?

D: Ani ne, všechno má svůj čas.

Ž: Ale vy nevíte, kdy to je.

D: To přeci neví nikdo. Nemyslíte, že právě v tom to je? Že když se říká, že všechno má svůj čas, říká se to proto aby se člověk musel přestat strachovat nad konkrétním měsícem či rokem a raději věřit, že to nachystá někdo za něj?

Ž: Možná... ale co když nechcete, aby na něco nastal čas?

D: Ale já jsem neříkala, že na něco nastane čas, já jsem jen říkala, že všechno má svůj čas.

Ž: Ale to je úplně stejné!

D: Cože jste to ztratila?

Žena mlčí.

D: No, já si myslím, že kdo nepočítá čas, má méně starostí.

Ž: Jenže to by byl pořádný chaos, kdyby nikdo nepočítal čas. Mně by se to nelíbilo.

D: Přesto nemáte hodinky.

Ž: Prosím?

D: Ptala jste se mě, kolik je hodin, sama to nevíte.

Ž: Ach, ale já jsem jen zapoměla mobil doma.

D: Zapoměla, nebo nechala úmyslně?

Ž: Co je to za otázku, jistěže zapoměla.

D: Dobře, ale vlastně vás chápu. Taky bych si zapoměla doma mobil úmyslně. Jenže si taky budu pořizovat nové hodinky.

Ž: Proč? Po všem, co jste mi řekla – kde je ten autobus, sakra.

D: Trpělivost, on jednou přijede.

Ž: Jak jste říkala, že jezdí? Každých deset nebo patnáct minut?

D: Nebo každých třicet, už si nejsem jistá.

Ž: *(pro sebe s povzdechem)* Proboha...

D: Budu si je pořizovat, protože je to token.

Žena už se jen nervózně rozhlédne kolem sebe.

D: Token čeho, se ptáte?

Ž: Neptám.

D: Token dědictví přece. Z otce na syna, v tomto případě z otce na dceru, trochu jsem tenhle koncept rozvířila. Jenže když otcové nemají syny, nejstarší dcery přebírají tuto roli a většinou se jí zhostí s velkým zápalem. Hlavně když jde o dědění hodinek třeba.

Dívka se šibalsky podívá na Ženu, ta se nezdá pobavená.

Ž: Tedy, historicky tomu tak rozhodně nebylo.

D: Ach, vyznáte se v historii dědění?

Ž: Jsem profesorka historie.

D: Co zajímavého víte z historie dědění?

Ž: To není moje specializace, pokud je to vůbec specializace.

D: Dobře, ale stejně byste o čase měla vědět hodně.

Ž: To vím, znám časové osy od nejranějších osídlení Evropy po dnešek.

D: O Americe třeba nic nevíte?

Ž: Víím! Jen to není moje specializace.

D: *(pro sebe)* Na někoho, kdo zkoumá plynutí času, jste dost netrpělivá. To asi protože v knížkách už je to pěkně shrnuté, že? Sto let v jednom odstavci. Ale ti lidé tehdy, ti si to skutečně museli prožít, minutu po minutě.

Ž: O čem to mluvíte...

D: O plynutí času přece... Koupím si zlaté.

Žena je chvíli zmatená, potom se chytí.

Ž: Nové hodinky, jistě. A nebudete potom náhodou nešťastná? Říkala jste, jak vám to teď vyhovuje, nebo to jste si celé vymyslela?

D: Vůbec! Můžu je nosit zastavené, bez baterky. Anebo –

Dívka se opět šibalsky podívá na Ženu.

D: Už nastal čas počítat čas. Jenže spíš musím počkat, až mi táta koupí nové.

Ž: Stejně už to nebudou ty poděděné, tak proč čekat.

D: *(jako samozřejmost)* Nemám na ně peníze.
Poděděné stejně nebyly nikdy. Jde o to koupit svému synovi hodinky k patnáctým narozeninám, ne dědit jedny a ty samé.

Ž: Když ztratíte i ty nové, koupí vám otec další?

Dívka pokrčí rameny. Žena se otočí od dívky, otře si čelo a promne oči.

Ž: Má to vůbec smysl tady čekat...

D: Tak pokud nejedete daleko, tak jste klidně mohla vyrazit pěšky a už tam být.

Ž: Ani nevím, jak dlouho tady čekám.

D: Vy o plynutí času nevíte vůbec nic.

Ž: O tom se s vámi nebudu hádat, pokud si myslíte, že máte pravdu, užijte si ten pocit. A krásný zbytek čekání, já půjdu pěšky!

D: Dá se čas koupit?

Ž: Slečno, pěkný zbytek dne...

Žena se rozhlíží kolem sebe, je zmatená, je větší tma než předtím, ale jí se snad zdá, že takhle rychle se setmít nemohlo.

Ž: *(pro sebe)* ... dne?

D: Dne? Však už je hluboká noc! Profesorka historie, studující tok času, ale nenapadne ji, jak to dělali naši předci? Nepodívá se na nebe? Nesleduje slunce ani měsíc ani hvězdy?! A já mám být ta šílená?

Ž: To nikdo neřekl...

D: *(zaraženě, trochu překvapeně)* Ach...

Ž: Ale co teď... *(trochu popuzeně se otočí k Dívce)* A nevíte náhodou, slečno, jezdí tady i něco v noci?

D: N devadesát dvojka. N devadesát trojka. N devadesát devítka.

Ž: Ale asi netušíte kdy?

Scéna potemní a obě ženy se v ní utopí.

KONEC

PAN P.

Na lavičce, nad kterou visí nápis „POUZE PRO PERSONÁL“, sedí mladá sestřička (ŽOFIE), v ruce žmoulá cigaretu. Dveře na boku scény se rozlétnou mohutným kopancem a vystoupí z nich korpulentní sestřička (KAMILA), u které by člověk těžko uhadl věk, může to být kdekoliv od pětadvaceti do čtyřiceti. V ruce má dva hrnky s kávou. Dveře zůstávají otevřené, na jejich vnitřní straně je nyní vidět stejný nápis „POUZE PRO PERSONÁL“.

KAMILA Už je tady zase.

ŽOFIE Kdo?

KAMILA No ten, přece.

Kamila se posadí vedle Žofie, ta se malinko posune a převezme si hrnek, nic neříká.

KAMILA Ale víš o kom mluvím, ne?

Žofie zakroučí hlavou a zapálí si cigaretu.

KAMILA Muž s čepicí.

ŽOFIE Kdo?

KAMILA Chodí k paní doktorce na laser. S tou píčou.

ŽOFIE K jaké doktorce?

KAMILA Ne. On má píču. Vytetovanou na čele.

Žofie se zarazí s hrnkem napůl cesty k ústům. Kamila cítí příležitost, narovná se, odkašle si.

KAMILA Holčičko... to je ti příběh.

Žofie nic neříká, upřeně hledí před sebe.

KAMILA Normálně, je to takovej pán – padesátník. No, a on prostě furt nosí čepici. Má totiž vytetovanou píču na čele, normálně, tady.

Kamila se plácne otevřenou dlaní přímo doprostřed čela.

KAMILA: Já jsem u něj jednou paní doktorce asistovala, když přišel poprvé. A když jsem ho viděla v té čepici, tak mu povídám: „Čekáte tuhou zimu?“ A on jenom pokrčil rameny. Tak mu říkám: „Ale podle cibulí, pane, nebude tak tuhá zima, mají málo slupek.“ On mi na to povídá: „To jsem si teda nevšiml, podle mě mají pořád stejně slupek.“ A já mu na to: „Tak to nevím, pane, kde kupujete cibule, protože cibule mají málo slupek a bude teplá zima. Já to musím vědět, já jsem zahrádkář!“ A to zrovna přišla doktorka, on nic neříkal, sedl si do křesla a sundal si čepici. A já jsem oněměla. To jsem nikdy v životě neviděla. Na to mě nemohlo nic připravit, na to, co já jsem tam viděla.

ŽOFIE Ani nějaká věštba z cibulí?

Kamila se zarazí, ale rozhodne se poznámce nevěnovat pozornost.

KAMILA No, ale chápeš to?

ŽOFIE Dodnes ne.

KAMILA Mě by třeba zajímalo, co mu na to řekla žena. Opravdu jo.

ŽOFIE Možná se tomu spolu zasmáli. Možná si žena nechala na čelo vytetovat penis.

KAMILA Ha! Tomuhle se nemůže nikdo soudnej zasmát. A už vůbec ne jeho žena. Já být jeho žena, tak... tak už pak nejsem jeho žena – jestli mi rozumíš.

ŽOFIE Třeba se tomu spolu ale fakt zasmáli.

KAMILA To by si to nenechával odstraňovat. Hlavně, co k tomu člověka vede. Podle mě se někde strašně opil a pak to spáchal. Nebo teda spíš to na něm spáchal někdo jinej.

ŽOFIE Nebo šlo o úplně svobodnou volbu. Někdy mají chlapi v tomhle věku cukání dělat tyhle věci.

KAMILA Kdyby šlo o svobodnou volbu, nenosil by tu čepici. Hrdě by všude ukazoval plody své svobodné volby!

ŽOFIE Ale to se přece nedá ukazovat píču všem. V každodenním životě...

KAMILA No ovšem, tak to neudělal moc chytře, když nechtěl, aby byla jeho píča vidět.

ŽOFIE Jako že si ji měl nechat vytetovat někam jinam?

KAMILA No, třeba.

Kamila se rozhlédne okolo, přemýšlí.

KAMILA Třeba na záda. To je takový dobrý místo, jako takhle, na lopatku.

Kamila sáhne na Žofiina záda, kterou to překvapí a odtáhne se.

ŽOFIE Tam by sis nechala vytetovat píču ty?

KAMILA Jo, asi jo – teda, já bych si nikdy nenechala vytetovat píču, nejsem úplně šílená!

Nad ženami se rozsvítí červené světýlko. Kamila se spěšně zvedne.

KAMILA Že sem paní doktorka instalovala tuhle věc, považuju za šikanu.

Kamila se zadívá směrem ke dveřím.

KAMILA Hele... ale nebudeš tu sama, jde sem Šimon.

Kamila do sebe vyklopí zbytek kávy a zatváří se, jako by právě exnula panáka, udělá k tomu i příslušný zvuk.

ŽOFIE To píše, co?

KAMILA Jestli tady něco píše, tak je to tenhle kluk.

ŽOFIE On píše? Co píše?

I na Kamilu už je tato kousavá poznámka dost, nejen že ji byla schopná odhalit, ale dokonce se proti ní ohradí.

KAMILA Rozumíme si moc dobře. A to nejkrásnější, co může fakulta nabídnout, právě přichází.

Kamila přiskočí ke dveřím a procházejícímu Šimonovi se nepatrně jakoby ukloní. Jakmile Kamila zmizí ve dveřích, Žofie zakroučí hlavou. Šimon si přisedne a vytáhne cigarety.

ŠIMON Je tu ten pán s píčou.

ŽOFIE Já vím.

ŠIMON To je strašnej frajer.

ŽOFIE To si myslíš?

ŠIMON Jasný, vždyť má vytetovanou píču na čele.

ŽOFIE To je táta.

ŠIMON Prosím?

Žofie přikývne.

ŠIMON Pán s píčou je tvůj táta? Ty jsi dcera pana Píči?

ŽOFIE Prej se mu tady říká muž s čepicí, ne pan Píča.

ŠIMON Ne, promiň, to jsem tě nechtěl urazit.

Žofie zakroučí hlavou, jako že se nic nestalo.

ŠIMON A proč jsi nic neřekla?

ŽOFIE Já jsem nevěděla, že sem chodí nechávat si ji odstraňovat. Docela mě to mrzí.

ŠIMON Proč?

ŽOFIE Měla jsem ho tak ráda, asi jsem si na to už zvykla. Nevím... dodávalo mu to charakter.

ŠIMON Na druhou stranu, jestli je něčí charakter postavený jenom na píče na čele...

Žofie se začne zvedat, v ruce drží prázdný hrnek.

ŽOFIE Tak to není. Ale možná si nechám vytetovat jednu já...

ŠIMON Jasně, v podstatě takový rodinný dědictví.

Žofie se usměje a vejde do dveří.

Šimon potáhne z cigarety a prstem si na čelo nakreslí kosočtverec.

Justina Grecová

divadelní dramaturgie

CUKR

POSTAVY:

ČLOVĚK

KREMROLE

VĚTRNÍK

INDIÁNEK

RAKVIČKA

LOPATIČKA

MEDOVNÍK

Vitrína

Vitrína se zákusky, slyšíme zvuk, jako když někdo vejde do obchodu a u dveří zazvoní zvonek, sladkost a cukr jsou cítit ve vzduchu.

KREMROLE Heepčíííík...

VĚTRNÍK Fuuj, co to na mě pliveš!

KREMROLE Aby se ti náhodou něco nestalo.

VĚTRNÍK Jako promiň, ale když mi pocucháš moji perfektní krémovou náplň, tak mě už nikdo nikdy nebude chtít.

KREMROLE Ty jsi šílenej, by ses takhle nechal prodat.

VĚTRNÍK A od čeho si myslíš, že tu seš?

KREMROLE Tuhle otázku si taky kladu hodně často. Od čeho tu jsem?

VĚTRNÍK No na prodej přece! Musíš být co nejhezčí a pak si tě teprve někdo koupí. Nebo chceš snad zbytek života strávit tady v tý zapařený vitríně?

KREMROLE Sorry, ale ty jsi fakt magor. Si myslíš, že když si tě někdo koupí, tak se budeš mít líp?

VĚTRNÍK Jo, myslím! A vůbec, třeba chci jenom hezky vypadat, hmm? Podívej se na ty ostatní větrníky. Máš pocit, že jsme všichni stejní?

KREMROLE Hmm, nevím.

VĚTRNÍK Nejsme. A proč nejsme všichni stejní? Protože já se o sebe hezky starám a můj krém je nadýchanější a upravenější.

KREMROLE Když myslíš.

MEDOVNÍK Sss, hele! Koho si asi vybere, co?

KREMROLE No tebe určitě ne, jsi dost hnusnej.

VĚTRNÍK A taky trochu smrdíš, promiň, musel jsem to říct.

MEDOVNÍK Heej!

VĚTRNÍK Fakt promiň, ale čím to je?

MEDOVNÍK Zapomněli mě tu ze včerejška, tak už mi trochu docházejí vůně.

VĚTRNÍK Vůně... No dobře, ale to přece není normální, ty se nějak hodně potíš? Používáš deodorant?

MEDOVNÍK Ne.

VĚTRNÍK To bys měl teda. Rexona, Maximum Protection, doporučuju.

KREMROLE To mu nepomůže, bude hnusnej i tak.

VĚTRNÍK Ale aspoň to tu my nebudeme muset čuchat.

INDIÁNEK Nechte toho. Pro boha! Poslouchejte se chvíli. Z toho bolejí uši.

KREMROLE Áaaa, pozor, pan Indiánek promluvil.

VĚTRNÍK A to už je co říct. Jsem si skoro myslel, že přišel o jazyk.

INDIÁNEK Tohle se opravdu nedá poslouchat. Už aby si mě odsud někdo odnesl.

RAKVIČKA Odnes, neodnes, vždyť je to stejně všechno jedno...

KREMROLE No, pozor! Ta je tu taky. Bručounka.

RAKVIČKA Řešíte takový hovadiny. Ať si Medovník pro mě za mě klidně smrdí a je hnusnej. Stejně všichni jednou umřeme a to pak budete smrdět pořádně, shnilí v hrobě. A zbydou z vás jenom drobky...

VĚTRNÍK Ježíš!!! Fůj! Ty jsi fakt vodporná.

KREMROLE Neuvěřitelně.

K vitríně se blíží Lopatička na nabírání zákusků.

LOPATIČKA Tak, kdo půjde dneska?

VĚTRNÍK Prosím, prosím, mě! Mě! Mě!

KREMROLE Jáááá!

MEDOVNÍK Jááááááá!

INDIÁNEK Prosím, já bych chtěl!

Lopatička nabere jiný větrník.

- KREMROLE** Heeej, ty jedna lopato, to děláš naschvál, ne?
- LOPATIČKA** Pardon, já za to nemůžu. Nerozhoduju o tom.
- VĚTRNÍK** Co? Ach joo a proč zrovna jeho. Takovýho ušmudlanýho blbečka. Ty lidi fakt nevědi, co dělaj.
- KREMROLE** No jo a prej že na tom záleží, jak vypadáš. Blbost!
- INDIÁNEK** Tak třeba příště...
- MEDOVNÍK** To je marný...
- RAKVIČKA** A není to stejně jedno...?

Všichni si hromadně povzdychnou nad Rakvičkou.

- KREMROLE** Hele... a co si jako myslíte, že se s váma stane, když si vás ten člověk odnese ven, pryč z těch dveří, zabalenýho v papíru? Co vás tam tak může potkat?
- VĚTRNÍK** Představuju si, že mě odnese do cukrového ráje, kde jsou všichni krásní a svět je barevný, ostrý a jasný, žádné rozmlížené obrazy. Každý z větrníků tam má úplně jinou chuť, vůni a barvu. Až se ti z toho zatočí hlava.
- RAKVIČKA** Já myslím, že všichni umřeme...
- VĚTRNÍK** Bože, zase!
- LOPATIČKA** Já myslím, že vás tam čeká rozhodně zajímavější život než mě tady. Asi se odsud nehnu. Možná na nějakej jednorázovej kšeft, svatba, pohřeb, oslava, ale pak stejně zase zpátky.
- MEDOVNÍK** Hmm. Ty furt makáš, ty jo. Jsi fakt dobrá.
- LOPATIČKA** Aaa, podrbejte mě tady na zádech prosím někdo! Něco mě tam svědí.
- KREMROLE** Kde? Tady?
- LOPATIČKA** Trochu vejš, víc vpravo. Joo, taaam. Uff. Mám tam něco? Já si tam nevidím.
- KREMROLE** Nějakej starej čokoládovej krém. Taky by ses někdy měla trochu umejt, než na nás budeš šahat.
- LOPATIČKA** A myslíš, že to jako můžu ovlivnit? Nemůžu za to, že lidi jsou prasata a nedodržou hygienický stanovy. Vem si třeba tady Medovníka. Trčí tady už druhej den jenom proto, že na něj nějaká blbá lidská hlava zapomněla. Když seš tak chytrá, tak mi nějak porad'.
- KREMROLE** Nebudem to rozebírat... co vy ostatní? Indiánku?
- INDIÁNEK** No, popravdě. Já se docela bojím. Mám strach z neznáma. Kdo ví, co tam venku číhá.

- VĚTRNÍK** A to jako radši budeš nadosmrť tlít tady v týhle díře?
- INDIÁNEK** To ne, nevím. Já chci ven, ale bojím se. To je celé.
- MEDOVNÍK** Já třeba vůbec nevím. Chtěl bych tam potkat kámoše ze včerejška. Ani jsem nezaznamenal, kam odešli, co se s nima stalo.
- KREMROLE** Záhada, co?

Do cukrárny mezitím přicházejí další zákazníci, Lopatička nabírá zákusky. Hlavní hrdiny ale nikdo zatím nekoupil.

Vitrína

Dialog jen mezi Kremrolí a Větrníkem. Větrník se pozoruje v odrazu vitrinového skla, jako by se na sebe koukal do zrcadla.

- KREMROLE** No nádhra. Ty jednou budeš hodně zklamanej, ti povím.
- VĚTRNÍK** Třeba budu, třeba ne. Je ale hezký na sebe myslet. Aspoň nejsem furt tak protivnej jako ty...
- KREMROLE** No jo no, já za to fakt nemůžu, že jsem tady. Tady na tom přeslazenym místě. Pořád cejtit cukr. Nemožnost se tomu vyhnout. Hrozný. Představ si, že bys byl třeba rajče a měl alergii na rajčata. Jaký by to pro tebe asi bylo dennodenně čuchat rajčatovej odér. To bys asi nechtěl, vid'?
- VĚTRNÍK** No, to asi ne, ale teď ti moc nerozumím, Kremrole.
- KREMROLE** Hele, je to prostě fakt těžký nemít se rád takovej, jakěj seš. Já bych třeba fakt hodně chtěla bejt steak nebo vepřová panenka nebo něco slanýho prostě. Jenom nebyť furt tak sladká a cukrová. Fakt toužím po změně.
- VĚTRNÍK** No jo, ale máš to i ve jméně. Krém v roli. Ty jsi prostě stočenej krém v těstíčku. Umíš si představit, že se jmenuješ Kremrole a jsi slaná a masitá?
- KREMROLE** Hele! Na jménu nezáleží. A ty máš co říkat. Větrník... jsi snad někde ve větru nebo co?
- VĚTRNÍK** To je metaforický popis pro můj nadýchaný krém.
- KREMROLE** No jasně, vždycky si to musíš obhájit. Furt nemam ale tak blbý jméno jako třeba Indiánek.
- VĚTRNÍK** Jo, nad tím jsem jednou přemejšlel. Jako že indiáni jsou navenek hnědý a uvnitř bílý?
- KREMROLE** Ještě by se mohl jmenovat třeba černoušek.
- VĚTRNÍK** Hihi, to by bylo ještě debilnější. No nevím, kdo tohle vymyslel...

KREMROLE Hele, ale odběhli jsme od tématu. Já chci něco změnit, trvám na tom.

VĚTRNÍK No tak něco změň. To je jednoduchý.

KREMROLE To se lehko řekne. Viděl jsi snad už někdy, že by kdokoli z nás tady ve vitríně mohl reálně něco změnit? Natož změnit sebe, svou identitu, své já?

VĚTRNÍK Neviděl, ale za pokus to stojí, ne? Mám nápad. Svoláme všechny ve vitríně a společně vymyslíme plán.

KREMROLE Blbost.

VĚTRNÍK Sepíšeme manifest. Budeme bojovat!

KREMROLE Já ti nevím. Myslíš to vážně?

VĚTRNÍK Budeme bojovat! Budeme bojovat! Heej všichni, pojďte sem! Budeme bojovat!

Shromáždění ve vitríně

Všechny zákusky se srocují.

VĚTRNÍK My všichni chceme něco změnit! Chceme vědět, co se odehrává venku, chceme rozhodovat sami za sebe, vědět kdo jsme. Nenechme se sebou manipulovat! Vytvoříme manifest, žádost, účet, dokument, lejstro, dotazník, formulář, žádanku... prostě nějaký papír.

INDIÁNEK Toť otázka, co chceme. Podle toho to poté můžeme pojmenovat.

KREMROLE Chceme bojovat, tak asi manifest, ne?

VĚTRNÍK Co já vim, tak třeba manifest. Házejte návrhy.

KREMROLE (mn.č.) Kremrole, větrníky, dortíky, jsme řešení pro vaše faldíky.

VĚTRNÍKY Vykašli se na běhání, dej si radši hodování.

MEDOVNÍK Ať jsem čertstvej nebo starej, chci bejt taky milovanej.

VŠICHNI No ne! Wow!

INDIÁNEK Život je jako voda, proteče nám mezi prsty.

KREMROLE Co to cituješ proboha? Ani se to nerýmuje.

RAKVIČKY Smrt je krásná, smrt je mladá, život, to je velká zrada.

KREMROLE Neee, takhle ne. To je blbost. Jste moc negativní a vůbec to nesouvisí s proměnou. My nechceme propagaci, my přece chceme změnu. Tak možná spíš ta žádost než manifest. Piš!

Větrník obětuje trochu svého krému, aby mohl psát na sklo ve vitríně.

Vážený člověče, ty, který rozhoduješ o životech nás všech zákusků, které tak rád odnášíš do neznáma. Jménem nás všech kremrolí, větrníků, indiánků, věnečků, rakviček, medovníků a tak dále a tak dále (je nás tu hodně) tě žádáme o kompletní proměnu systému, který na nás aplikuješ. Proč jsme my, ubohé kremrole, odsouzeny být nadosmrti dostupné jen v cukrárnách? Proč nemůžeme polehávat vedle vídeňských párků nebo šunky od kosti? Proč musíme mít pořád tu stejnou náplň, lepkavě cukrovou? Nejsi dostatečně kreativní na to, abys ji obměňoval? Co, člověče? Vysvětlíš nám to? Dopřej nám změnu! I my chceme zažít něco nového a vysněného. Jménem nás všech zákusků a laskomin tě o to žádáme.

VĚTRNÍK

Tak a teď už můžeme jenom čekat.

INDIÁNEK

Čekat a čekat.

Větrníkův cukrový sen

Zákusky usínají, Větrníkovi se zdá sen o světě za plexisklem. Je v něm plno krásy, hojnosti a lásky.

Krutá realita

Větrník se probouzí ze snu. Už je večer, za chvíli se v cukrárně bude zavírat, zákusky stále čekají na vyřízení jejich žádosti. Nervozita se stupňuje. Do cukrárny přichází poslední zákazník.

VĚTRNÍK

Poslední šance, prosím, prosím!

KREMROLE

Tohodle tipuju na rakvičku.

RAKVIČKA

Proč jako?

KREMROLE

Nevim, takovej depresivní typ.

LOPATIČKA

Doufám, že to bude někdo lehkej, třeba Indiánek, už mě po dnešku fakt bolejí záda. Potřebovala bych na nějakou proceduru. Nebo dovču, joo, dovolená u moře, to by bylo! *(Povzdychne si.)*

Lopatička se blíží k vitrině, nabírá Větrník.

VĚTRNÍK

Jooo, jooo, jupí! Tak čaaau! Brzo se za váma stavím nebo vás pozvu do mýho nového cukrovýho ráje! Hurá! Joo! To nám tu žádost vyřídili rychle. Jooo!

Větrník po chvíli není slyšet.

KREMROLE

Skvělý, vopravdu. A co my tady jako.

RAKVIČKA

Umřeme...

KREMROLE

Ty už drž hubu.

Lopatička sesouvá Větrník na porcelánový talířek. Zákazník si bere talířek s Větrníkem a jde si sednout k jednomu stolku v cukrárně. Vidlička pomalu, ale něžně nabodne Větrník a ukrojí z něj sousto.

VĚTRNÍK Aaaaauuuuuu!!!! Aaaaauuu! Jaujauu! Pomoooooc! Slyšíte mě někdo? Pomozte mi! Prosím!

Zákusky ve vitríně ho ovšem neslyší. Nikdo ho neslyší. Člověk pokračuje v jezení.

Mezitím ve vitríně

KREMROLE Co se to děje? Co to s ním dělá! Pust' ho!

MEDOVNÍK Lopato, musíš mu pomoci!

INDIÁNEK To je doslova Boží dopuštění.

LOPATIČKA A jak jako? To mi vysvětlí, prosím tě.

KREMROLE Nevím, něco dále, vždyť chudák Větrník trpí.

LOPATIČKA A co si jako myslíte, že by se s ním stalo jinýho. Tohle je váš osud, milánkové. Já vás nechtěla moc vyděsit. Ty vaše žádosti.

KREMROLE Třeba se ta žádost ještě vyřídí. Neuzavírejme to.

LOPATIČKA Žádná žádost se nevyřídí. Ta už je dávno ztracená v systému a nikdo už skoro ani neví, že vůbec existovala.

KREMROLE Ty pesimistko!

MEDOVNÍK Chudák Větrník.

INDIÁNEK On měl tak naivní představy a takhle to s ním dopadlo.

Zákusky sledují přes sklo zánik Větrníku. Už z něj nezbyvá skoro ani drobek.

KREMROLE Takže vedle párků polehávat asi nebudu...

LOPATIČKA No jo, život je drsný.

RAKVIČKA Já vám to říkala...

Člověk odchází z cukrárny, slyšíme zvonek dveří stejně jako na začátku.

KONEC

Kristina Komárková

scénografie

BRNU

Večer, na nádraží prosazují svou pravdu
opilci a lidi, kterým ráno svět naslouchat
už nebude.

Já jsem zrovna šla domů,
i když spíš jen k místu,
co tak bylo vyznačený na mapě
a ke kterému jsem zrovna
měla klíče.

Vevnitř bylo ticho,
jen z okna šlo cítit
podzimního deště a momentů,
který budou tě budit v noci.

Momentů, jako když ráno
přepadne tě panika,
že tuhle postel neznáš.
Momentů, když víš, že jen večer
je příležitost k novému ránu,
a momentů, kdy nemůžeš se ptát,
proč tu vlastně stojíš.

Víš, Brno,
snažím se najít k Tobě cestu,
ale neznám Tvoje mosty,
nevyrůstám s Tvojí každodenností
a nerozumím nápisům
na hajzlech studentský hospody.
A právě proto
(a taky ještě z důvodu mé povrchnosti),
se dneska domů nedostanu.
Místo toho odemknu pokoj,
od kterého mám zrovna klíče,
batoh položím vedle postele
a šuplíky nechám prázdné.

Počkám,
až v nějaké noci,
najdu cestu domů.
Až v nějaké noci,
dokážu Ti Brno
naslouchat.

BUDOUNOST NÁRODA

Rok vod roku jsme čím dál
tím víc
stejný.

Pod tíhou zbytečnosti
zařazený do generace lidí,
co nejsou zlí, ale ani dobří.
Generace znuděnejch dětí,
co pohrdaj, ale neví čím.
Co hledaj se v zatracených ránech
a ve vlastních postelích, probouzej se
docela cizí.
Děti, co zamilujou se do obrázku
a pak brečej, že nezažili vopravdovou lásku.
Děti, co choděj pozadu,
co znásilnily hodnoty,
který vybudoval
někdo před náma...
co bojí se a váhají – chodí pozadu,
nebo stojí na místě,
když čas se točí v kruhu.

Pak ve vaně brečej nebo masturbujou
nad tím, jak jsme se narodili
do zasraný doby,
jak krize a kapitalismus jsou svině,
jak hlavně vyhnout se tý vině.
jak hrozně jsme jiný,
když z polystyrenový krabice
vyžíráme zbytky
mastnejch sraček
plastovou vidličkou
ve středu v pět večer.
Jak známe velký pravdy a co, že si
protiřečej!
Rok vod roku víc a víc stejný
Víc a víc věrný
omlouvám vlastního selhání
a překroucenejm hodnotám,
který vybudoval, někdo před náma...

Karolína Mikulášková

scénografie

NA HRANĚ DNE

V místnosti bzučela velká masařka. To bzučení prorůstalo do ticha těžkého jako kamení. Všude šero, první dny nového roku zatím přinesly jen podivné prázdno. Bzukot ustal. Moucha se asi uvelebila někde na zácloňě a začala si brousit pacičky. Na Evu padla letargie, tak mocná a děsivá, že se schoulila na ustlanou postel. Trochu se třásla. Polykala doušek za douškem samotu. Byly to pro ni chvíle rozhršení, chvíle, kdy samu sebe zpovídala. Ano, ona jediná mohla být sobě spasitelem. Dívala se do prorůstajících větví starého stromu. Všechno se tónovalo do modravošedých odstínů, vnímala svoji kůži jako spředenou z tenkých vláken, jako tenkou blánu, kterou kdokoliv může projít. Ležela tam až do úplného setmění. Venku se rozsvítily lampy. Tento moment byl naprosto identický tomu včerejšímu. Ale to tady nebyla sama.

(o několik dnů dříve)

Adam: Další zbouraný dům. Člověk by řekl, že domy v téhle ulici mají nějakou hodnotu, jsou staré, zvláštní těmi pavlačemi. Takové už nikdo nepostaví... Ale vidíš, další je pryč.

(Adam prochází mezi cihlami a střepy jako bitevním polem. Evě přejede mráz po zádech.)

Eva: Ano. Jsou to domy, co mají duši. Léta plynula a co se v nich asi všechno dělo. Kolik života v nich bylo... To si vždycky ráda představuju, ty proměny, ty lidi... I přes tu špínu a prach, jak začaly chátrat, bylo v nich cosi moc důležitého. Jakási jiskra... Máš pravdu, už nikdy nebude žádný takový dům postaven.

(Musí dávat pozor pod nohy, jsou tam všude dráty a povalené kusy betonů. Je to těžce hynoucí krása. Nebe je zatažené, začíná mrznout. Chytne ji za ruku.)

Adam: Evo, pojďme odsud.

Eva: Počkej ještě chvíli. *(nejistě)*

(Vysmekne se a postaví se doprostřed zbořeníště. Nadechne se studeného vzduchu. Padne na ni prudký smutek. Je jí smutno z té podivné marnosti.)

Už jdu.

(Vrátí se k němu. Obejme ji, ale nevšimne si ani slzy, která po jejím líci rychle steče.)

Možná se jednou vrátím domů a nic tam nebude. Jen mezera v ulici. Jako když někdo gumou odmaže místo z mapy...

Adam: Jednou? To je zítra nebo za rok? Takhle nad tím nemůžeš přemýšlet.

Eva: Ale, co když je to jen otázka času... *(dívá se do země)*

Adam: Dnes večer má začít sněžit.

Eva: Aha... to by bylo hezké...

(Jdou mlčky.)

Adam: Těšíš se na Martu?

Eva: Ani nevím... Zničehonic se zjeví a pak zase zničehonic zmizí a zem se po ní slehne.

Adam: Před čím tak neustále utíká? Takhle přece nelze žít věčně.

Eva: Nespiš sama před sebou...

(nádraží téhož dne)

Marta vystoupila z vlaku. Zapálila si cigaretu. Bělavý kouř vdechovala do plic, cosi v jejím obličejí nervózně těkalo. Odrůstající blond skrývala pod kapucí teplé péřové bundy. Dlouhými bledými prsty sklepalala popel. Dívala se do dálky, tím směrem, jak vedly koleje. Jen co se vrátila, už by zase odjela.

Marta: Konečně. Už jde. *(zamumlá)* Evo! Tady!

Eva: Ahoj! *(Eva láskyplně obejmě sestru.)* Jaká byla cesta?

Marta: Uteklo to docela rychle. Ale teď pojďme, je hrozná zima.

Nádraží, jako by se smršťovalo v pěst. Ve vzduchu visí podivné napětí, dráty se chvějí, prosvíští kolem vlak. Nestaví tady.

SEN

Sirény: Zkouška sirén, toto je zkouška sirén.

Klaun uprostřed růžového varieté teatrálně nastavuje ucho. Zpoza zad vytáhne balonek a rozkutálí ho po podlaze.

Klaun: Chytej!

Eva se rozbíhá jako zvíře za míčkem, plazí se za ním. Zem je tak lesklá, že v ní vidí svůj odraz. Klaun: Kolik mám prstů? Kolik mám prstů v této rukavici?

Prudký vítr nadzdvihne plachty, Eva lapá po dechu. Má písek v očích. Klaun zmizel. Její hlas nejde slyšet, otevírá ústa, ale žádný zvuk z nich nevychází. Chce křičet, chce tak hrozně křičet... Najednou má pocit, jako by jí v hrudi nebušilo jen jedno srdce, ale dvě, pod každým ňadrem jedno. Zvuk jednoho srdce přebíjí zvuk toho druhého. Eva sedí uprostřed varieté a slyší svá dvě srdce. Bijí nahlas.

Tu dum Tu dum Tu dum

Vchází Marta. Je mnohem krásnější a vyšší.

Marta: Evo, dej mi své srdce. Dej mi ho.

Pomalými, jí netypicky lадnými pohyby hladí Evu po ramenou.

Marta: Dej mi své srdce.

Eva uhýbá, má strach. Marta má ostré drápy. Její tvář je zlá, dychtivá.

Marta: Dej mi ho!

Eva se propadá, cítí bolest, konečně může křičet z plných plic. Eva: Nedám ti je! Jsou moje. Jen moje...

Vzlyká. Tu dum Tu dum Tu dum

Procitnutí

Eva se posadila na posteli, do místnosti vcházelo slabé světlo. Hodiny na stěně ukazovaly pět. Opřela se o chladnou stěnu a snažila se o plné procitnutí. Takové sny se jí nikdy nezdají. Kde se vzala ta noční můra? Tichými kroky prošla chodbou a zastavila se u zavřených dveří pokoje, kde spala Marta. Zlehka pootevřela dveře a nečinně přihlížela na tvář své sestry. Na spící Martě nebylo zřetelně nic znepokojivého. Naopak ve spánku jako by její tvář došla klidu.

Každá její nervózní vráska povolila a rozplynula se jako obruč na vodě. Její rty ztratily pro ni identicky chladné sevření a skoro, jako by se vřele pousmály, její výraz nesl podivnou, ale důvěrnou odevzdanost. Eva v ten moment ucítila něhu ke své sestře, tento moment z ní vyhnal všechnu pochybnost. Donutil ji procitnout. Vrátila se ze sna do světa, jenž byl pro ni tak blízký a známý.

Marta vešla do studené kuchyně. Zpoza závěsů vykukovalo žluté slunce.

Eva: Dáš si čaj?

Marta: Jo.

Eva: Jak ses vyspala?

Marta: Dlouho jsem nemohla usnout, ale pak jsem nějak zabrala a spala jsem tvrdě až do rána. Jako dudek... Vzbudily mě nějaké hlasy přes stěnu, asi sousedi.

Eva: Vedle bydlí starý děda, občas slyším, jak si pouští televizi. Ale, stěny tu nejsou zrovna nejtlustší, člověk tu leccos zaslechne.

Marta: A ty jsi spala dobře?

Eva: Ale jo, šlo to. Jen nad ránem se mi cosi zdálo...

Marta: Hm. Nedávno se mi zdálo, že utíkám před jedoucím vlakem. Nemohla jsem popadnout dech, bylo to hrozně živý. Ten vlak byl pořád kousek ode mě a když bych zastavila, bylo by po mně... Probudila jsem se úplně zpocená. Upřímně, byl to jeden z nejhorších snů, co se mi kdy zdál.

Eva: Myslíš, že něco znamenal?

Marta: To nevím. Znamenají vůbec sny něco?

Eva: Myslím, že všechno má nějaký důvod. I sny.

Marta: Svět je moc komplikovaný na to, aby člověk za vším něco hledal.

Eva: Někde jsem slyšela, že sen je odrazem lidské duše. Svým způsobem mě tahle představa vlastně docela děsí.

Marta: Ale Evo, copak se ti po nocích zdává? *(ironicky se zasměje)* Copak se skrývá v tom temném hvozdu tvého podvědomí?

(Eva neodpoví.)

Eva: Jak dlouho tu chceš zůstat?

Marta: Sotva jsem přijela a ty už se mě ptáš, kdy odjedu?

Eva: Dlouho jsme se neviděly, doufám, že tu strávíš aspoň týden. *(usměje se, ale v jejím hlase je cítit obava)*

Marta: Vždyť mě znáš, přijedu, odjedu, čas je pro mě naprosto relativní záležitost.

Z chodby se ozvalo třísknutí a pak jemné cinkání. Někdo něco rozbil. Obě sestry umlkly.

Myšlenka

Marta: V ten moment jsem ucítila blízkost smrti. Všechno tady jaksi tleje. I Eva tleje, jenom o tom neví. Ten rozklad začíná někde uvnitř, a proto není vidět. I jablko, co dozrálo a nebylo utrženo, jednou začne hnít. Od té doby, co žije v tomhle domě, tak k němu přirostla, stala se jeho součástí. To není dobré. Mlčí, ale cítím, jak mnou v duchu opovrhne. V mé svobodě vidí nezralost. Ale jsou to křídla, díky kterým jsem živa, díky kterým mohu dýchat. Dýchat!

(téhož času, jinde)

V ulicích je prázdno. Prázdné výlohy vzbuzují tíseň, všechno je ještě zavřené. Adam přemýšlí o včerejšku, myslí na domy, co ze dne na den mizí. Myslí na Eviny hebké černé vlasy lesklé jak havraní peří. Okna odráží prudké sluneční paprsky. Mrzne, slunce je ještě zubaté a jaro, to je vzdálené.

Myšlenka

Adam: Je opravdu důvod se znepokojovat? Všechno se nezdá být tak zlé. Eva je občas zbytečně sentimentální.

Je hezká i v tom svém sentimentu. Často mlčí. Nedávno začala u řeky krmit racky

a byla hrozně šťastná, tak dětsky šťastná... Vyhazovala do vzduchu kusy oschlého chleba a smála se, jak je ti ptáci chytali v letu.

V každém letném odrazu vidím její rty, chvějí se...

Adam stojí u dveří. Zazvoní. Eva otevře. Políbí se na uvítanou.

Adam: Vypadáš unaveně. *(pohlídí ji po bledé tváři)*

Eva: Pojd' dál.

Adam vchází do kuchyně zalité sluncem. Marta posedává ve velkém měkkém křesle.

Marta: Konečně se setkáváme. Já jsem Marta. Ale to ti je už zřejmě jasné.

Adam: Ano. Eva mi o tobě už mnohokrát vyprávěla.

Marta: To jsem si mohla myslet. *(podívá se na Evu pronikavým pohledem)*

Eva: Neboj, vždyť víš, že nejsem žádná klepna.

Adam: Však teď si o tobě můžu udělat obrázek sám. *(zasměje se)*

O zed' vedle, starcovo lože

To prostěradlo by si už mohl převlíct, ale nechce se mu. A nevidí v tom žádný smysl. Vidí své bolavé nohy, šedými chlupy porostlé břicho, zchřadlou kůži. Je sám. Zase je sám. Zapne si televizi, aby tu samotu aspoň trochu zadusil. Místnost tvoří podivné hromádky, z nichž jednou je on a peřina. Na prázdné vitrínce je kupa zašlých fotek a zažloutlých dopisů, pohárky na slivovici zanesené prachem. Okna má zatažená, v místnosti je podivné dusno.

Stařec je shrbený, kouká, jak se na obrazovce producírují tanečníci v barevných dresech. (myšlenka)

Stařec: Zvykl jsem si na to. Stáří přichází jako had. Choulilo se velmi dlouho v rohu smotané do klubka a pak se postupně začalo přibližovat. Syčák jeden! Najednou cítím, že je u mě, že mě víc a víc obmotává. No, a jednoho krásného dne mě obmotá tak, že umřu.

Vypne televizi. Obleče si župan a vyjde si zakouřit před dveře.

Stařec: Vy tady bydlíte?

Marta: Ne, jsem tu jen u sestry na návštěvě.

Stařec: Ach tak. No jo, ty rodinné vazby... Vidíte ty kočky? *(ukáže na dvůr)*

Marta: Je jich tam celá tlupa.

Stařec: Tamhle to je matka, ta černá. Chudák porodila ty koťata teď v takové kose... Tamten zrzavej, koukejte, jak je tlustej, ten jim to beztak všeco sežere.

Marta: Krmíte je?

Stařec: Občas za nima zajdu. Ale jsou to plachý potvůrky. Hnedka utečou.

Marta: Jako malá jsem měla kočku, přesně jako je ta černá.

Stařec: Kočky to jsou nevyzpytatelná stvoření, na to se nesmí zapomínat. Hlavně ty divoký, ty si dělají, co se jim zamane. Toulají se, vriskají a pak vrhnou mladý.

Marta: I ta moje se toulala. Nedopadlo to s ní dobře.

Stařec: To mi je líto.

Marta: Je to už hodně dávno. *(típne cigaretu)*
Už budu muset jít. Tak na shledanou.

Stařec: Na shledanou...
Jestli nějaká bude. (zamrmá a odpotácí se do svého bytu)

Adam: Odkud jsi vlastně přijela, Marto?

Marta: Nějakou dobu jsem pracovala v takovém zapadlém bistru na severu. Nebyla to žádná velká zábava, byl to vlastně docela opruz... Tak jsem se sbalila a odjela.

Eva: A tak je to pořád dokola, ne?

Marta: Ty tomu houby rozumíš. Jsi furt na jednom fleku. Přikovaná...

Eva: Jsem tady doma, proč bych se pořád někde trmácela? Copak jsem nějaký kočovník?

Marta: Já se cítím doma tak akorát ve vlaku...

Adam: Myslím, že není důvod se kvůli tomu roztrpčovat. Prostě to každá máte jinak.

Eva: Máš pravdu. Jsme jako malé, kvůli takovým hloupostem se hádat. Jak dlouho jsme se neviděly? Rok? Dva?

Marta: Už to budou dva roky... Ale víš, Evo, neměla bys mě soudit, vůbec nemáš ponětí, co jsem si za tu dobu prožila...

Eva: No dobrá, dobrá, všechno si povíme, ano? *(stiskne Martě ruku na znamení důvěry)*

Marta necítí důvěru. Cítí nepokoj.

Marta: Nikdy jsem tady nechtěla zůstat. Je mi tady jako v kobce.

Adam: Vlastně se ti nedivím. Tady člověk skoro nerozpaží ruce.

Eva: Myslela jsem, že to tu máš rád.

Adam: Já mám rád tebe. Proto jsem pořád tady.

Eva: Nedokážu si představit být někde jinde... Tyhle stěny *(prochází místností a něžně*

se dotýká zdí), tohle všechno, to přece nemohu opustit. Občas jako bych potichu slyšela, jak se tento dům nadechuje. Jako by byl živou bytostí...

Marta: Potom, co matka zemřela, jsem poprvé odjela. Unikla. Přišlo mi to tenkrát jako jediné možné východisko. Z vlaku jsem viděla, jak všechno mizí v dálce. Už jsem necítila smutek, začínala jsem cítit ve svých žilách probouzející se svobodu. Najednou jsem byla tak strašně volná.

Eva: Marto, už přece nemusíš utíkat. Zůstaň.

Marta: Nejde to. Nejde to zastavit. Je to... asi osud nebo něco jiného, já nevím. Strašlivé nutkání...

Adam: Zkus to překonat. Aspoň pro jednu. Copak takhle chceš žít pořád?

Marta: Ale prosím tě, každý vlak jednou dojede... *(zatrpkle)*

Adam: Cožpak tě nikde nic nedrží?

Marta: Byl okamžik, kdy jsem chtěla zůstat... Ale nakonec se všechno obrátilo vzhůru nohama. Musela jsem co nejdřív zmizet.

Eva: Proto jsi přijela? Něco se stalo?

Marta mlčí, dívá se z okna.

Marta: Pche. Myslíš, že jsem si k tobě přijela vyléčit zlomené srdíčko? Nemám chuť se o tom bavit. Přijela jsem, protože...protože jsi prostě moje sestra, co na tom chceš vysvětlovat?

A teď mě omluvte, jdu si zapálit cigaretu. (Marta opustí byt)

Adam: Jste si trochu podobné v té vaší skepsi.

Eva: Jsme jako dvě strany jedné mince, nemyslíš?

Adam: Chyběla jsi mi.

Eva se pousměje, dotkne se jeho ramene. Obejme ji.

Eva: Jsem ráda, že jsi tady. Mám pocit, že ty jediný dokážeš vše pochopit.

Adam: Trochu mě přeceňuješ.

Eva: Ale kdepak.

(mezitím na zápraží)

Stařec: No vida, zase vy!

Marta: Ano. Zase já...

Stařec: Vypadáte nějak smutně.

Marta: Asi brzo odjedu.

Stařec: Sotva jste přijela!

Marta: Jak to vlastně víte?

Stařec: Ále... Mám přece okno...

Marta: Vy se asi hodně nudíte, co?

Stařec: Co mi zbývá. Jsem už starej dědek.

Marta: Ale nebojte, nejste jedinej, kdo je na světě sám. Víte, já jsem přesně jako ta kočka. Ta toulavá... *(rozpláče se)*

Stařec: Ale děvče...

Marta pláče do starcova froté županu.

Stařec: Všechno jednou odezní... Toho se neboj, holčičko.

Marta: Ale jak... jak dlouho? Jak dlouho ještě zbývá? *(vzlyká)*

SEN II

Adam prochází pouští. Spaluje ho slunce, má žízeň. Potácí se a pomalu zapadává hlouběji a hlouběji do písku. Slyší zvuky varhan. Celé jeho tělo mizí pod pískem. Ocitá se uvnitř jakéhosi monumentálního zlatého vejce. Kamkoliv udělá krok, celý prostor se rozhoupe ze strany na stranu.

Hlas I: Až praskne skořápka, bude po tobě.

Hlas II: Vyroste ti ze zad keř... Staneš se jím. Staneš se keřem.

Hlas III: Je dobře, že jsi přišel. My si tě už ohlídáme.

Adam: Kdo jste?

(bez odpovědi)

Pust'te mě ven!

Varhany se rozezní v plné síle, jako by byly součástí onoho vejce. Hlasy se smějí. Skořápka začíná prskat. Prasklinou proniká světlo. Horko. Opět poušť. Začíná cítit, jak mu kůží prorůstají šlahouny.

Adam: Ne! To nedopustím!

Hlas I: Stane se, jak se má stát.

V dálce stojí zahalená postava. Nepohybuje se.

Eva: Vzbud' se už!

Adam pomalu otevírá oči, vnímá prostor ložnice.

Adam: Děje se snad něco?

Stařec: A tak se ke mně připlazila naposledy. Takovou smrt, jo takovou smrt...by si každý přál. Zlaté slunce zazářilo a měl jsem vám najednou pocit, že to ani není žádný konec, že to je cosi omamného a krásného. Okno do světa, nového světa...

Marta stojí na zápraží. Vidí, jak jsou vedlejší dveře pootevřené. Dech se jí zatají. Žádné zvuky odtud nevychází, jen mihotavé sluneční světlo. Má jít dál?

Marta: Pane, jste tu?

Vstoupí potichu dál. Na zmuchlané peřině leží tělo. Posadí se na okraj postele.

Marta: Tak takhle vy... Nechal jste mě tady. Tak dobře jsme si mohli povídat... A čas by plynul... Vlastně mi nedáváte na vybranou... Bylo mi potěšením, milý pane...
(*stiskne mrtvolnou ruku*)

Kam asi pojedu tentokrát?

Eva: Marta chce odejít...

Adam: Možná bychom taky měli...

Eva: To nemůžeš myslet vážně. Musíme ji přece zastavit!

Adam: Jen na nějakou dobu.

Všechno nám nějak začíná padat na hlavu. Možná jednou tohle místo zmizí, vzpomínáš? Cožpak nechceš vidět, co je tam venku, za městem?

Eva: Přece někdo tady musí zůstat a aspoň dohlížet...

Adam: O čem to mluvíš? Evo, to už přeháníš.

Eva: A Marta by tady měla zůstat taky.

Adam: Násilím ji tady držet asi nemůžeš... Chce odjet, tak ať si odjede.

Eva: Myslela jsem, že mi rozumíš.

Adam: No, tak jsi mě asi opravdu přecenila.

Eva: Co to děláš? Snad nechceš opravdu odejít. Přece mě neopustíš.

(Adam neodpovídá, chystá se.)

Eva: Miluješ mě ještě?

(Letmo se na ni podívá.)

Adam: Nikdy jsem tě nepřestal milovat.

Eva: Proč pořád všichni někam odcházíte? Buďte tady se mnou... s vaší Evou. Mám vás tak moc ráda. Zůstaň... Vždyť víš, jak tě potřebuju.

Adam: Tak pojed' se mnou.

Eva: Nemůžu...

Adam: Proč?

Eva mlčí.

Adam: Vráťím se. Můžeš to tady... zatím opatrovat. Potřebuju jen na chvíli vypadnout.

Eva ho pevně sevře v objetí.

Eva: Vrať se mi. *(zašeptá)*

(Adam opouští byt, jde po cestě, mizí v dálce jako tečka.)

Nádraží

Marta: Tak se měj...

Eva: Ty taky. Řekni, že se brzo zase setkáme?

Vlak zmizel v dálce. Eva se zhluboka nadechla.

Vrátila se do ulice, ve které stál poslední dům, maják uprostřed trosek, ten, v kterém žila ona.

Sledovala, jak přichází večer. Nikdy dřív neplynul čas tak pomalu.

Dveře se rozvzaly. Eva natáhla ruce do naprosté tmy.

KONEC

Jana Mlatečková

divadelní manažerství

BUDE HEZKY

Tři pánové sedící venku na zahradě u činžovního domu. Pozorují nebe kolem 21:00.

A: To je pěkný, někdy se takhle podívat nahoru, koukněte.

B: Vždyť je tam úplně velký mrak.

C: Není nic moc vidět.

B: Víte co? Tomu se říká inverze.

A: Ano?

C: No... ne, přece to je, když padá mlha.

B: A jak se tomu teda říká?

C: Nevím.

A: Zataženo?

(ticho)

B: Čím to může být?

C: Co jako?

B: No, že je taková tma.

A: Můžeme si to vyhledat na internetu.

B: Třeba to něco znamená.

A: Třeba jo.

C: ... a možná je prostě jenom velká tma a už se nerozvední.

A: To by bylo hrozný. Dokážete si to představit?

B: Víš, co je nejhorší? ... Že si to dokážu představit docela jasně.

(všichni tři se dívají dlouho na nebe, je ticho)

A: tyhle dny jsou takové – nemůžu najít správná slova –

B: Hmm... pořád sedíme.

C: Sedíme a nic.

B: Nic?

C: Neděje se nic převratného. Chtělo by to nějaké hromy, blesky.

A: Co to povídáš?

- C:** Jen že už jsem z toho unavený –
- B:** Ale na chvílku vypadnout... nejít do práce a všechno kolem toho.
- A:** Má pravdu.
- C:** Já jsem dneska nešel do práce, protože se mi prostě nechtělo vstát...
- B:** Tak musíme jít na výlet.
- C:** A kam?
- A:** Co je tady někde poblíž? Nějaká příroda? Můžeme zítra někam vyjet.
- B:** To by bylo fajn, mám rád spontánní výlety.
- C:** Počkej, musím se podívat do mapy.

(vytáhne telefon a začne hledat)

- A:** Můžeš tam prosím rovnou najít, jaký bude zítra počasí? Abych věděl, jak se obléknout.
- B:** Zítra někam jdeš?
- A:** Tak nepojedeme na ten výlet?
- B:** A jo.
- C:** 10 stupňů a přeháňky.
- A:** Tak...
- B:** Tak to nikam nepojedeme.
- C:** To ne, ještě by nás to zastihlo a nedalo by se nikam schovat.
- A:** Co kdyby přišla náhodou bouřka.
- B:** To bychom se mohli nachladit.
- C:** Nemůžu si dovolit teď onemocnět.
- B:** Nikdo z nás.

(ticho)

- A:** Víte, co mě vždycky zajímalo?
- B:** Co?
- A:** Co vždycky znamenají ty procenta u předpovědi?
- C:** To je intenzita.
- B:** Ne, to je pravděpodobnost deště.
- C:** Počkej, cože?
- B:** Vždyť je to jasný. Procenta ukazují, jak moc prší.

A: To si musíme teda taky zjistit.

C: Přece když máš najitý nějaký město a máš tam napsaný 70 procent, tak to znamená, že na 70 procentech míst v tom městě bude pršet.

A: Ahá.

C: Asi jo.

B: Ne, podle mě je to možnost.

C: Jaká možnost, prosimtě?

B: No jaká je...

A: ... pravděpodobnost?

B: Přesně tak
...
podle mě to fakt znamená pravděpodobnost, jestli bude vůbec pršet. Když máš 70 procent, tak na 70 procent bude pršet.

C: Hmm... to mi nějak nesedí.

B: Já vlastně nevím.

C: A je to vůbec důležitý?

B: Spíš ne.

A: Ať to bude ukazovat cokoliv, stejně to bude jinak.

C: To asi jo. Moc těm předpovědím nevěřím.

A: Právě, nedá se na to spolehnout.

B: Já budu jen rád, když nebude pršet pořád.

C: Už jsem z těch změn počasí unavený.

A: To jo no.

(ticho)

B: Ta předpověď je úplně hrozná.

C: Ale od pátku už to bude dobrý.

B: Jo?

A: Tak to se těším.

B: Já taky.

MARATON

I.

Jen tak stála, ne, běžela, pořád běžela až na konec světa přes všechny ty kontinenty, který ostatní neviděli, třeba i se zavázanýma očima běžela dál a proč se zastavovat, ono to nakonec bude mít smysl. Vzduch bude třeba čistší, všechny ty zvířata budou žít na loukách, všechny ty dávno zazděný slzy tam zůstanou.

A o to jde – být taková, ne, ne být jiná, ne být krásná a hubená a být silná a být víc jiná a rozhodně jiná jak vlastní krev a rozhodně jiná než tamty všechny a rozhodně rozhodně lepší jak vlastní krev.

Po cestě něco poztrácet a nemít dost zadusit se a nemít dost zlomit si všechny končetiny a nemít dost.

A nekonečný konce oslavit za startovní čarou.

Tam jsme všichni nakonec nějací

stejní

krví nahraditelní.

II.

Maratonský běh je běžecký závod na vzdálenost 42,195 km, druhá nejdelší atletická disciplína na programu olympijských her. Maraton se též obecně používá pro označení dlouhých a vytrvalostně náročných akcí sportovního i jiného charakteru.

III.

zakřičela na všechny

všechny ty, co nedělají věci správně

co nedělají věci dostatečně

co nedoběhli tak daleko

křičela do dalekého ticha skal, který se lámou pod nohama

její malej svět najednou ohluchl

a ozvěna se přece nedá pochyťat

Maria Nona Mlejnská

divadelní dramaturgie

MORYTÁT

Pojď, má milá, do lesíka,
rychle, než se zešeří!
Ukážu ti, moje milá,
co je v lese pod keři.

Nemeškala, utíkala
za svým milým v temný hvozd,
nebesa hned potemněla,
podezřele skřípal most.

Nebojíš se moje milá?
Ještě můžem obrátit.
Co tě nemá, já se těším!
Běží čas – už můžem jít?

Z plna hrdla houká sova,
ježci dupou, vyje vlk.
Když ke křoví přistoupili,
náhle všechen ten hluk zmlk.

Než ke křoví přistoupíme,
tak bych ti rád pověděl,
komu dříve patřivaly
pod tím křovím zbytky těl.

Počkej, milý, budu hádat;
leží tam můj tatíček?
Nenapínej – vidíš karmín,
jak mi stoupá do líček!

Uhádla jsi, má panenko,
tvůj otec mě neměl rád,
tebe bil, tak jsem mu musel
nožem břicho rozpat.

Někdo leží vedle něho,
vidíš? Snad se nematu.
Noc je černá, musela bych
poznat tělo po hmatu.

Klidně hmatej, má panenko,
mrtví kousat nemohou!
Jak se sehla, rychle odsek
její tělo od nohou.

Otec, matka, dcera leží
v temném lese na kusy,
dceřin milý domů běží
nadšen svými pokusy.

Lesní zvěř ty mrtvé snědla,
je to křivda veliká.
Mstivá síla se v nich zvedla,
potrestají mladíka!

Chlapec zvolnil, kráčí klidně
těžkou prací unaven.
Divá zvěř ho obklíčila,
chudák, neví, kudy ven.

Vlci vrčí, ježci dupou,
sovy hučí ze všech stran!
Mladík v šoku dává průchod
svému strachu bez zábran.

Každé zvíře urvalo si
na památku z chlapce kus.
Cestou k norám na silniče
všechny přejel autobus.

POBUDOVÉ NA LOVU

OSOBY:

MÁMA – 45 let, bodrá

KLUK – 10 let, dobrodruh

POBUDA – 40 let, ješitný

JARKA – 50 let, něžná

HLAS – zvířátko / strom / kámen – jak je libo

I.

PETŘÍN

HLAS

V Petřinském křoví
kdosi si hová.
Hluboká noc.
A tma.
A chlad.

KLUK

Dostal jsem, mami, hroznej hlad.

MÁMA

Však něco najdu —

KLUK

— půjdu s tebou!

MÁMA

Nebojíš se?

KLUK

Já? Vůbec!

HLAS

Jdou.
A měsíc svítí nad řekou.
Z Vltavy duní pártý lodi
No, tady ti dva nepochodí...

II.

LETNÁ

KLUK

Připadám si jak slavněj lupič!

MÁMA

Co blázníš?

KLUK

Jdem do banky, né?

MÁMA

Jo, ale POTRAVINOVÉ.

HLAS Už pádí přes Letenský park
a ten je teď fakt děsně „dark“.
Snad někdo číhá v temných koutech
někdo, kdo měl být dávno v poutech.
Ze tmy jim skočí do cesty pobuda.

POBUDA Nazdar kotě, naval bůra!

MÁMA Nemám – proto tahle tůra.

POBUDA V tom je náká habadůra!

KLUK Nemáme nic, fakt, jen hlad!

MÁMA Pssst, chce něco zahuhlat –

POBUDA Kam valíte takhle večer?

MÁMA Pro jídlo jdem, tak se nečerti!
Jestli máš hlad, můžeš jít s náma,
a jestli ne, tak zatím! Z rána
možná se znovu potkáme.

(Máma pobudovi zaimponovala.)

POBUDA Jak bych moh na tohle říct „ne“?

KLUK Tak už jsme tři, třes se světe
šup šup, ať tu neusnete!

HLAS Do Stromovky už se blíží,
snad jim nikdo neublíží.

III. STROMOVKA

POBUDA Zpomalte lidi, sotva jdu,
takhle za chvíli upadnu.

MÁMA Počkáme, ale fakt jen chvílku.

KLUK Těším se už na vůni lilku!

HLAS A usedají na lavici –
– už je tam ale někdo spící!

MÁMA To sem se lekla!

KLUK Jéje!

POBUDA Jéje!

HLAS Jarka chodí spát do áleje.
Začlo mrholit – teď už leje.

(Jarka se probouzí, neobratně se seznamuje s tlupou.)

JARKA Pojd'te se schovat do altánku!

KLUK Zosnujem plány na tu banku.

IV. V ALTÁNKU

HLAS V altánku se ti čtyři tulí.

(Pobuda se snaží dvořit Jarce.)

POBUDA Jarko, ty seš fakt génius.

HLAS A myslí přitom na cibuli
a sardinky a chleba kus.

POBUDA Jdeš na tu banku s náma, Jarko?

HLAS V dálce zní Dvořákovo Largo.

JARKA Odmítám, co jsem živa, krást,
navíc je z tebe cejtít chlast.

MÁMA Nenech se, milá Jarko, plést,
nejdeme krást, lhát nebo loupit,
chceme jen spotřebovat to,
co nestihli si lidé koupit

JARKA Ach tak, to tedy půjdu s vámi
jen mi furt v hlavě něco kuká:
proč s sebou máte toho kluka?

KLUK No, dovol, Jarko?
Jsem už chlap!

HLAS Kolem nich prší
kap kap kap
Co, bude kapat celou noc?

VŠICHNI Ne! To by bylo trochu moc.

POBUDA Fakt je ze mě cejtít pivo?

JARKA Promiň, jenom maličko...
Když je venku takhle tklivo,
taky si dám pivíčko...

MÁMA Ještě prší?

KLUK Přestalo!

POBUDA To to ale trvalo.

KLUK Jdeme, už se blíží ráno!

JARKA Tohle je chlap, říkám: ano!
Pobuda se urazí.

HLAS Pět pobudů míří k Tróji
Potkají se s nepokoji?

V. TRÓJA

(Kluk běží napřed, zarazí se, protože most vzala voda.)

KLUK Most vzala voda.

POBUDA Teď se ukaž!

(Kluk vytahuje z pod trička lano.)

KLUK Jasně, támhle to lano uvaž.

HLAS Dobýt Tróju se všichni snaží,
pobuda po obdivu baží:

POBUDA Doplavu na druhé břeh,
uvážu tam druhé konec,
mámo, Jarko, koukejte,
jakej budu maratónec!

(Máma i Jarka se o pobudu bojí.)

MÁMA Maratónec? Pitomec!

(Pobuda se vrhá do řeky, plave na druhý břeh. Kluk se začne smát.)

HLAS Tahle pobuda se chvástá
jenže – to je chyba častá,
nejvíc chvástá se, kdo chlastá...

MÁMA Ten pobuda – to je plavec!

JARKA Kdo by věřil, že je savec!

(Máma okřikuje kluka:)

MÁMA Co se řehtáš?

KLUK Teď to bude vtip i pro vás,
ten chlap zapomněl vzít provaz!

MÁMA Tos udělal naschvál, kluku!

HLAS Plácne ho přes pravou ruku.
V tom humbuku zaniká
Pobudova panika:

POBUDA Áááá!

HLAS Z prazvláštního popudu
unáší proud pobudu.

POBUDA Pomóóóc!

KLUK On se topí!

JARKA Je mi mdlo!

HLAS Tělo Jarky upadlo.

(Máma zachytí Jarku.)

HLAS Pobuda se ztrácí v hluku.

MÁMA Honem, hlídej Jarku, kluku!

(Máma bere lano a vrhá se za pobudou.)

POBUDA Mámo, už je se mnou zle!

(Máma bere pobudu na záda a plave s ním na druhý břeh.)

MÁMA Vypadáš dost promrzle.

KLUK Mamí! Našel jsem tu bárku!

MÁMA Nalož na ní tetu Jarku.

HLAS Tak to bylo asi až moc zbytečného vzruchu,
kromě pobudy a mámy už jsou všichni v suchu.

(Jarka se probírá ze mdlob v náručí pobudy:)

JARKA Spletla jsem se, ne on, ty jsi opravdový chlap!
... ale koukám, že ti kape z těch tvých mužných tlap...
A teď, když jsi byl tak chrabrý,
pojdme dál, směr Dolní Chabry!

HLAS A tak jdou a píseň bručí,
do kroku jim pěkně kručí –

(Ozve se hlasité zakručení. Kluk vysvětluje:)

KLUK Břicho.

VI. CHABRY – ZDIBY

(Pobuda se dál dvoří Jarce, aby máma žárlila. Dokonce se odváží dát jí pusu. Jarka se nebrání.)

KLUK Mami, on dal Jarce pusu.
Vždyť už moh mít po funusu!

MÁMA Co tě pálí? Na tebe je stejně, kluku, stará.

KLUK Když ona je zralá, zralá, stálá, přímočará!
Až tam budem, dám jí svačinku –
ze všech nejkrásnější sardinku!

MÁMA Pro mě za mě, dej jí třeba cibuli,
ale nezapomeň; pro lásku se nebulí!

HLAS Jen pár kroků a jsme v cíli,
osud přeje naší píli.

(Jarka je až po uši zamilovaná do Pobudy, ten se jí snaží zbavit a zaujmout Mámu:)

POBUDA Když jsi mě v tamtý řece chytla,
tak sis tak roztomile škytla!

MÁMA Hmm, díky. Nejsem na mladíky...

JARKA To já zas jo!

KLUK Jo? To je skvělý!
Já jsem tak trochu nedospělý...

(Jarka ho nebere vážně a zase čapne Pobudu. Kluk skočí mámě do náručí.)

MÁMA Prosim tě, ještě potkáš bab!

(Ozve se zakručení.)

KLUK Mám strašnou chuť na kebab...

HLAS Jak se to říká? Sliby – chyby?
Koukejte! Táhle už jsou Zdiby!

VŠICHNI Slávaaa!

KLUK Šunka!

MÁMA Sýr!

JARKA Jogurt!

POBUDA Houska!

HLAS Příště půjdem do Rakouska!

KONEC

TICHO

Ticho, vonící tmou.

Šla.

Šelest šlépějí bělí noc.

Sešlapaná stébla slábnou.

Dřív, než narovnajít záda,

smlouvají pomstu.

Šla sama.

Kráčela radost,

kráčela očekávání.

Stonkům zvonků ztuhly lodyhy.

Ze stébel rostou trny.

Měkký mech poschnul.

Kráčela zklamání,

kráčela bolest.

Ticho, vonící tmou.

Šla.

Šelest šlépějí bělí noc.

Nehledí před sebe,

cosi táhne oči jinam.

Najednou necítí ostny v nohou.

Vykročí doleva.

Není to pravá cesta,

ale nohy ji nesou.

Tam, kde je on, ji nesou.

On nemá v nohou trny,

má v očích smutek,

když jí podává ruku.

Ticho, vonící tmou.

Šli.

Šelest šlépějí bělí noc.

Jemný déšť chladí horkou krev,

smutek zmizel z očí.

Kráčeli štěstí.

Déšť zesílil,

hojivě chladí bolavá chodidla.

Dotek poddajné trávy léčí.

Proč jdeme?

Co víc můžeme najít?

Ona přikývla,

on uhnul pohledem.

Ticho, vonící tmou,

protrhl zvučný hlas

a klavír ržál,

saxofon skučel

a i déšť padal v rytmu blues.

Poslední tóny se dotkly mraků;

ustal déšť, ustal šum.

Odkud to znělo?

Chci nalézt ty tóny!

Otřásl se zimou –

otřásl se nevědomky –

a láska z něj spadla na zlámané zvonků
stonky.

Ticho, vonící tmou.

Šla.

Asi už svítá –

ZMĚNA TYKVÍ

POSTAVY:

Mike

Radim

Holka Modrooká

Potok

Postavy jsou nesourodé. Neladí k sobě. Nepasují k sobě. Odlišné pohyby, zlozvyky, mimika, výslovnost, tempo myšlení, znamení zvěrokruhu, sociální zázemí, oblíbená barva, den, domácí mazlíček atd. Potok je po celou dobu aktivní, protéká různou rychlostí, tvoří tůňky, vodopády, slepá ramena... Ostatní postavy jej nevnímají jako postavu – jeho přítomnost cítí, nemusí si ho ale vždycky všímat. Je prostě součástí prostředí, ve kterém jsou přítomny.

Všude je matlavá hmota, která znesnadňuje pohyb a celkový komfort herců, vzadu protéká Potok. Po nějaké době jsou na jeviště vyplivnuty tři postavy; Radim, Mike a Holka Modrooká. Radim a Mike zkoumají prostor, hmotu (Holku Modrookou nevidí, nevnímají); zprvu se patlají nadšeně, po delší době se začínají nudit.

Holku Modrookou zaujme Potok. Sleduje jeho protékání a posedává poblíž něj.

Radim Tak se v tom patláme.

Mike Postřeh, kámo, haha.

Radim Marnost. Patlání je marnost.

Mike Už to mám i na nose.

Radim Touha po čistotě je marná.

Potok proteče kolem s vodou a houbičkou / kartáčem / Jarem... Chlapci příležitost k očištění nevyužijí.

Mike Haha, teď už to máš na nose i ty!

Radim No počkej...!

(čekání)

Radim Vidíš? Pomalu jsme nechali vyprchat negativní emoce. Proč bychom se měli prát, házet na sebe špínu?

Mike Já vlastně nevím.

Radim Právě, nevíš, já taky ne. Co kdybychom se radši usmívali a dělali dobré skutky, něco pro tenhle svět? Prostě se na sebe podívali z nadhledu a upřímně si přiznali, že tím přihlouplým pošťuchováním a honěním eg neprospíváme vůbec nikomu, a ze všeho nejmíň sami sobě!

Mike Máš pravdu, od teď budeme prospívat!

Radim Haha, „prozpívat“!

Mike Prozpíváme se životem!

Radim Dám tomu šanci – jak začnem?

Mike Třeba... Holka modrooká, nesesávej u potoka –

Radim – holka modrooká, nesesávej tam.

Holka Modrooká se zvedne od Potoka, chlapci si jí konečně všimnou. Jakmile se s nimi dá do řeči, přestane sedávat u Potoka.

Holka Modrooká A proč bych tam nemohla sedávat? To jako holky nesmí? Víte, co mi můžete? Jako by to snad byl váš potok, pche.

Mike Aaa, kde se tady vzala?

Radim To jsou snad nějaká kouzla nebo co!

Holka zčeří Potok a pocáká chlapce.

Radim No počkej...!

(čekání)

Mike Vidiš, holka? Pomalu jsme nechali vyprchat negativní emoce. Proč bychom se měli prát, cákat po sobě vodou? Co kdybychom se radši usmívali a dělali dobré skutky?

Holka Modrooká Děláš si srandu? Vole?

Radim Neboj, holka, nemusíš se snažit napodobit mužský svět, necítíš-li se v něm komfortně. My tě respektujeme takovou, jaká jsi.

Mike Přesně tak, žádný nebezpečí ti od nás nehrozí.

Holka Modrooká Aha... Jo?... Aha...

Holka váhá a zkoumá chlapce pohledem.

Budu vám tedy věřit – konečně, kdyby člověk nikomu nevěřil, stráví celý život ověřováním a pochybnostmi. Přitom je tolik lepších věcí na práci!

Radim Ano, přesně tak! V tom s tebou souhlasím! Taková náhoda. Zpíváme si tak písničku a najednou tu máme spřízněnou duši, která je plná naděje a víry v dobro, paráda!

Holka Modrooká Byla jsem celou dobu u potoka.
A za tu spršku se omlouvám...
Vlastně... hmm... jsem vás pocákala hlavně kvůli tomu... abych vám umyla obličej – máte tam nějaký svinstvo.

Mike Neuvěřitelné!

Radim Úžasné!

Mike Tolik ženské jemnosti a péče!

Holka Modrooká Nejen na obličej.

Radim Tu divnou hmotu máš na sobě i ty.

Má. Ale vlastně jí to sluší. Svinstvo vytvoří něco jako znaménko krásy. Všichni tři se na sebe koukají, zkoumají míru znečištění. Pokusí se o vzájemnou očistu, ale efekt je spíš opačný. Z marné snahy se vyvine laškování a smích.

Holka Modrooká Jste moc fajn. A hezky jste zpívali.
Chtěla bych si s vámi taky zazpívat písničku. Můžu? Nezpívám úžasně, ale trochu jo, tady u toho potoka to vždycky cvičím, v rychlejších melodických pasážích mám problémy s intonací, ale jinak to ujde, vážně, dokonce jsem jako malá vyhrála nějakou pěveckou soutěž.

Radim No páni!

Mike To teda koukám!
Tak třeba „Život je jen náhoda“?

Radim Měj rozum, to nezazpívám!

Holka Modrooká Ale vždyť nám nejde o nějak objektivně kvalitní výkon, ne? Zpíváme pro radost – nebo jsem to špatně pochopila?

Mike Přesně tak! Holka má pravdu, Radime. Zpíváme pro radost, abychom si udrželi dobrou náladu.

Radim No jasně, Miku, ty musíš mít vždycky pravdu – zvlášť před holkama, co? Když chceš udělat dojem, když chceš přitáhnout pozornost, ohromovat, šokovat, získávat obdiv, paralyzovat charismatem!

Mike Počkej, Radime –

Radim Nebudu čekat! Už jsem se v životě načekal dost, teď budu své emoce dávat otevřeně najevo! „Musíš brát ohledy na ostatní, tohle a támhleto není vhodné, akorát se ztrapníš, komu tím pomůžeš“, bla bla bla!

Holka Modrooká Ale Radime – předpokládám, že se tak jmenuješ – on tě tak oslovuje – doufám, že ti můžu tykat – myslím, že tvoje rozčarování je bezdůvodné.

Mike Nénene. To nemá cenu. Nemá cenu s ním mluvit. Má hysterák, je to úplně marný. Mimochodem, mně tykat můžeš – Mike.

Radim Všechno špatně! Tykání má nabízet žena –

Mike – přežitek.

Radim No počkej...!

Mike Nepočkám – protože změny se u tebe nikdy nedočkám.

Holka Modrooká Dej mu šanci, Miku – předpokládám, že se tak jmenuješ – představil ses tak – tykat si můžeme, proč ne, na tykání nic není, dokonce je, skoro bych řekla, přirozenější. Já jsem Holka, Holka Modrooká.

Mike Těší mě, holka.

Radim Love is in the air!

Holka Modrooká Ano, miluj bližního svého, Radime.

Mike Přesně tak! Holka má pravdu, Radime. Chceš pusu?

Radim No počkej...!

(Radim se už už chystá hodit na Miku hroudu hmoty, ale těsně předtím se zastaví, znejistí. Středně dlouhé čekání.)

Mike Vidíš? Pomalu jsme nechali vyprchat negativní emoce. Proč bychom se měli prát, házet na sebe špínu?

Radim Já vlastně nevím.

Mike Právě, nevíš, já taky ne. Co kdybychom se radši usmívali a dělali dobré skutky? Prostě se na sebe podívali z nadhledu a upřímně si přiznali, že tím přihlouplým poštučováním a honěním eg neprospíváme vůbec nikomu, a ze všeho nejímá sami sobě!

Radim Máš pravdu, od teď se budeme usmívat a dělat dobré skutky!

(trapné ticho)

Radim Musím si s tebou promluvit, Miku, můžeš na chvíli?

Mike Jasná páka, za chvíli jsme zpátky, holka. Teda aspoň já určitě, mrk!

(Radim s Mikem odchází. Snaží se odejít po celou dobu, ale nejde jim to. Jsou tak zabraní do odcházení, že si nemožnost odchodu vůbec neuvědomují. Vždycky míří k potenciálnímu východu, když je uzavřen, zasmějí se, pokrčí rameny a zkusí to jinudy. Holku nevnímají, ani ona je.)

Holka Modrooká *(Usmívá se, je uvolněná)*

Zvláštní, zvláštní den. Mám náladu na monolog. Škoda, že tu žádný nemám...

(k divákům)

Dneska mi ani moc nevadíte, aspoň ne tak jako obvykle. Vážně, dokonce z vás cítím... jak to říct... empatii? Ne.

Takový příjemný nezájem, který hladí po povrchu. To je moc příjemné...

Nešlo by to víc? Jako masáž? Trochu přitlačit –

Jů! Vy máte talent – Auu! To bylo moc!

Musíte dávat pozor, pane, máte sílu, já nejsem ze železa. V pohodě, už je to dobrý. Já něco vydržím.

(pozpěvuje si)

Jsem Holka, Holka Modrooká

a vypadám vždycky óká.

(chce si sednout k potoku, ale v poslední chvíli se zvedne)

Tam vlastně nemám sedávat.

... ale proč bych nemohla, sednu si.

Sedne si k Potoku a začne ze sebe smývat špínu. Chlapcům už dojde, že odtud nemůžou odejít. Zdrčeně se vrací k Holce.

Holka Modrooká Hele, kluci – teda Miku a Radime, rozhodně na vás nechci pohlížet skrz vaše pohlaví –

Radim a Mike Hahahahaha.

Mike To klidně můžeš.

Radim Kreténe.

Holka Modrooká Ehm. Ta vaše sebemoralizující fáze, která následuje po hádce, jak jsem vypožorovala, ta se mi opravdu líbí. Ale už jste se někdy dostali k těm... dobrým skutkům?

Mike ... no jistě, já se snažím naslouchat lidem –

Radim Já vynikám v sebereflexi –

Mike A to ještě určitě není všechno –

Radim Nemáme seznam –

Mike Jo, to pramení přímo ze srdce –

Radim Žádný kalkul –

Mike Neoháníme se tím u zpovědi –

Holka Modrooká Vy jste katolíci?

Mike Haha, ještě jako batolíci, bývali jsme katolíci –

Radim – nic ortodoxního, neboj –

Mike A ty, holka?

Holka Modrooká Já si to s dovolením nechám pro sebe, nic ve zlém, neznáme se tak dlouho, abych vám sdělovala niterné záležitosti.

Radim Niterné záležitosti?

Mike Haha, „niterné záležitosti“!

Hladina Potoka se náhle vzedme. Radim a Mike ustrašeně vzkřiknou, Holka ustrašeně mlčí.

Mike Uaaaaa!

Radim Oi!!!!!!

Radim a Mike se snaží preventivně chránit před potokem, Holka si stoupne mezi ně a Potok, aby je chránila.

Radim Pozor, Holka, hlídej si ten potok! *(trapnej vtíp)*

Mike Jo! Když má člověk psa, taky musí dávat bacha, aby někoho nepokousal! *(trapnej vtíp)*

Holka Modrooká Klid, kluci.
Potoku, lehni. *(trapnej vtíp)*

Potok se uklidní. Holka je úplně vyvedená z míry, měl to být fórek, nečekala, že ji Potok poslechne... Chlapcům spadne brada.

Mike Potoku, pac!

Radim *(dělá, jakože hází klacek)* Potoku, přines!

Chlapci zkouší různé povely, ale Potok nic. Po chvíli je to přestane bavit.

Holka Modrooká ... jste od toho svi- ... jste špinaví.

Mike No jo –

Radim Jejda –

Mike Trapas...

Holka Modrooká Nechcete se umýt? Když jsme u potoka?

Mike Chytrá holka.

Kluci se umývají. Na hladině potoka se náhle objeví aktovka.

Radim Au! Co to je?

Všichni si prohlížíjí aktovku.

Holka Modrooká Aktovka? ... To jsem zvědavá...

Aktovka je uzamčená. Všichni tři se snaží přijít na způsob, jak záhadnou aktovku otevřít. Je to dobrodružné a vzrušující.

Mike, Radim, Holka Modrooká: Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: VESLO KLESLO

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: KLESLO VESLO

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: VESLO.KLESLO

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: klesloveslo

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: KLESLOVESLO1

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: klesLOVEslo

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: KLESLOvesLOL

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: vesLOKles

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: pádlo spadlo

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: PLAVE PO PROUDU

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: plujem-pomalu

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: krucivbrise

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: ŽIVOT*JE*O*JIDLE

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: život.za.pivko

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: ledvinu-za-cigo

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: DOPRDELE NEVIM

Přístup odepřen změna zabezpečení

heslo: DOPRDELENEVIM135

Přístup odepřen změna zabezpečení
heslo: zadnyhesloneexistuje
Přístup odepřenzměna zabezpečení
heslo: neniprotozepadlospadlozdlanenahladinuladneplujezatimcojazust avam-
vzaduopustenhnacisiloupadlociveslomehnaaloalenahlenemamnickurva48946
VÍTEJTE!

Zámek aktovky povolí. Všichni dychtivě zkoumají její obsah. Je tam lopata, odpadkové koše, smeták, mop, čisticí prostředky a další nepřátelé matlavé hmoty. Tyto obyčejné věci nikoho nezaujmu na rozdíl od záhadně vypadající obálky se záhadným vzkazem.

Holka Modrooká reforma
reformule 1
Reforrest Gump
refortuna
reforbína
refortel
refórek
refórum
reforint

Radim Změna tkví
změna tykví
ty kvílíš, já kvílím
kvítí kvílí kvůli slabé vůli lidí

Mike ... haha, nějakěj pošuk se snažil o básničky.
A takový práce bylo s tím otvíráním!

Holka Modrooká Změna tkví
změna tykví
ty kvílíš, já kvílím
kvítí kvílí kvůli slabé vůli lidí

Mike ... haha, nějakěj pošuk se snažil o básničky.
A takový práce bylo s tím otvíráním!

Radim Zrovna ty ses s tím moc nenadřel.

Holka Modrooká Změna tkví
změna tykví
ty kvílíš, já kvílím
kvítí kvílí kvůli slabé vůli lidí!!!

Radim To by mohla být šifra –

Holka Modrooká – zvláštní, něco mi to připomíná –

Mike – to pochybuju –

Holka Modrooká – změna tkví v reformuli?

Radim Tykve oslabují vůli?

Mike Haha, nějaký pošuk –

Radim – když na reforebíně nedostaneme kvítí, máme kvílet?

Holka Modrooká To je záhada, ale něco v tom je, určitě –

Mike začne po obou házet svinstvo, protože není středem pozornosti.

Radim, Holka M. No počkej!!

(Čekání, při kterém člověku proteče život mezi prsty. Mike stojí mezi aktovkou a jejím obsahem a Holkou s Radimem, přichystán s hroudou špíny v rukou. Napětí velmi pomalu padá.)

(Holka se po čekání snaží zachránit dobré vztahy, vši silou se snaží vzpomenout si na uklidňovací hlášku chlapců.)

Holka Modrooká Pomalu necháme vyprchat emoce. Proč bychom měli tolik přemýšlet? Pojdte, hodíme tuhle blbou aktovku do vody – společně, jo?

Mike Tak jo... proč ne.

(Ticho)

Holka Modrooká Můžu přitom zpívat?

Mike To ti radim. *(Postrčí Radima – pokus o vtip)*

Radim Ano, zpívej.

Holka Modrooká Chybí mi „mic“, chci, aby mě bylo slyšet! *(další trapnej vtip)*

Radim Na! *(postrčí k ní Mika /mic/ – poslední trapnej vtip, slibuju)*

Holka si bere mic (Mika) a zpívá a ta písnička je velmi smutná a je slyšet výborně. Dobře Radim poradil.

Společně hází aktovku i její obsah do Potoka. Potok odteče, i s aktovkou, a zbude zase jenom mlatlavá hmota. Postavy se rozpačitě snaží odejít, nejdřív společně, potom si každý hledá vlastní cestu. Bohužel to není tak snadné.

...

Anna Mrázková

rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika

JAK SE OBLÉCT PRO 21. STOLETÍ

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA:

1. Samet jedině na ramínekách

Strážník: Pššt, slečno! Haloo, slečno!

(Ukazuje odznak módní policie.)

Slečna: Ale ne, vy jste od módních? Pro Krista! Zase chcete strhávat body za ponožky? Podívejte se, kolik je stupňů! Vy jste fakt nelidové.

Strážník: Ne, nekřičte! Já Vám chci pomoci. Ale slibte, že mi tu nebudete dělat scény.

Slečna: Proč bych dělala scény, jestli mi chcete pomoci?

Strážník: Musím vás totiž... atakovat.

Sečna: Vy mě chcete napadnout?

Strážník: Buď tak. Nebo Vás budu muset zatknout. Tohle není na strhnutí pár bodíků, tady jde už o morální zákony, jestli mi rozumíte. Souhlasíte tedy s atakem?

Slečna: Jak máte vysoké kauce?

Strážník: Kauce jsou vysoké, standardy nízké.

Slečna: Dobře. Dávám Vám svolení k ataku!

(Strážník se k ní nakloní, chytne ji za paže, přiblíží svůj obličej k jejímu a utrhne jí rukávy od šatů.)

Slečna: Co to děláte? Víte, kolik stály? Rozhodně víc než ty vaše kauce!

Strážník: Copak nevíte, že k sametu se nosí holý ruce? Buďte ráda, že omlouvám vaši neznalost zákona.

Slečna: Ale ne... máte pravdu. Já normálně takhle roztržitá nejsem, ale... tohle jsem si neuvědomila. Odpusťte...

Strážník: Už to nebudeme řešit. Nechte ramena tak, ať je vidím, a můžete jít.

(Vrací jí utržené rukávy.)

Slečna: Co s tím mám dělat? Když je ponesu v ruce, tak všichni pochopí, co se stalo... Můžu zkusit...

(Natáhne si rukávy na kotníky jako návleky)

Strážník: Pro Krista! Hned to sundejte! To už je na trest smrti!

Slečna: Tak snad, že by...

(Sváže rukávy k sobě a přehodí si je kolem krku jako šálu.)

Strážník: Už si ho nacvičujete?

Slečna: Tak já nevím, snad...

Strážník: Dejte to sem! *(Vezme návleky, smotá je jako ponožky a hodí slečně za výstřih.)*
Mnohem lepší. Padnou vám jako ulité. Jako šité na míru.

2. Šaty vždycky dělají člověka

(Šaty velikosti XXS jsou v pozici švadleny tvořící lidská těla. Šaty velikosti L jsou šaty velikosti L. Blbý.)

Šaty XXS: Jaké byste chtěly BMI?

Šaty L: Chtěly bychom se vejít pod osmnáct!

Šaty XXS: Osmnáct? Vždyť na tom budete, odpusťte mi ten výraz, plandat! Já vás vidím tak na dvacet. Minimálně.

Šaty L: Achjo. Přijde mi, že poslední dobou plandáme už i na dvacet pětkách. Vždycky vypadáme jako sarafán. Připadáme si jako sarafán.

Šaty XXS: Mini z vás asi nebudou... určitě ne na žádném modelu z aktuální nabídky. Ale mám tu jeden oblejší kus, moc se teď nevyrábí, na něm by z vás mohly být takový solidní koktejlky...

Šaty L: Koktejlky? V dvacátém prvním století! Nechceme na nikom vypadat jako koktejlky!
Proč se přestaly vyrábět lidi pro normální šaty? Se všema svalama a taky třeba vrstvičkou podkožního tuku! Takovýho člověka bychom si přály.

Šaty XXS: Takovýho člověka vám už dneska nikde nevyrobí. A rozhodně ne my tady! Jsme seriózní podnik... *(nakloní se k šatům L přes stůl a spiklenecky jí zašeptá)* Ale co zkusit nějaký starší ročníky? Některou z osmdesátek? Neděste, nesmyslím věk. Myslím ročník narození! Mohly byste jít třeba do sekáče, ale ne do toho „všem je třicet devět“, na to nemáte dost flitrů.

Šaty L: Sekáče? To je definice nevksu.

Šaty XXS: Ještě mě napadá zajít do společenských oděvů, tam se občas takové usedlejší postarší dámy...

Šaty L: A necháme si přidělat spodničku, ne?
No ne! My chceme novýho člověka! Proto jsme přišly.

- Šaty XXS:** Bohužel, takoví lidé už se nedělají. Můžeme Vám prodat standard a k tomu vycpávky, ale ty se dělají pouze na určité partie těla. Vkládají se pod kůži metodou plastiky, takže navenek není kůže narušená. Ale jak vidím, vy byste potřebovaly upravit produkt hlavně v oblasti břicha a stehen, to nevím, jak si zařídíte.
- Šaty L:** To už není vaše starost.
- Šaty XXS:** Chcete produkt zabalit?
- Šaty L:** Buďte té laskavosti.
- Šaty XXS:** Jenom Vás upozorním. Na vycpaný lidi se nevztahuje záruka padesáti let. Většinou se zničí tak do čtyřiceti. Vyplňte prosím tenhle dotazník. Barvu kůže ale nabízíme podle aktuální nabídky, to vám nezaručím.

3) Recyklace – základ úspěchu

(Někdo jako Miranda Priestlyová z Ďábel nosí Pradu vybírá vzor pro sezonu 2022. Ostatní se chovají tak, jak se obvykle chovají lidi okolo Mirandy Priestlyové. Každý návrhář sebou má model jako ukázkou.)

- Boss:** Tak co máte?
- Návrhář 1:** Motiv kostlivce. Jde o drobné prosté linie, které pojí jedna výrazná, tlustá. Kostlivec je nejen motivem, ale taky motivací. Je symbolem smrti, která nás všechny jednou čeká. Je symbolem vnitřního světa, který v sobě každý nosí a zároveň je velmi fyzický – z čeho jiného člověk je, pokud ne z masa a kostí? A hlavně – kdo by nechtěl ráno vstát a vytáhnout si jednoho dva ze skříně, že ano?
- Boss:** To už tu bylo. Další.
- Návrhář 2:** Co použít na šaty Rorschachův test? Uděláme na nich skvrny, které budou v kombinaci se stříhem a řasením látky vytvářet obrazce připomínající dvě nebo více věcí. Člověk bude poté mít neustále po ruce zbraň na rozeznání charakteru druhých.
- Boss:** *(nadšeně)* Myslíte batiku?
- Návrhář 2:** Ne, myslím psychologické určení osobnosti člověka.
- Boss:** *(zklamaně)* Bylo. Další.
- Návrhář 1:** Můžeme pracovat s přirozenou strukturou lidského těla. Obléct lidi do toho, co se snaží schovat, co už vlastní! Nešlo by tím pádem jenom o motiv, ale i o materiály, které by se s ním kombinovaly a vytvářely nový pohled na... no, například bradavky. Nebo ochlupení.
- Boss:** Bylo. V pravěku. Další.

Návrhář 2: A co využít stará písma? Většinou je každé z nich esteticky velmi odlišné, navíc by každé šaty mohly nést individuální poselství, které bude skryté a přesto všem na očích!

Boss: Bylo, další.

Návrhář 1: Pokud bychom využili vrstevnice místo vrstev na oblečení,...

Návrhář 3: A co kruhy vyplněný stejnou barvou, jakou má jejich obvod?

Boss: Přijato.

Návrhář 1: Takže znovu puntíky?

Návrhář 2: Puntíky. Tečky. Při troše šikovnosti z toho aspoň uděláme ten Rorschachův test.

DODATEK:

Límeček neslouží jako kamufláž
Kašmír je území, ne látka na svetr
A hvězdy na oblečení nepatří

Tereza Ondryášová

audiovizuální tvorba a divadlo

C19

Sedačky za řidičem už nejsou za páskou.

Po zlatém skle stékají kapky.

Všichni se sdružují pod stejnou otázkou.

Snad se to už nikdy nevrátí zpátky.

CESTY

Je jich spousta, ale žádná není ta správná. To neznamená, že se ani po jedné z nich nedá dojít, jen je to jako hra na ovečky a vlky. Není to těžké, ale zároveň je. Záleží na duši toho, co jde. Protože ten, který rozumí, ví kudy jít, ale ten, kdo se snaží jít lesem, když jde cesta přes pole a nechápe, že na poli je vlčí mák, zatímco v lese sbírá bez, tak prostě nedojde. Jak šlechetné je pomáhat a nebýt sám svým středem. Jak pozoruhodné umí být neúmyslně inspirovat svou vlastní vášní. Právě to je, dá se říct, mapa. Dám ti směr, pokud ty mi dáš ten můj, pak ti půjdu naproti. Taky jsem totiž ztracená a myslím, že už se nenajdu. Proto ráda poslouchám příběhy ostatních a hledám v nich sebe. Občas najdu střípky toho, čím jsem a chci být a vlastně tak navštěvuju sebe sama. Takže cestu znáš, pokud máš nebo znáš kousek mě.

JEDU LETOS POSLEDNÍ

Pánovi z autobusu, který mě vzal na Silvestra zadarmo.

Díky, díky, že jste v noci zastavil tam, kde většinou nikdo nestojí. Že jste mě vzal zadarmo, protože město přidalo na jízdném a Vám se z velkých blbě vrací. Díky, že jste mě na své poslední jízdě dovezl doprostřed prázdného bojiště, na kterém se ozývají poslední rány letošního roku. Akustická verze ran obdržených za posledních 12 měsíců na oslavu toho, že jsme je přežili. Ohňostroje vzdávají poctu okamžikům, kdy jsme byli za života rádi a vítězství bylo na dosah. Nakonec to skončí nerozhodně, bez výsledku, ale s následky, abychom mohli začít nanovo s metaforickým čistým štítem na první stránce trhacího kalendáře, i když jsme už dávno strhaní. A na těch pár sekund, než se ozvou palby pro rozkaz vstoupit dál, se všichni zastaví. I když mají za sebou tolik promarněných zastávek na místech důležitých, zastaví se, odpočítávají vteřiny svého života, které běží stejně rychle jako každý nový den. Jsou to křtiny na pohřbu, svatba na rozvodu a naděje smíchu nad pláčem. Je to šťastný nový rok.

JEHLICE VE VLASECH

Je to patetické, přesto lidské. Po tmě ze rzi škrábu verzi toho, co se zítra stane, jako by to bylo dané. Nepospíchám, plytce dýchám, před sebou se už neostýchám. Nevím, kam jdu, a jen dostávám bídu. Ona je vylitá, sklenička rozbitá, tvářenka rozpitá a stejně kdosi plní nosy v rámci aktu v druhém taktu. Zítra bylo vyloučeno, nechce býti rozloučeno.

?

Transcendentní meditace

Nemorální okupace

Národnostní segregace

Nevzdělaná delegace

UMAKART

Někdy tě slyším z fotky v peněžence.
Koupím si ve výprodeji pohřební věnce.
Stejně jako naše láska, jsou jen z plastu.
Chybí mi, jak jsi rozkládal karty na stůl.

Ani na urnu z plastu už prostě nezbylo.
200 gramů popela chtěla, aby to tak nebylo.
Naneštěstí ve lsti láska pálí, až když spali.
Jak to ale bylo, když jste se spolu báli?

Topím se ve vaně v koupelně z umakartu.
Nikdo nevytáhne za mě mou divokou kartu.
Kluk, co ztratil kytaru, na ulici před vchodem
visí Lístek s prosbou před náhlým odchodem.

S prosbou na první stránce z levného papíru.
Pomalou nechávám si dělat róbu na míru.
Až mě na šraňkách povedou k oltáři,
až tam se Ti vysměju s úsměvem ve tváři.

ZÁRUBNI

Na zárubni zůstal šrám
na duši
co praskla jako trám
po tom
co jsem se nechala svézt
domů
chodím přes ocelový rám.

Tomáš Pavlica

muzikálové herectví

NOC

Na nebi nebyl jediný mrak,
noc se za okny malovala.
Tmavé oční stíny rozsvítil třpyt hvězd,
ale bílého pudru měsíce dnes nebylo třeba.

Vše kolem objala...
stromy, louku, kopce, hory
i jindy matné siluety dnes pohltila
svým půvabem.

Všechno pro ni vzdalo se samo sebe,
aby mohlo být její součástí.
Muži ztráceli sluch, hluší a oslepení
září tmy se v ni vrhali
bezhlavě, bez srdce, jako raněná zvířata
hledají útěchu vody.

Nešlo zmocnit se jí silou, bohatstvím,
ani upřímné city nevytesaly
náklonnost její. Byla jako noc, ale ne ta, kterou
znáte ze střech
a mříží panelových domů, jejíž tvář hyzdí
světla měst.

Byla to ta pravá,
divoká a nezkrotná.
Patronka milenců a ochránce vášní
skrytých v její oslňující tváři.

Hodinami ji pozoruji...
aniž by měla tušení, odolávám jejímu kouzlu.
Ač dnes fénuje si vlasy sebevíc
a tmavé krajky stínů
stromů zdobí její nohy.

Zpívá... zpívá o lásce, o touze,
o lásce, po které touží.
A já sedím, poslouchám a mlčím.
Už dávno jsem boj prohrál...
vlastně dřív, než vůbec začal.

Už ví... už ví, že není sama
že dívám se na ni.
Její tělo, vlasy, oči,
už ví, že nahou jsem ji viděl
a ve svém studu jí líce zrudly červánky
východu slunce.

Tehdy viděl jsem ji naposled,
pak zmizela mi za zdmi dne.

A black and white photograph showing the back of a person with long, straight hair. The person is standing in what appears to be a workshop or a room with various objects and equipment in the background. The lighting is dramatic, with strong highlights and deep shadows.

Kristýna Pavlů

divadlo a výchova pro neslyšící

VHLEDY I.

Vlasy paruky tak dokonalé,
přebíjející všechny ostatní nedostatky.

Stačí jen nasadit a...

A co vlastně.

Budou pak ze slz slzy štěstí,

ze strastí radosti,

z nenávistí láska?

Změní se něco?

Bude má hodnota jiná?

Budou mě mít radši?

Paruka,

pro někoho nové možnosti,

pro jiné

přetvářka a hra.

Nasadím ji, na další noc

zas brunetou.

Zašiji již tolikrát trženou punčošku

a půjdu

do ulic.

Text vznikl na základě pohlednic činohry Národního divadla s fotografiemi Libuše Jarcovjákové, které jsou volně dostupné na internetu.

VHLEDY V.

Putyka před šestou
hodinou ranní. Židle zející prázdnotou,
parkety ošoupané od podrážek
tanečních bot.
Hořká pachuť cigaret,
bar ulepený zbytky rumu.
Nekončící večírek
u konce a uvnitř
prázdný.
Prázdný jako na židlích.
Prostor jako by se zmenšoval
a tíha okolního světa byla
zas o něco blíže.
Čas potlačit touhu po objetí,
vyjít ven a dělat,
že nejsme.
Že nejsme tím, kým jsme.
Čas odpíchnout příchod v továrně
a být zas
jako ostatní.

Text vznikl na základě pohlednic činohry Národního divadla s fotografiemi Libuše Jarcovjákové, které jsou volně dostupné na internetu.

Marcel Peterka

rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika

I MISTR SMRT SE NĚKDY UTNE

(Děj se odehrává v obývacím pokoji bytu ve třetím patře ve městě Bruntál po čtvrté hodině odpolední. Téměř veškerý nábytek je přestěhovaný doprostřed místnosti, nízký stolek, knihovna i komoda. Na svém místě u stěny je dosud pouze pohovka a naproti ní mohutná křídlová skříň, kterou se pan Hroudný (břichatý čtyřicátník s knírkem a kouty oblečený ve volném tričku, trenýrkách a pantoflích) zrovna pokouší s vyčerpáním sil odsunout ode zdi.)

HROUDNÝ: V tý skříni snad někdo je, nebo to není možný, aby byla tak těžká.

(Otevrou se dveře skříně a vyjde z ní smrták – hubená bledá osoba středního věku v černé kápi s vystouplými lícními kostmi a vypoulenými očními bulvami – Hroudný vykřikne leknutím a uskočí od skříně.)

HROUDNÝ: Vy jste zloděj? Já... já jsem jen invalidní důchodce, nemám peníze, žiju z ruky do huby. Na mně si nemáte co vzít.

SMRTÁK: *(chladně)* Já nejsem zloděj.

HROUDNÝ: *(Podívá se do prázdné skříně.)* Vy jste z Narnie?

SMRTÁK: Ne, proč?

HROUDNÝ: Přišel jste skříni. Skříni se chodí z Narnie.

SMRTÁK: Já jsem smrt, můžu si přijít, kudy chci.

HROUDNÝ: Proč tedy nepřijdete dveřmi? Ukážu vám je. *(Chystá se odejít.)* Minulý týden jsem je lakoval.

SMRTÁK: Jen zůstaňte tady. To známe, že ukážu vám dveře a přitom zdrhnu. Starý triky. Navíc domovnice zrovna umývá schody, tak jsem jí tam nechtěl našlapat, proto ta skříň. *(Podívá se na hodinky.)* Ach, to je hodin. Přejdeme tedy k té formální části. *(Hledá po kapsách kabátu.)* Vy jste dnes můj poslední klient, pan Hroudný. Á, tady vás mám. *(Vytáhne z kapsy list papíru a odmlčí se.)* Ták, já jsem smrták, takže proč jsem tady, je asi jasný.

HROUDNÝ: *(zděšeně)* Ale... já jsem zdravý.

SMRTÁK: To vám gratuluji. Ale podle vašich slov jste invalidní důchodce, tak vás nemůže smrt přece tolik překvapit. Mimo to, já vás jen vyzvedávám, tak jestli máte problém, řešte si to pak nahoře.

HROUDNÝ: *(nešťastně)* Já ještě nechci... *(Přeruší ho smrták.)*

- SMRTÁK:** Bez diskuze! Po vás už mám dneska padla, tak nezdržujte. Ukažte mi nějakou legitimaci, občanku, řidičák, pas, cokoli.
- HROUDNÝ:** *(tenkým hlasem)* Já nemám...
- SMRTÁK:** Co nemáte?
- HROUDNÝ:** Řidičák.
- SMRTÁK:** No, tak něco jinýho, vyjmenoval jsem vám toho snad málo? Chlape, vzchopte se, vždyť se tváříte, jako kdyby na vás sáhla smrt.
- HROUDNÝ:** Občanku zkusím najít. *(Začne se přehrabovat v komodě uprostřed místnosti.)*
- SMRTÁK:** Takhleďte. *(Obrátí oči v sloup a začne číst v listu.)* Hroudný Miroslav, Oborníkova 13, Bruntál, to sedí ne?
- HROUDNÝ:** *(vyděšeně)* Já ji nemůžu najít, tu občanku. Nešlo by to bez ní? *(Pořád letmo hledá po pokoji.)*
- SMRTÁK:** *(začne se ošívát)* Je to kvůli našemu právnímu krytí, aby nedošlo k záměně klientů. Ono když si vás vezme smrt, tak se to pak blbě vrací zpátky. Tyto ublížený duše si pak stěžují na ministerstvu smrti a reinkarnační oddělení potom musí dávat náhrady. O to by ani tak nešlo, ale toho papírování kolem, to je strašný.
- HROUDNÝ:** Já ji vážně nemůžu najít. Ale můžu vám slíbit, že si na nic stěžovat nebudu a dobrovolně s váma půjdu pod jednou podmínkou.
- SMRTÁK:** A už je to tady. Smlouvání. Další starý trik. Tak co byste rád? Den navíc? Týden navíc? Rozloučit se s rodinou? Projet se naposled ve svém autáku? Jo, vy vlastně nemáte řidičák, tak to nic.
- HROUDNÝ:** Né, je to prosté. Jen kdybyste mi pomohl přestěhovat tu skříň doprostřed pokoje.
- SMRTÁK:** *(podezřívavě)* A proč jako?
- HROUDNÝ:** Zítra mi sem přijde malíř. *(Ukáže na prázdné stěny pokoje.)*
- SMRTÁK:** *(Mávně rukou a zasměje se.)* Ále, vždyť to už vám může být jedno, když dneska zemřete.
- HROUDNÝ:** *(prosebně)* Ale pane smrt... *(Opět ho smrták přeruší.)*
- SMRTÁK:** Smrták, prosím, smrták. Mám na to papíry. *(Poklepe si hrdě na náprsní kapsu.)*
- HROUDNÝ:** Pane smrták, já po sobě v životě nic nezanechal. Tak mi dovolte, ať po mně zůstane aspoň čistý a vymalovaný pokoj.
- SMRTÁK:** Tak dobře. Ale jen tu skříň, nic víc. Nebudu kvůli vám dělat přesčasy. *(Pomalou stěhuje těžkou skříň. Každý ji z jedné strany vždy nadzvedne a kousek ji poponesou.)*

SMRTÁK: To jsem to teda dopracoval, tady dělám stěhováka. *(Nadzvednou skříň a kousek ji poponesou.)* To je tíha. Na tohle nejsem stavěnej. *(Položí skříň.)* Matka mi vždycky říkala, vyuč se smrtákem, ať nemusíš dělat rukama. No, a už je to tady.

HROUDNÝ: To je poctivej dubovej masiv. *(Zaklepe na skříň a opět ji nadzvednou.)* Víte, jak to bolí, když vám to spadne na nohu?

SMRTÁK: Ne, jak?

HROUDNÝ: Takhle. *(Pustí skříň smrtákovi na nohu.)*

(Hroudný využije příležitosti a utíká směrem ke dveřím bytu. Smrták se skučením vytáhne nohu zpod skříně. Rozhlédne se a chce se rozeběhnout za Hroudným, ale ještě zdánlivě otupený bolestí si nevšimne nízkého stolku před sebou a zakopne o něj. Svalí se na zem a pod pohovkou zahlédne Hroudného občanku.)

SMRTÁK: *(čte z občanky)* Miloslav Hroudný? Ale já mám v papírech Miroslav. *(Rozčíleně.)* Smrtky zatracený to zas na úřadě dodrbaly.

(Na schodišti před bytem se ozve rána. Smrták se zvedne z podlahy a proběhne dveřmi bytu na čerstvě vytřené schodiště, kde leží bezvládné tělo Hroudného. Z těla ležícího na schodišti se posadí Hroudného duše (stejná podoba jako jeho tělo), která je v těle ale pořád do půlky zaseknutá.)

SMRTÁK: *(vyděšeně)* Proč jsi mi neřekl, že nejsi Mirek?

DUŠE HROUDNÉHO: Mirek? Já jsem Míla, Miloslav.

SMRTÁK: *(znechuceně)* No, to už teď vím taky. *(Hodí mu občanku na bezvládné tělo.)* Tady máš tu občanku, ty *(polohlasem)* Mílo. Tohle jsou přesně ty případy, kdy dochází k záměně. Ke jménu se připojí špatná adresa a pak to všechno hodí na mě.

DUŠE HROUDNÉHO: Takže sis pro mě nepřišel?

SMRTÁK: *(sedne si vedle něj na schody)* Ne! Ale ty ses tady mezitím už odpravil sám. Jsi přesně jednou nohou v hrobě.

DUŠE HROUDNÉHO: *(rozčíleně)* Taky je to všechno kvůli tobě, k smrti jsi mě vyděsil. Ale co teď? Jsem tady zaseklej. Nemůžu z těla ani do těla.

SMRTÁK: *(znovu vytáhne list papíru s Hroudného údaji)* Tak mě napadá. Kdybych to R přepsal na L. Pak bych tě mohl vytáhnout z těla, poslat nahoru a dělali bysme jakoby nic. Vem si to tak, že stejně tam jednou musíš, a takhle bys to už měl aspoň za sebou. Seš pro?

DUŠE HROUDNÉHO: To víš, že nejsem pro! Nebudu nasazovat život za cizí průsery.

SMRTÁK: No, ty seš najednou nějaký ostrej. *(Ironicky.)* Předtím invalidní důchodce smířený s osudem a teď takhle.

DUŠE HROUDNÉHO: (*nabroušeně*) To byla samozřejmě jiná situace. Když jsem ti chtěl zdrhnout. Ted' tu ležím, nebo snad sedím doslova polomrtvej.

SMRŤÁK: To jste celí vy, lidi. Falešní a sobečtí. A nám vyčítáte nějakou bezcitnost, pche... (*Odmílčí se.*) Místo aby mi tady pomohl z problému, tak by si pak ještě jako duše stěžoval, že umřel neprávem, a chtěl by se soudit. (*Kroutí hlavou.*) Všichni stejní.

DUŠE HROUDNÉHO: To si piš, že bych si stěžoval.

SMRŤÁK: (*smířlivě*) Ale co ted' s tebou teda?

DUŠE HROUDNÉHO: (*zamysleně*) Myslíš, že bych to ještě rozdýchal?

SMRŤÁK: (*vstane a prohlédne si bezvládné tělo*) Dávám ti tak půl hodiny, než bych si pro tebe za normálních okolností přišel já nebo někdo z kolegů.

DUŠE HROUDNÉHO: (*zamyslí se*) Hele, mám nápad. Zazvoň na domovnici, ta mě tady najde a zavolá sanitku. Ale mezitím, než se došourá ke dveřím a otevře je, ty už budeš dávno pryč, aby to nesešlo ještě s bábou, kdyby tě uviděla.

SMRŤÁK: To by tak ještě scházelo, na jeden den toho bylo až moc. (*Zamyslí se.*) Ale nápad to úplně špatnej není. (*Podívá se na hodinky.*) Ted' je půl páté. To bych ještě mohl stihnout smrtky na úřadě a reklamovat jim adresu toho nešťastníka Mirka.

DUŠE HROUDNÉHO: (*rázně*) Jakýho nešťastníka, vždyť díky mě získal ještě několik hodin života navíc. A mazej zazvonit na tu domovnici, mně jde taky o život.

SMRŤÁK: (*odchází*) Vždyť už jdu. Tak sbohem. Tedy vlastně, na shledanou.

DUŠE HROUDNÉHO: (*volá za ním*) Hlavně ne na brzkou shledanou. A udělejte si na tom ministerstvu pořádek, máte tam pěkný bordel.

(*Ozve se zvonek u dveří bytu domovnice.*)

Daniela Samsonová

činoherní režie

ZAPÁLIT A POCHCAT

Ve chvíli, kdy tento text čtete/posloucháte – což je pravděpodobně někdy v daleké budoucnosti – už možná není aktuální. Možná vám v něm zmiňovaná jména nic neříkají. Možná události, co se v něm odehrávají, už přeřvaly důležitější věci, jako je třeba inflace nebo to, že Zeman někomu nepodává ruku. Nebo že někdo někomu ruku podává, nebo že si zase ruce máme mýt (šok), nebo že si je máme vyndat společně s hlavou z prdele.

Feminismus není potřeba, já tu nerovnost nikde nevidím.

Já sama přece jsem důkazem, že i s takovým handicapem, jako je „být žena“, se toho dá celkem dost zvládnout, můžete mnoha věcí dosáhnout, doškrábat se na mnoho pozic, získat si uznání... nebo taky ne.

Štve vás ten název? Můžu vám třeba napsat tady na papírek a následně přečíst, proč se to jmenuje tak agresivně. Proč jsem nezvolila mnohem konstruktivnější název. Vulgarita mi vůbec nesluší, že? Je to povrchní, že? Je to clickbait, že? Je mi to u prdele, že?

Takže, můj milý deníčku:

Spíš to je takový ten burn book než deníček, což je odkaz na film z roku 2004. Jsem asi už stará, když mám potřebu vám tohle vysvětlovat.

Takže proč nepotřebujeme feminismus:

Dne 29. prosince zemřela v polské nemocnici sedmatřicetiletá Agnieszka poté, co v sobě týden nosila mrtvý plod – sepse a následné selhání orgánů. Doktoři nezasáhli. Polské protipotratové zákony umožňují (zatím) interrupci jen v případech, kdy vznikne těhotenství následkem trestného činu (znásilnění), nebo je-li žena ohrožena na životě. Chytáček. To, jestli je žena v ohrožení života, je pouze na interpretaci lékařů. Veřejný tlak na ně, aby tzv. potratů bylo co nejmíň, pak vytváří třeba tři polosirotky, které po Agnieszce zůstanou.

Nevadí. My jásáme, skleněné stropy už praskají, špunty z šampaňských letí vzduchem – v čele Evropské unie máme po dvaceti letech ženu. Roberta Metsolaová (finské příjmení po muži), která na Malte několikrát vyslovila souhlas se zákazem potratů. Paráda. Diplomatically pak slíbila, že příště se zdrží jakéhokoliv vyjadřování o tomto tématu. Ještě že ty centristické postoje tak dobře fungují.

Takže, milé děti, až příště uvidíte nějakou těhotnou ženu umírat, zavřete oči a počítejte do sta.

Feminismus nepotřebujeme.

Místo nějaké (jakékoliv) pomoci jsme se jako Česká republika nejdřív pokusili Polkám zakázat, aby na ty potraty k nám vůbec mohly přijet – což není jen tak, ono je to drahý si ten potrat tady vůbec nějak zařídit, ale to sem teď netahejme. Prostě si nebudeme rozhazovat vztahy se sousedy, my je budeme pomlouvat tady v teplíčku.

Naštěstí v Polsku je napadl takovej skvělej způsob, jak takovým kulišárnám předejít úplně, a to je registr všech těhotných žen. Takže v těch krajních případech si užijete devět měsíců, ve kterých třeba víte, že porodíte mrtvé dítě. My Češi jsme ale přece velmi solidární národ, takže místo feminismu jim hodíme nej kvalitnější produkt českého dovozu, který Poláci milují, a to je píseň Józina z Bážin od Mládky. Tak navrhuju, aby to na těch klinikách hráli – třeba se jim bude umírat rychleji.

Nebojte, Polsko není jediný soused, který vyvíjí takové snahy. Třeba hned vedle naši bratia na Slovensku se co chvíli snaží takové zdravotní zákroky zakázat. Co na tom, že je statisticky dokázané, že tento zákrok se provádí v různých podmínkách i po jeho zákazu, co na tom, že se k tomu používají nástroje, jako jsou třeba ramínka. Umýt si ruce od krve je zřejmě nějaká lekce, kterou si z nějakého důvodu máme co nejrychleji projít.

Zákopy mezi Ukrajinou a Ruskem jsou ready, tak to a bychom se to naučili hodně rychle.

My ten feminismus opravdu nepotřebujeme, věřte mi.

Je zajímavý, že Polsko, kterému tak záleží na dětech, nezajímá, že na jeho hranici s Běloruskem už několikátý měsíc stojí spousty dětí a lížou jinovatku. Ale chápu, „all life matters“ jenom ve chvíli, kdy je potřeba se bránit proti nějakým těm černochem z antify. A bychom si zuby nehty udrželi ta naše velká privilegia.

My se totiž máme hodně dobře a máme tu možnost je tam nechat umrznout. Máme taky možnost nechat umírat ženy na sepsi, máme možnost křičet, že šlapat na krk se má zločincům, co používají falešné peníze, máme možnost vyjadřovat solidaritu na několik stran, máme možnost jako pan Fiala říkat, že Češi přece nejsou rasisti, máme těch možností opravdu hodně, protože neseme na zádech historii celého civilizovaného světa – ANTIKA, SHAKESPEARE, ROUSSEAU, GOETHE, a to si nenecháme vzít.

Až to všechno budeme chtít jednou řešit, tak si oblečeme tógy, na hlavu si dáme listy vavřínu a dlouho o tom budeme diskutovat a dáme prostor všem názorům, všem pohledům i lidem, co si přišívají na bundu Davidovu hvězdu v roce 2022, protože nemůžou jít na margaritu s mozzarelou di buffala do nějaký dobrý italský restaurace.

Nikde jinde, než u NÁS v Evropě, žádná historie totiž není. Tam jsou jenom zdroje a Čína.

Teď se jakoby zdá, že je to moc ze široka, že jsou to jen nějaké odkazy na něco, co se děje za kopečkama. Já to chápu, potřebujeme tank před obličejem.

Já vám ho nedám. Poslední tank, co jsme tu měli, přebarvil David Černý na růžovo, pak si na něm myslím hrály nějaký děcka v Brně a teď ho pravděpodobně má nějaký intelektuál, co s ním chlastá v Mlýnský, v pokojíčku.

Český kontext.

Feminismus nepotřebujeme.

Protože se Feri ostříhal, odjel do Francie a nastavil si soukromý účet na Instagramu. Takže se stala největší tragédie: všichni jsme přišli o jeho pandemické vykřičníky. Radim Uzel by plácání po zadku zavedl jako systém odměn, jako přímou pedagogickou metodu – každá žena je v duši trochu paviánem, a jediné, co náš mozek považuje jako uznání, je, když nás prostě někdo pořádně pleskne po prdeli. Až pak nám to sepne, že jsme něco udělaly dobře.

V dnešní epizodě „Který objekt jsou ženy dnes?“ si řekneme takový lidový vtípek: když jeden klíč otevře více zámků, tak je to univerzální super klíč. Když jeden zámek otevře více klíčů, tak je to na piču zámek. Chápeme, jakože humor o tom, že ženy jsou zámek.

Kdyby měla některá z nás náhodou traumátka, že nás někdo přes tu prdel pleskl moc, tak si zajdeme kam? Nakupovat. Ne, k psychologovi. Což je blbej oslí můstek k tomu, že psychiatr Cimický považoval za nejlepší lék svůj penis, stejně jako guru Jára, stejně jako nejmenovaný novinář ze Seznamu posílající NEVYŽÁDANÉ dick picy (obrázky svého penisu) svým kolegyním. Možná kdyby Viewegh místo svého hartusení na bývalou manželku napsal Výchova chlapců v Čechách, věděli bychom dřív na čem jsme, že?!

Není fér dávat všechny tyto pány vedle sebe, házet je do jednoho pytle. Je potřeba říct, že nejmenovaný novinář Jiří Hošek se omluvil a oznámil, že vyhledá odbornou pomoc.

Veřejností (hlavně Twitterem) se pak neslo s velkou pompou (hlavně od mužů) „Volejte sláva a pět dní se radujte, je to hrdina, je to národní poklad, takové oběti, postavil se tomu čelem, medaile je málo“. Ještě že se u nás přeskakuje vždycky laťka zakopaná v zemi.

Takže ne, žádný feminismus tu nepotřebujeme. Pochopili jste správně.

Zdá se mi, že vám to pořád přijde málo osobní, že se vás to nedotýká, že byste chtěli nějakou tu katarzičku. Emoce, trochu osobní příběh. Někakou tu duševní exhibici, aby jste se necítili jen jako když čtete Alarm.

Vždycky mě zajímalo, jestli ti, kteří se dnes označují slovem „predátoři“ – když to slovo slyším, přijdu si jako hrdina Jurského parku – jestli jim někdy sepnulo, co se mohlo dít v hlavě „obětí“, když si vzali to, co chtěli. Já vím, že nesepnulo, že to takhle nefunguje, že tady po světě nechodí banda padouchů, co si říkají haha, dneska tě budu sexuálně obtěžovat, haha, dneska tě donutím se mnou mít pohlavní styk, to jsem ale zlý/zlá. Blesk, hrom, zlý smích, dramatická hudba,...

Nesnáším slovní spojení obětí sexuálního násilí. Já nejsem oběť, já jsem fucking superhrdina a moje super schopnost je, že jsem se naučila to přežít.

Máme tu nepsané pravidlo: Pokud se nechceme nasrat, nechodíme do diskuzí pod článkami, že? Já to teda dělám, já tam chodím.

Nejčastější a nejhorší poznámka, která mě pod kauzama Feri, Hošek, Cimický zvedala ze židle – ne to přeháním, tam se většinou odehrává velká hitparáda, takže jedna z poznámek: „Vždyť se to děje jen

občas... v okrajových případech". Hrozná kravina, že se tím nechám rozčítit. Pak tady byli odborníci se svým „Je to záležitost deviantů“. No a pak blitky v podobě „Moc se o tom mluví“, „Já si počkám až na výsledek procesu“, „Chtěly se zviditelnit“, „Každá má počítat s tím, že když jde (doplňte si dle potřeby), tak že bude muset následovat sex“ ... Moje oblíbené je taky „Když vám někdo koupí (opět doplňte), tak mu jasně na 100 % dlužíte minimálně orál“. Představa společnosti o znásilnění (do které se musíte vejít, pokud se vám něco takového stane) je, že se odehrává někde v parku, za tmy, udělá to úplně neznámý cizí muž, když jste opilí*é a máte na sobě něco krátkýho s krajkou (takže příště, až vás někdo okrade v tramvaji, pamatujte, že to byla vaše chyba, že něco vlastníte).

Možná mám jenom smůlu na příběhy kolem sebe. Možná je to opravdu mnou nebo tím, že nahlášených je pouze 8 % případů znásilnění ročně – o procentech nahlášeného sexuálního obtěžování se asi ani bavit nebudeme, protože to už je tak směšné číslo, že nestojí ani za zmínku.

Když mi bylo čtrnáct, strejda (kamarád mámy) mě odvezl na výlet, pak jsme si sedli na posed, sahal mi pod sukni a říkal, že už jsem velká holka.

V sedmnácti mě znásilnil přítel, když jsem se s ním rozcházela... Řekla jsem, že s ním nechci spát. Nepomohlo to.

Když mi bylo patnáct, probudila jsem se u cizího kluka bez spodního prádla. Byla jsem opilá. Nic si nepamatuju.

...

„NE“ má totiž víc podob. Opět narážíme na ožehavé téma. Ne je prostě ne, pokud mi někdo budete tvrdit, že to NE nepoznáte z jiných forem jako Nechci, Nemám náladu, tak je asi přímo pro vás pořad čtětčka Na záchodcích, první a jediná dostupná sexuální výchova u nás, o kterou se starají ženy z podcastu Vyhonit ďábla. Deset bodů pro ministerstvo školství.

Možná by se na sex mělo dělat něco jako zbrojní průkaz – až poté, co potvrdíte nějakou základní znalost komunikace, byste ho mohli provozovat. Ale to by z něj vzalo to vzrušení, nejistotu a chemii, takovou tu porno estetiku, jak přijde opravář komínů Helmut a vy křičíte ne, ale myslíte ano. To totiž ženy dělají pořád. Protože ne znamená ve skutečnosti přesvědč mě.

Tyhle příběhy byly cizí. Ne moje.

Můj je ten, že vím, jaký to je jít s učitelem na kafe, a když vás pak natlačí na náhodný dveře, když nemůžete dejchat, protože na vás tlačí dospělý mužský tělo, který má sto kilo plus, když říkáte ne, ale není vás slyšet, protože máte na puse cizí dlaň, když na chvíli zmizíte ze světa a pozorujete to z dálky, a když vás z toho všeho absurdně zachrání náhoda a vy pak běžíte jako o život a děkujete v duchu rodičům, co vás dávali na atletiku, když nastoupíte do první tramvaje, a když to celý raději vytěsníte, protože vás ten člověk bude mít další den, první hodinu a budete u něj psát písemku. A když to pak řeknete, protože zjistíte, že nejste jediný, komu se to stalo, ale že jste ve svých 18 nejstarší, komu se to stalo. A když se to pak zamete pod koberec a vy to raději znovu vytěsníte. Vzpomenete si na to v pr-

váku, když zkoušíte osobní výpovědi, takže sorry, že opakuju starý historky. Ale to by zrovna na týhle škole nemělo nikomu vadit. Jo, a dodávám k tomu poznámku, která tomu prý dodá hezký kontrast: v té době jsem byla dost promiskuitní a chodila jsem vyzývavě oblečená.

A pak každé den od té chvíle narážíte na lidi, co říkají věty jako: „Dodejte tomu kontrast.“ nebo „Já svým studentkám říkám, ať se na klauzury hezky oblíknou. To je normální.“ Nebo ...

A pak se vám to po nějaké době stane znova, ta situace, sice s někým jiným, ale znovu cejtíte, že nemůžete utéct, znovu cejtíte, že „Ne“ nic neznamena a kopete, nic to neznamena, ale tentokrát to dotáhne do konce, protože už vás žádná náhoda, ani osud, ani nic jiného nezachrání, protože tentokrát jste v bytě, kde je zamčeno a jste tam sami. Vy pak na terapii slyšíte „Zavání to syndromem obětí“, „Přitahujete takové typy“, „Nechala jste ho, ať vás ponižuje od začátku“. No tak to necháte být a buduje se ve vás obrovské vztek, najednou se vám začne svěřovat víc lidí se stejnou zkušeností a vy máte takovej ten ochranný a zároveň zoufalý pud s tím něco dělat, a nemůžete. (Tohle už se do osobní výpovědi nevešlo.) Protože se všechno promlčí, nebo nejsou důkazy, nebo byste museli ještě s nezaschlým spermatem dojet tramvají na nejbližší policejní stanici a jít k doktorovi a pak zase na stanici, a pak se konfrontovat u soudu s tím, co to udělal (to sice nemusíte, ale nikdo vám to neřekne), a pak o tom bude někdo psát, a pak už si z čela tu nálepku obět nesmažete nikdy.

A proto nepotřebujeme jen feminismus.

Proto mám někdy chuť jít zapálit Dominika Feriho (v tomhle případě nám slouží jen jako metafora). Nastřílet zásobník do každého, kdo si myslí, že blběma šovinistickejma kecama se nedá ublížit. A když se tleská někomu, kdo už teda ty dic pics posílat nebude a konečně půjde na terapii, tak mám opravdu chuť jebnout každému tomu, kdo tleská, hlavu o stěnu.

Nemám chuť koherentně a smysluplně diskutovat bez emocí, mám neuvěřitelnou chuť křičet z plných plic stejně jako Polky při demonstracích „ani jednej wiecej“. Mám chuť převrátit auto a zapálit ho před parlamentem. Mám fantazie o tom, jak bodám velmi pomalu někomu rybičku do oka. A všechno si to jen představuju, protože vím, že i kdyby přiletěl nějaký ten superhrdina a tohle všechno udělal, NIC SE NEZMĚNÍ.

Všechny ty, co ublížili mým blízkým, i ty co ublížili někomu, o kom jsem jen četla, tak opravdu zapálit a pochcat. Zapálit a pochcat všechny, co dovolují, aby ženy umíraly na sepsi kvůli tomu, že existuje nějaká „politika pro život“. Zapálit a pochcat každého, kdo na týhle škole někdy řekl své studentce/studentovi nějaký hovno o tom, že by jí/mu to víc slušelo, kdyby se usmíval. Zapálit a pochcat každého z vás, kdo si myslí, že přeháním, a zapálit a pochcat celý tenhle zkurvený svět, upsík, my už ho zapalujeme sami, takže klídek. Teď to máte všechno. Je to zbytečný pseudo aktivistický whole package.

Proto nepotřebujeme jenom feminismus, ale chybí nám toho mnohem víc.

Namasté.

Vojtěch Šoula

audiovizuální tvorba a divadlo

BRACIA I SIOSTRY

Bracia i siostry. Posłuchajcie słowa Bożego. Ponieważ tylko w nim jest prawda. Odwieczna prawda. Prawo!

Đábel se nám vysmívá!
Chce ovládnout naši společnost!
Chce rozvrátit vše, co je našemu Pánu Bohu milé. A co děláte vy?
Co děláte, abyste tyto hodnoty ochránili? Světem se šíří nenávist!
Tolik nenávisti! Nenávist je zlo.
Nenávist je Đáblova zbraň. Láska je dobro.
Láska je boží lék.
Lék na vyléčení naší nemocné společnosti. Světem se musí šířit láska.
Láska, jak ji stvořil náš Pán. Láska mezi mužem a ženou.
Láska mezi člověkem a bohem. To je láska.
Muž a žena. Žena a muž. Mužova žena. Boží dívka.
Jen to je láska.

O lásce můžeme číst v evangeliích podle moderních světců, tak nám je přináší moderní doba.

Evangelium podle Jarmila, Ústí nad Labem, 46

„Propagandistická píčovina tyhle prajdy a LGBT sračky! Jen utrácení našich peněz a kažení mládeže.“

Evangelium podle Jany, Beroun, 37

„Mně domů přijít děcko, že je buzík, tak nemám děcko. Tohle všechno je teď učí ve školách, aby neměli děti.“

Evangelium podle Davida, Brno, 43

„Sráčové zamrdaní hazjlové mrdky by mě zajímalo, jak chtěou rodit hlavně že chtěou průvody a péro v zadku.“

To praví naše evangelia lásce.
Nástroj lásky je rodina. Rodina šíří lásku.
Rodina buduje lásku.
Muž a žena. Otec a matka. Děti. Dcery a synové.

I to můžeme najít v evangeliích.

Evangelium podle Zdeny, Praha, 54

„Rodina. Normální rodina. Jak to asi bude vypadat u teploušů doma? Máma-buzna se už těší, jak bude děti mást a co hůř. Pedofilie!“

Evangelium podle Radky, Pardubice, 38

„A co porod? To už nic neznamená? Takhle to chce příroda. To, co děláte doma, si nechte pro sebe, fekálisti, a nám normálním nekažte normální svět.“

Evangelium podle Adama, Bruntál, 35

„V baráku jedny máme. Na první pohled normální chlapi. Ale ty podivný zrůdy, co tam za něma chodí? A to by pak měly vidět děti? Ne, díky. Stačilo mi teď synkovi vysvětlovat proč ten pán má podpatky.“

Bratři a sestry,

Prosím vás o společnou modlitbu. Modlitbu za nás.

Modlitbu za lásku.

Modlitbu za náš mír, lásku i rodinu.

Ďábel se nám vysmívá! Pod duhou se blíží!

Rána bude drtivá,

Pokud nezasáhnou kněží!

Jen ta farnost naše, Jen ta může být nadějí, ať neskončí to smrtí Nás, našich dětí...

Jen ta farnost naše, Jen ta může vésti boj! Jen ta může zvrátit vše!

Jen ta může ničit buzen roj!

Pane Bože, dej nám lásku. Pane Bože, dej nám sílu. Použijeme klidně tanků. Vymažem tu všechnu hrůzu.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, opatruj nás.

Opatruj.

Dej nám lásku. Dej.

Dej nám tanků, Zbraní mnoho,

Povedeme svatou válku, Proti moru tomu.

Modlitby naše míře k tobě, Lásku rodinu, chraň i robě.

Ať neskončí naše společnost v hrobě.

Ďábel se nám vysmívá! Pod duhou se blíží!
Rána bude drtivá,
Pokud nezasáhnou kněží!

Opatruj nás! Bože!
Opatruj nás! A ostatní zab! S bolestí zab!
Jen ta farnost naše, jen ta může vésti boj! Jen ta může zvrátit vše!
Jen ta může ničit buzen roj!

Pane Bože, dej nám lásku. Pane Bože, dej nám sílu. Použijeme klidně tanků. Vymažem tu všechnu hrůzu.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, Opatruj nás.
Opatruj.
Dej nám lásku. Dej.

Ve jménu míru. Ve jmény víry. Ve jménu lásky.

Ámen.

Bracia i siostry. Posłuchajcie słowa Bożego. Ponieważ tylko w nim
jest prawda. Odwieczna prawda. Prawo!

BŮH JE MAMINKA

MUŽ: Na počátku všeho bylo světlo. Hovno. Na začátku všeho byl chlap. Bůh. Drsnej chlapák s penisem. Ten si stvořil kámoše. A jak to tak bývá, nudili se. Stvořili pivo, fotbal, hamburgery, ale pořád to nebylo ono. Všude pak byla špína, neumytý nádobí, nevypraný prádlo, děravý ponožky a večer nikdo nepomáhal usnout. Tak Bůh, ten drsnej chlapák, stvořil ženu!

ŽENA: Děkuji.

MUŽ: Já jsem muž, ženo! Já jsem pán tvorstva.

ŽENA: Děkuji.

MUŽ: Já jsem muž, ženo! Já ti budu vládnout!

ŽENA: Děkuji.

MUŽ: Budu prdět, krkat, smrdět.

ŽENA: Děkuji.

MUŽ: Tebe budu mít na úklid, vaření, praní a množení.

ŽENA: A já tě budu mít na lásku.

*Vždyť víš, někdy bláznivě zasněná,
Jindy si v breku k bradě tisknu kolena.*

*Dívám se na nebe
Vzpomínám na tebe
Chci tě jen pro sebe
Navždycky, nejlépe.*

*Láska jak trám
Teď když tě znám
Víc lásky mám
Všechnu ti dám.*

*Samozřejmě
Velmi jemně
Trochu kouzelně
Možná i dojemně.*

MUŽ: Láska?

ŽENA: Ano!

MUŽ: Proč?
ŽENA: Proč být jinak na světě?
MUŽ: Já budu prdět, smrdět, množit se. Ty šít, prát, rodit.
ŽENA: Ne, láska!

*Smutnej den deštovej
Odřený kolena
Jenom se podívej
Na svěšený ramena
Pod tíhou života
Co nejde lehce
Ztracená jistota
Zlomený srdce.
A jako lék na všechno
Přijdeš tak akorát
A řekneš potichu
Mám tě rád.*

MUŽ: Básně – plísně. Rozum!

ŽENA: Vážně chtějí muži, aby ženy používaly rozum a ne srdce?

MUŽ: Ano!

ŽENA: Vážně chtějí muži, aby ženy nemilovaly a jen myslely?

MUŽ: Ano!

ŽENA: *Žena
Společností vychovaná
Jen matkou má prý být.

Žena
Jen trochu odhalená
Hned v očích ostatních
Mění se v hřích

Žena
Jím okouzlená
Bez váhání zastavila by čas
A to jen pro lásku a jeho hlas.*

*Žena
Bez muže spokojená
Nemusí přece druhé pohlaví
Nesnášet a hlásat nepraví.*

*Žena
V každé formě nádherná
Nemusí se trápit hladem
Aby se líbila jiným lidem.*

*Žena
Je především svobodná
Takže sama rozhodovat se může
Zda ke štěstí potřebuje muže
Nebo ženu
Nebo jen sebe.*

MUŽ: Kecy, to jsou verše. Ale ženy asi nic jiného vnímat neumí. Nějakej verš zvládnou.

*Ženy patří do kuchyně,
Tam ať si jsou za bohyně.
Do důležitých věcí
Ať mi nemluví.*

ŽENA: Pfff.

(Hana Bobková)
Jsem šťastná, že jsem žena. Ano, velmi. Sice nemám dlouhé vlasy, velká prsa a zadek, což je podle některých pro ženy ideál krásy, a stále jsou tu i tací, co mají pocit, že ženy jsou jen do domácnosti a aby rodily děti. Ale jsem se sebou spokojena a s těmi možnostmi, co mám, věřím, že toho hodně dokážu a nic z toho, co se ode mne očekává jako od ženy, plnit nemusím.

MUŽ: Co to je? Žena bez dlouhých vlasů? Bez koz? Aspoň uznala, že je jen na domácnost a na rození dětí.

ŽENA: Myslím, že to neuznala.

MUŽ: Myslet je hovno vědět. A navíc, ženy myslet neumí, takže seš hovno?

ŽENA: Ženy myslet neumí?

MUŽ: Ano.

ŽENA: Co Marie Curie-Sklodovská?

MUŽ: „Co Marie Curie-Sklodovská?“ To vytáhnou vždycky všechny feministky!

ŽENA: Feministky? Já jsem snad feministka?

MUŽ: *Feministky fašistky,
Já mám chuť na švestky.
Běž, má drahá, běž do sadu,
Já si tě pak vezmu za vlasy,
Strčím ho tam zezadu.*

ŽENA: Bůh je muž? A tohle strpí? Kdyby byl Bůh muž, proč by nebyl gentleman?

MUŽ: Bůh je muž. A je gentleman. Já jsem gentleman.

ŽENA: Tak to budu kacíř. Stejně jako mé sestry! Mladé sestry. Inteligentní sestry. Svět není černobílý. A Bůh není černobílý. Žena, aby měla práva, nemusí být feministka.

MUŽ: Lžeš!

ŽENA: Ne! Byli to muži, kdo budoval společnost!

MUŽ: Tak vidíš!

ŽENA: Ale jejich ženy stály při nich! A teď začíná věk žen!

MUŽ: To Bůh-Muž nemůže dopustit!

ŽENA: Dovol mi drobné zamyšlení. Ty jsi muž a neuznáváš ženy. A Bůh má být muž, který miluje všechna svoje dítky. Není tedy Bůh spíš milující žena? Milující maminka?

MUŽ: Maminku do toho netahej!

ŽENA: Velký muž, velký Bůh a bojí se maminky?

MUŽ: Maminky se nebojím. Maminky jsou tu kvůli životu. Kvůli lásce.

ŽENA: Teď jsi popsal Boha. Jen jsi vynechal uklízení, praní, vaření, péči o děti.
(Pauza.)
Co je s tebou? Proč mlčíš.

MUŽ: Bůh je muž. On má semeno života.

ŽENA: To si myslíš ty. Ale to žena rozhoduje o své děloze. To ona rozhoduje o životě a smrti budoucích generací. To maminka rozdává život, lásku. Přiznej si, muži. Ať už miluješ ženy, muže či někoho jiného, vždy bude láska mezi tebou a tvou maminkou. A maminkou nemusí být ani žena ani muž. Maminkou musí být člověk, který má srdce a miluje. Proto je Bůh maminka.

MUŽ: A co sirotci?

ŽENA: Bože ty seš kokot.

TIK - ORGÁČ - ŤAK

Báseň o všem.

Tik, ťak. Tik, ťak. Tik, ťak.

Nic. Vůbec nic než nuda tu není. Hledám smysl. Ráno – nic. Večer – nic. Ale je to jen prázdnota. Ale zároveň utrpení. Tělo se chce rozpadnout, aby to už nemuselo snášet. Mysl slábne a počítá každou vteřinu. Čas tomu nepomáhá, jen aspoň... jen aspoň připomíná, že se to blíží! Každou vteřinou, hodinou, každým dnem to je blíž. Ale do té doby? Jak mám žít? Proč mám žít?

Žít, pít, jít, snít.

Narodit se, pít mlíko,

jít do světa

a snít, že bude líp.

Taková chyba, dáš si třeba piko.

Svět je jen to, co vidíš,

jsi omezený, svázaný – to má osvěta!

Konzum, rozum, poslušnost, oddanost.

Arbajt macht fraj! Práce dělá svobodu! Svobodně pracovat. Povinně zemřít bez práce! Zajati systémem peněz. Každý rád prachy, peníze, penízky, penízečky... dětičky, dítko, děti, lásky, to jsou jen živé sračky. Přivádíte je na svět z pomsty. Vy jste taky byli stvořeni, a proto jim musíte zkurvit život tím, že je stvoříte.

Peníze, penízky, penízečky

Plus, minus

Děti, dítko, dětičky

Ne, prosím ne.

Nežijme v kruhu, náš čas ať pomine.

I tohle jsou jen prázdná slova. Všechno by to mělo jít zevnitř! Ale i tam sobě lžeme. Nedokážu se soustředit. Jen slova bez smyslu a smysly bez života. Takhle to nechodí. Musí jít jednoduše! Za vše, co se děje, dosadit boha! Celou plejádu bohů.

Bůh, bohům, bůh, bohům.

Vy za to můžete!

Jen tím, že existují,

Svojí nadřazeností mě mučí!

Vy za to můžete!

Proč jste stvořili takové slabé slabochy?!

Chci to, chci! Dopřej mi to!

Ani bozi mi neodpoví, a to jsou všemocní! Musím to být já – na počátku je odpověď. Kde je můj začátek?

Dva lidé nazí,
vedle se leží.
Samec cítí samici,
stanou se z nich milenci.

Dětská říkanka, prostá jako já. Jsem jen spojení spermie a vajíčka – nic víc. Vy taky. Oni taky. Proč si hrajeme na něco víc? Na počátku všeho bylo slovo: Koitus. Muž a žena. Muž a muž. Žena a žena.

Lidská existence ztrácí smyslu, v momentu konce rozmnožovacího cyklu. Chraňte své orgány – užívejte koitu – nic cennějšího nemáte – vy jste ty orgány.

Ale já nechci být mužská kyselá spermie ani ženský krvavý vajíčko.

Nebudu orgán. Nebudu pocit. Ne – bohu – penězům – píčovinám. Chci jen orgasmus svého života – každý z vás si to pak doma taky udělá – a na tenhle orgáč zapomene.

HOMO SAPIENS RODU ŽENSKÉHO

Moje homo sapiens rodu ženského s vlasy
S myšlenkami, které jsou nepublikovatelné
S pasem nány s poruchou příjmu potravy
Moje homo sapiens rodu ženského je hubená
Moje homo sapiens rodu ženského s pusou
Se zuby v rovnátkách
S jazykem, který mi dělá dobře
Moje homo sapiens rodu ženského to umí s jazykem
Když to dělá jazykem, tak přivírá oči
Za ten jazyk by měla dostat diamant
Moje homo sapiens rodu ženského má řasy
-,,- obočí
-,,- spánky
-,,- slzy
-,,- ramena
-,,- krk
-,,- zápěstí

Anežka Šujanová

rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika

BUDE TU STAN

Někdy je to jako po letech
Ale stále to tam důvěrně znáš
Vracíš se tam, kde jsi kdysi rád spočinul
Naslouchal ptákům a s pozoroval své ruce
Se stejným zájmem jako stébla a se stejným obdivem jako plující oblaka
To je, vím, celkem klišé, ale pozorovat se dá tak všeobecně cokoli
Po hlubokém výdechu
Co připlouvá a odplouvá
A ty ses zase jednou vydal na druhý břeh
Cizokrajné rostliny
Nabubřele pestrobarevné objekty
Na které ze zvědavosti sáhneš, ale opatrně, jen několika prsty
Dlouho jsi nic takového neviděl, možná nikdy
Před sebou máš rozlehlé pláně
Prostor tvé volnosti a divokosti
Instinktivně jsi zatáhl svaly a adrenalin tě připravuje k boji
Než si vzpomeneš, že tady už se o nic nebojuje
Že ty barvy ti nikdo nemůže vzít
Můžeš na ně jen zapomenout
Když budeš dlouho setrvávat na druhém břehu a zapomeneš se sem vracet
Stromořadí do dalekých krajin
Přestaly tě bolet nohy
Tak se jen zamysli
Kolik zbývá řádků
A čím je zaplníš?
Co můžeš udělat dnes...
Zvládneš žít sám se sebou... dvacet, třicet, šedesát let?
Kam dáš ty věci, které tak trochu chceš zapomenout, ale vlastně jsou velmi blízké
Smilování smyslnosti
A jiná sousloví slov, nevyslovených hlasitě

Jak řekneš sám sobě

Smrky potácí se ve vichřicích, ale ty už budeš stát pevně
Jako bys měl v paměti své osobní divoké pláně
I když povedou tě, kam povedou
Tebe nevezmou ti

JE TO TAKOVÝ KOUZLO

několik zápisů ze života na návštěvě u malých synovců

Je to takový kouzlo. Jaký kouzlo? Takovýýý!

Nakreslíme bubáka. A jakej je bubák? Zelenej bubák! A má nožičky bubák? Nemá.

Já bych chtěl být tady s tebou.

Tady máš ručník a mydlinky. Já tě namydlim!

Bouřlivý smích se může vzápětí změnit v hlasitý nářek. Když naruší někdo hranice, které byly stanoveny, udělá něco, co nebylo chtěné.

Pak stačí zase pár drobků nalezených na zemi, k zábavě na dalších pár minut. A pak zase hledat něco dalšího.

Já jsem to opravil. To jsi moc šikovný. Můžu to tady vzít? Můžeš. Kdyby se tak všichni ptali druhých, jestli můžou.

A co papá had?

Staráme se duchapřítomně o všechny svoje starosti a projekty, že je tak překvapující zamyslet se nad tím, co papá?

Já bych chtěl být u tebe. Tak joo.

A komu já bych řekla, že s ním chci být? Říkám to vůbec někomu? Jak jsme ztvrdli v reakcích. Radost a smutek nás postupně během let naučilo okolí skrývat a projevovat jen vhodnými způsoby.

Ale na otázku „how du ju du“ vždy odpovídáme „okej“, nikoho ve skutečnosti nezajímá, jak se máme.

Možná by bylo na světě jasněji, kdybychom se projevovali přímo, alespoň občas, a udělali to, co opravdu chceme. Trochu se vztekat, když musíme jít spát a nemůžeme už koukat na pohádku. A když musíme jíst, když nás to vůbec nebaví, převléct špinavé oblečení nebo chodit na záchod.

Ale docela jsme zapomněli tu vřelost z dřívějška. Radost ze sbíhání kopce a z meruňkového jogurtu.

I když je potřebné naučit se násobilku a vycházet se spolužáky, nebýt terčem posměchu v pubertě a najít ideální místo v dospělosti, neměli bychom zapomenout hledat upřímnost a vřelost. Nebo spíš znovu nalézat. Je to copak trapné mít schovku pod postelí? Mít dům ve stromě a ručník z klacíku?

Lidé, co se berou vážně, přicházejí, myslím, o podstatnou součást svého já. O tu hřejivou, fyzicky naplňující, zelenou jako bubák a s bagristou jako klavír. A mít někoho, kdo má takovou radost v očích, že vás zase vidí, je opravdu to kouzlo.

Návrat do Boží zahrady a skotačení spolu s velkými lidmi. I my můžeme skotačit. Jako děti.

KŘEČČÍ LOVE STORY

rozhlasová hra

POSTAVY:

Prodavač	Dvojčata Kája a Mája
pan Křečík	Otec
paní Křečíková	Max
Andulky (1, 2, 3, 4, 5,...)	Matka
pavouk Valdemar	Manžel
Zlatá rybička	Manželka
Chameleon	Bratr
Babička	Neteř

1. Úvod křečků v jejich společném domečku

Hrabkání do pilin, občas funění.

Překřikují se a mluví rychle přes sebe, něco mezi mladými milenci a manželi po třiceti letech, následující repliky trochu potíšeji „behind the scene“.

Paní Křečíková	Tak se nemačkej na mě pořád, kolik jsi snědl včera těch granulek, prosím tě? Mohl by sis taky někdy zaběhat.
Pan Křečík	Ale ony jsou daleko lepší než ty malé kulaté, ze zverimexu, co dostávali všichni, a říkalas přece, že se ti líbím i takhle.
Paní Křečíková	No, to joo, miláčku, ale už se tu nedá moc pohnout, zatáhni břicho, jo?... Ták, a učeš se za ucho, no, nádhera.
Pan Křečík	Ale nezdržuj pořád, prosimtě. Vždyť nás ani nevidí, jenom nás budou poslouchat. <i>(poučně)</i>
Paní Křečíková	<i>(překvapená)</i> Vážně?
Pan Křečík	Moderní technologie, to víš, za chvíli budu mít samootvírací dveře místo tady té... ohlodané... překližky. <i>(trochu kriticky)</i>

- Paní Křečíková** *(natěšeně)* Tak už nezdržuj, kdo je zvědavý na tvoje proslovy. Eh ehmm. *(od-kašlání a následuje „oficiální“ nesmělý začátek)* Srdečně všechny zdravíme a dnes vám budeme vyprávět, jak jsme se my dva *(začíná se rozněžňovat)* tady s čumáčkem...
- Pan Křečík** *(autoritativně, vypravěčský věcný projev)*
Prostě jak jsme se my dva, pan Křečík a paní Křečíková, sešli tady v našem domečku, v obýváku, a ti, co si nás koupili, se potom...
- Paní Křečíková** Ale ty hned všechno prozradíš, to přece řekneme až na konec, ale teď začni od začátku!
- Pan Křečík** A kdy je podle tebe začátek? Musíme je nejdřív seznámit s naším obchodem...
Vždyť oni vůbec neví, co se u nás dělo.
(dál už vypráví jako pohádku)
To bylo tak, každé ráno, vždycky v sedm...
(do ztracena, do ticha zvolna přichází městský šum, ale slyšíme ho spíše jen vzdáleně, za dveřmi zverimexu)

2. Ráno ve Zverimexu

Chrastění klíčů, odemčení dveří, když se otevírají, zazní zvonek nad nimi.

Prodavač si brouká a slyšíme jeho těžší kroky (není nejmladší, ale zase ne děda). Brouká si trochu melancholicky, občas vzdechne „achjo“.

Během toho se naplno rozeznívá soustava zvuků oddychování zvířátek, šustění, cupitání, převalování... S jeho příchodem se pomalu probouzí a dělají své běžné zvuky.

Prodavač udělá pár kroků, odloží svoje věci na pokladní pult, s námahou zvedne pytel s krmivem, hrabe se v něm a bere různé skleničky apod. a každému postupně odnáší.

Mluví na zvířata a ty mluví na něj, ale očividně si tak úplně doslova nerozumí. Když se prodavač k nějakému zvířátku přiblíží, jeho zvuky jsou hlasitější než ostatních, jak se prodavač pohybuje po obchodě.

- Prodavač** *(trochu napružený)* Neschovávej se, já tě stejně vidím, no, i když měníš barvu na zeleno. Tady máš čerstvé cvrčky.
- Chameleon** *(nervózně a s opovržením)* No tady člověk nemá žádné soukromí, příště si snad vlez do hlíny. Můžu já za to, že na mě tady pořád všichni civí? Jako kdybych byl nějaký přírodní úkaz... Snad už brzo odsud vypadnu.
- Prodavač** Tak je hodný, Pepíček, no vidíš, jak ti chutná.. *(zvuk křupnutí cvrčka)* A tady pro holky taky něco mám.

Popojde pár kroků vedle a zesílí se překřikování andulek, otevírá dvířka klece a sype krmení.

Ze ptačích skřeků se postupně vynořují hlasy, kterým rozumíme, jsou podobně nabroušené a křičí na sebe jedna přes druhou (i mužské hlasy).

Andulky (1, 2, 3, 4, 5,...) Nelez mi na moje bidýlko!

Tak už tady přestaň prášit s tím peřím, až po jídle!

A já za to můžu, že nejsi žlutá, ale modrá, po tatínkovi?

Neber své sestře houpačku, buď tak hodný!

Ona mi snědla všechny ty bílý semínkaaaa, mámííí!

Ještě jednou budeš takhle ječet a uvidíš!

Kdo to má pořád poslouchat.

Tak už si každý sedne a v klidu se nasnídá!

Sednete si s bratrem vedle sebe a hotovo.

Budete už zticha?

On mě štouchl, táátííí!

Sourozenci k pohledání, opravdu.

Prodavač No tak, kuš, já jenom zavřu, tak klid holky, no!

Zeslabí se andulky a další krmení sype do akvária, slyšíme žbluňkání do vody. Zlatá rybička je starší a je to poznat i na hlase – až lehce důchodcovský, stejně tak i projev.

Prodavač No jo. A tady je naše nejstarší, dáma, tak jaký máš dneska den? Slibuju, že už si tě určitě někdo brzo koupí.

Zlatá rybička *(pomalý projev)* Snad to dneska konečně přijde, čekám na to celý život, co já už toho zažila. Dřív, to bylo jiný, všechny moje kamarádky a celá rodina byla hnedka rozprodaná. Ale dneska? Ti malí haranti chtějí jenom takové ty Nemo, Dory, a na mě si ani nevzpomenou... no jo. Ale dneska to zkusím říct opravdu zřetelně: JSEM ZLATÁ RYBK A SPLNÍM TI KAŽDÉ PŘÁNÍ. Dneska to přes to sklo někdo snad pochopí.

Prodavač A kde ty se schováváš? Vylez, já se tě přece nebojím, teda, jen pokud mě nekousneš. Ale ne, to je legrace, tak vylez, jsi tam? Mám snídani!

Pavouk *(velmi nesmělý a ustrašený, koktá, bez sebevědomí, hlas možná jako Pavel Liška)* Já, já, nemůžu za to, že už je ráno a je světlo, jo? V noci na mě aspoň nikdo nevidí, jak jsem hnusnej, chlupatej, mám 8 noh, no... *(povzdech)* Mě si nikdo ani nikdy nekoupí, nejsem tak... zářivě barevný, ani roztomilý, ani se nemůžu usmívat, a nikdo mě nebude mít nikdy doma... *(tíše natahuje do breku a lituje se)*

Prodavač Neboj se, přidám ti další větvičky a kamínky, a máš tady macaté masařky! A co vy tady, noo jo. Pořád na sebe koukáte, chlupáčci, ale to víte, že vás nemůžu dát k sobě, no. Nejde to, kdo by se pak staral o dalších deset takových? No? Tak to musíte nějak vydržet, milánkové...

- Paní Křečiková** Vydržet, vydržet... Každé ráno jsem se dívala přes uličku na mého šedého chlupáčka, byl tak šarmantní, (*dojatě*) vždycky mi zamával! Snažila jsem se na něho co nejhlasitěji zavolat, ale nevím, jestli mě vůbec někdy slyšel.. (*smutně natahuje*)
- Pan Křečík** (*jako tragéd básník*) Každé ráno vyhlížela a usmívala se na mě, tolik jí to slušelo! Chtěl jsem jí říct, že s ní chci být do konce života, ale bál jsem se, že se to nikdy nestane.
(*zlomí se a začíná být velmi kritický*) Že si nás každého koupí nějaké... nespořádané dítě, bude mě strkat do prolízačky, tahat za ocásek, anebo mě ztratí na zahradě...
- Střih, ze šumu zase do tichého obýváku a jejich společného domečku.*
- Paní Křečiková** Ale ty jsi pořád takový skeptický, vždyť jsme nakonec tady spolu.
- Pan Křečík** No, ale nebylo to jenom tak, ten den se toho přece ještě stalo tolik! Nemůžeme předbíhat, není to přece jenom o nás.
- Paní Křečiková** A o kom teda ještě?
- Pan Křečík** No, ještě tam přece bylo spoustu dalších zvířátek. Anebo třeba ten pán u nás v obchodě, nepřišel ti nikdy zvláštní?
- Paní Křečiková** Takový milý pán, měl zašedlou pleš a takové flekaté tričko...
- Pan Křečík** Ale někdy měl třeba i košili, ne? Taky ne moc čistou. A pořád si utíral ruce do kalhot, ty měl teda úplně umaštěný.
- Paní Křečiková** A taky se pořád mračil, víš? Tvářil se tak ustaraně a někdy hrozně nahlas vyváděl, a podle mě to bylo hlavně, když bral do ruky takovou tu svítilu, no...
- Pan Křečík** Myslíš tu věc, jak do ní říkal takové to, s tím... transakce, ekzémkuce, a pořád nějaké to inkaso, no rozumělas' tomu někdy?
- Paní Křečiková** Podle mě, víš, maminka mi vždycky říkala před spaním o takovém velkém kouzelníkovi, který říkal slova, kterým nikdo nerozuměl... Ale on je hodný kouzelník, ne? Dává nám najíst a povídá si s náma... ne jako v tom Zverimexu, kde jsem se narodila, tam nás chtěli všechny vyhodit.
- Pan Křečík** Ale nemluv pořád, beztak jsou to jen nějaké povídky, přece kouzla nejsou, ne? I když jak si pořád pro sebe něco mumlal, no nevím... Ale každý den jedl to stejný, z té krabičky, taková kaše ubleptaná... s rohlíkem. Nebo se dvěma?
- Paní Křečiková** Ty taky myslíš jenom na jídlo, pořád přeskakuješ, takhle to vůbec nebylo. Prostě nejdřív přišla taková ta paní, jak chtěla, no, nějakou tu drogovou...
- Pan Křečík** Ty taky všechno popleteš, říká se drogerii, no, tak asi nebyla úplně nejmladší...

3. Zákazníci poprvé

(zvonek nad dveřmi a zavržení, šouravé kroky s hůlkou)

- Babička** Jarmilko, Jarmilko, jsi tu? Já jsem tu pro ten, no však víš. Už to přišlo? Mě ty kolena už tak bolí dneska, já už bych si to ráda namazala.
- Prodavač** Promiňte, to jste si spletla dveře, paninko. Tady máme, zvířátka, víte? Kdybyste chtěla, papouška, mluvícího, ne? Nebo něco...
- Babička** Jééje, já sem si zase zapomněla brýle. Tak vedle, říkáte. To je život, to když sem byla mladá.. No, škoda mluvit. Papouška, říkáte? Ale to vůbec, já už nevím kde mi hlava stojí, sousedka, Vladka, víte? Ta toho vždycky namluví, jéje.
- Prodavač** Tak třeba, něco tichého, když už jste k nám zavítala, takovou rybičku? Ta nic nepotřebuje, jen se hezky třpytí, plave si tam a sem...
- Babička** Aha, aha, a nebude to moc drahé? To víte, dneska je ten důchod...
- Prodavač** Ale kdepak. Tahle je úplně ve slevě. Taky není už nejmladší..
- Babička** Co to povídáte?
- Prodavač** Ale že s ní to budete mít nejhladší, úplně, bez starostí. Hm?
- Babička** No tak mi to zabalte, prosím vás, aspoň budou mít vnoučata něco nového, když přijedou.
(prodavač přelívá vodu, šplouchne to)
- Prodavač** Ták, a je to. Tak třicet korun.
(cinkání drobných, kasa, vychroustá účtenku)
- Babička** Děkuju pěkně, takle já si to dám do tašky, jo. *(šoupá kroky ke dveřím)* Nashle, áá ty kolena, ty mě tak bolí, já bych si tak přála, aby mě nebolely!
Jejda, co to, no to se mi dneska dobře jde, panečku...
(vychází ze dveří, ty se zavírají)

4. Mezihra

- Paní Křečíková** No, to bylo něco. Ta paní má teď určitě báječný život.
- Pan Křečík** Kdoví, co když měla kočku, a ta uviděla tu rybu, a...
- Paní Křečíková** Ty musíš být pořád takový pesimista. Zapomínáš na to, že máme posluchače, no. Tak se soustřed', pěkně popořádku.
- Pan Křečík** Tak to bylo... no jo... potom jednou přišel večer náš pan prodavač, pamatuješ? A jak měl tu naditou tašku a pod paží ten obrovský květináč. A pořád nadával.

Paní Křečiková A ještě nějaký harampádí a dal to tam do kouta, teda asi, já jsem tam za roh úplně neviděla. A potom...

(Spící Zverimex, prodavač odemyká a s funěním složí hromadu věcí, posune židli, sedne si. Otevírá lahev piva, pije, hlasitě vydechne, za chvíli řihne. Zvoní mu mobil, nějaká vypalovačka z 90. let)

Prodavač No? Jo, jsem v pohodě. Cože? Jak ti to přišlo? Ale, to se určitě spletli. Né, nedělej si starosti, jsem už dospělej, mami. Je to v pohodě. Jojo, jasně, že bydlím doma, kde bych byl.
Né, šustí mi tady asi... jak jsem pustil teď... myčku, víš. Jo, no to se spletli víš, asi udělali chybu v adrese. Žádný vystěhování, prosimtě.
No, tak dobrou noc, no, jasně.
Taky, a už mi nevolej. Jo, ozvu se někdy, čau.

(zanadává, ztěžka oddychuje, začíná zase chrápat)

Pan Křečík To bylo něco. Já už jsem vůbec nemohl spát. No, jak pořád chrápal, já nevím, kolik dnů to asi bylo? Hrůza. Každý večer. Nevím, co to na něho přišlo.

Paní Křečiková A nevšiml sis taky, jak se pak pořád ustaraně mračil? Ještě víc než předtím.

Pan Křečík Ale je to jen prodavač, prosím tě, zapomněla jsi, že jsi chtěla říct, jak jsme se konečně, po těch měsících, dali dohromady?

Paní Křečiková No, vidíš, ty můj šmudlíku, a to bylo ten den, jak si pro tebe přišel...

Pan Křečík Ale néé. Zase jsi to popletla? Musíš popořadě. Nejdřív přišly takové ty nenechavé, pihaté...

5. Zákazníci podruhé

(prudce se otvírají dveře a praští do zvonku, do obchodu vletí dvojčata (9–11 let), holky, jako střely, překřikují se)

Dvojče Kája Hele, co to je? *(směje se, píská s hračkami pro psy)*

Dvojče Mája Jeee, tady je ještěrká!

Dvojče Kája A tady papoušek! Hele, jak hrabe tím křídlem! *(rozesměje se)*

Dvojče Mája Že mě nechytíš, já jsem tady, tady...

Prodavač Prosím, tady neběháme, klid, děvčata...

Otec No tak, Kájo, neslyšely jste? Chovejte se už trochu jako... velký holky.
(holky dupou po obchodě, vráží do věcí, otřásají se klece a spadne pytel s krmivem)

Dvojče Kája Jejda. Tatí, za to může Mája, ona mě strčila. Vid', Marušo! *(strkají do sebe, druhé dvojče odpovídá ječením)*

Otec (ztrápeně) Tak už dost. Víte, my jsme chtěli... dát těm našim holkám něco, o co by se mohly starat, víte. Aby se pořád nepraly a nehádaly...

(holky stále neúnavně běhají po obchodě a ječí, mluví přes sebe, jsou slyšet zpovzdálí v šumu Zverimexu)

Dvojče Mája Tady je nějaká anakonda!

Dvojče Kája Co meleš, to je obyčejná, (slabikuje) bi-čo-vka nosatá.

Dvojče Mája Ale já chci anakundu. (praští sestru, zase se perou)

Prodavač A co by to jako mělo být?

Otec Nevím, ale asi by měla mít každá něco svého, aby si to nezáviděly... Ony si asi samy vyberou.

(holky nezvykle ztichnou)

Otec Kájo, Májo? Kdepak jste?

(otec s prodavačem přechází po obchodě, zesilují se andulky, pak je slyšíme překřikovat se jako na začátku)

Prodavač Á, tady je máme.

Andulky Co na nás tak civí?
A proč mají tak dlouhý vlasy?
Mamííí, já to chci taky vidět!
Nehoupej se na tom bidýlku, nebo sletíš.
Ani za nic!
Dej mi to, dej mi to jídlo! Nebo...

Otec Jéje, andulky, taky jsem měl jednu, jako malej kluk.

Dvojče Kája Tati, tati, a já chci taky andulku, tady tu žlutou.

Dvojče Mája Né, já chci tu žlutou, já já já!

(jak se dvojčata začnou hádat, rozeřvou se ještě hlasitěji andulky, holky utichají)

Dvojče Mája (poprvé v klidu, mluví pomalu) Tati, proč na sebe tak křičí?

Otec (výchovně) No, asi se taky rády překřikují, jako vy dvě.

Dvojče Kája Ale vždyť se to vůbec nedá poslouchat, není pak nic slyšet! (andulky utichají)

Prodavač (chytá se chvíle ticha) Ty žluté máme i dvě, každá může mít svou, co říkáte?

Kája a Mája Anoo!

Otec (nadšeně) Tak nám dejte ještě dvě klícky, prosím...

Prodavač Tady to máme..

(prodavač bere klece, zvoní o sebe, řvoucí andulky dává do nich)

Otec Budu platit kartou.

(vychroustá účtenka)

(holky skotačí ke dveřím, jsou trochu jako vyměněné)

Kája a Mája Na shledanou! *(dveře, zvonek)*

6. Koupě Paní Křečkové

Pan Křečík To byly teda třeštidla.

Paní Křečková A potom, už přišel ten pán, miláčku? Co mě chtěl?

Pan Křečík No jo, to bylo něco, já jsem myslel, že už tě nikdy neuvidím... *(smutně)*

(dveře, zvonek, někdo vchází do Zverimexu)

Manžel *(starší, trochu utrápený)* Dobrý...

Prodavač Dobrý den, co pro vás?

Manžel Víte, já... Já přesně nevím, ale chtěl bych... něco pro svou ženu, víte? Něco, co by jí zlepšilo náladu, už jsem tady obešel všechny obchody, ale... No poslední dobou to moc neklape, víte...

Prodavač No, já ženu nemám... A co má ráda? Rybičky, morčátko nebo pavouka, nebo spíš něco malého roztomilého?

Manžel Vidíte, to by mohlo být ono, třeba by ji to obměkčilo. *(přechází po obchodě)*

Prodavač Tak se pojdte podívat, tady, mám krásné prvotřídní křečičky, co říkáte?

Pan Křečík Prosím, prosím, vemte si nás oba!

Paní Křečková Já nikam bez svého Křečíka nejdu! Nechte mě tady, puust'...

Prodavač Jauvajs, kousnula mě, asi se trochu bojí, to víte, jsou tady zvyklí, koukejte, není to nádhera?

Pan Křečík *(pláče)* Ne, to ne, neberte mi moji lásku... Já tě najduuu!

Manžel Tak mi ho dejte, mám ještě doma na půdě terárko po dětech, to víte, už jsou z domu, ale žena vždycky říkala, jak má zvířata ráda, i když, staral jsem se o ně spíše já. *(hrabá se v kapse, přehrabuje drobné)*

Prodavač Můžete klidně i kartou, no, ukažte.

Manžel Jejda, promiňte, to je trapas, občanka. Já už kolik dní vůbec nevím, kde mi hlava stojí. Víte, není to jednoduché, po tolika letech manželství...

Prodavač Hmm. Tak tady to máte, ať se vám to vydaří!

Manžel Moc děkuji, nashle. *(odchází, dveře se zavřou)*

Paní Křečíková No, to byla hrůza, pořád se mnou tak cloumal, bála jsem se, že mě ještě někde zapomene. Byla to celá věčnost, než mě pak vytáhl...

Pan Křečík Ale za tu celou věčnost ještě přišel do obchodu takový kluk, u toho jsi nebyla, víš? Měl rovnátka, no vypadal divně. Šťoural se v nose, možná by vypadal líp, kdyby třeba víc běhal.

(dveře se otevřou, nesměle pozdraví kluk /cca 13 let/ a hlasitě jeho matka)

Max Brý den...

Matka Dívej, Maxi, jdi se něco vybrat, hm? Dobrý den, promiňte, náš Max má zítra narozeniny, má hrozně rád zvířata, pořád o nich čte, tak jsem si říkala, že by mu to mohlo udělat radost...

Max Týjo, koukej mami. To je přesně jako z té knížky!

Pavouk *(překvapený a nesmělý)* Co? To kouká fakt na mě? Ale určitě si mě nevezme, to ne, určitě mu to ta matka zakáže...

Matka *(přejde k němu)* Fuj! Pavouci? No, to né... tohleto, není to nebezpečné?

Prodavač Ale ne, sklípkaní jsou pro chovatele také velmi oblíbení, ehm, když se jich nebojí...

Max *(ožije)* Já se vůbec nebojím! Četl jsem o nich celou encyklopedii! Mamí, a strejda měl přece taky pavouka, je to úplně jednoduchý, víš?

Matka Tvůj strejda, je trochu... zvláštní. A vážně by ses o něho staral?

Max No jasně. A kdyby přišli na návštěvu kluci, to by koukali! Už by mi nikdy nevzali svačinu a konečně by si se mnou povídali!

Matka Co, svačinu?

Max *(rozmrzele, zatlouká)* Ale nic...

Prodavač *(chytá se šance)* Já vám ho klidně prodám i s tím terárkem, kdybyste chtěli, má to tam už zabydlené...

Matka Tak dobře, ale nemůže z toho utéct, že ne?

Prodavač Kdepak, on by se bál... ten nikam sám nepoleze...

Max Mami, prosím, to jsem si vždycky přál, už se mi nebudou smát, když řeknu, že mám faktickýho sklípkanu!

Matka *(povolí, hledá peníze)* No, tak dobře... Tak moc děkujeme. Podrž si to, Maxi. Tady, to si nechte, ty dvě koruny.

Prodavač Děkuji, tak na shledanou!

Max

(radostný) Jupí, na shledanou.

7. Koupě Pana Křečíka a shledání

Paní Křečiková To je teda něco. Tak i náš Pavouk už má domov? To mě skoro dojalo.

Pan Křečík No, a potom, už jsme skoro na konci našeho trápení, potom přišla ta šedivější paní, s tou nákupní taškou.

(dveře, zvonek)

Manželka Dobrý den!

Prodavač Dobrý den, nebo večer, co pro vás, paní?

Manželka *(vážná, trochu skleslá, ale spíše klidná, laskavá paní)* No, to já přesně nevím.

Prodavač Aha, tak... nějaké zvířátko pro vás, pro děti, jako dárek?

Manželka Ale ne, děti už jsou velké, to víte, jak ten čas letí... s manželem, no... A děti už znám jenom ty ze školy. Není to žádný med, to vám řeknu, tolik let učit... Už mě to zmáhá.

Prodavač Áha, počkejte, nejste vy náhodou, Bruknerová, vidíte? *(rozsvítilo se mu)*

Manželka Jo, tak se to tady doneslo, no, jsem už na škole jedna z těch starších...

Prodavač *(zvědavě)* A manžel?

Manželka *(zarazí se, ale pak z únavy spustí)* No... Manžela mám, pořád, je v práci, ale není to už, co to bývalo. Pořád je nějaký... nabručený, víte?

Prodavač A vy mu chcete dát nějaké zvířátko...

Manželka No, já nevím, možná něco opravdu malého. Chtěla bych, abychom se usmířili, ale asi už jsme na to staří... Tak nevím, on má strach z pavouků, hadů, ještěrek,...

Prodavač *(přejde po obchodě)* Tak nějakého drobného hlodavce? Třeba by ho potěšil nějaký roztomilý křečík...

Manželka No, teda, to je nápad. Víte, dřív jsme je mívali, ale já nevím, jestli mě s tím nevyhodí, přece jen, měli jsme je kvůli dětem, ale tak třeba bude rád.

Pan Křečík Co? Já nechci za žádným dědkem, já chci za svou pusinkou! Za mojí ženuškou! Ach jo... *(smutně vzdychá)*

Prodavač No, já myslím, že by ho to třeba mohlo potěšit. Dám vám ho takhle tady do toho...

Manželka *(utrápená)* Tak dobře, tak já to zkusím. Třeba se aspoň jeden večer nebudeme hádat...

Prodavač (zpovzdálí) Hodně štěstí!
(stříh, obývací)

Manželka (bouchne dveřmi, položí klíče, hlasitě) Pepo, už seš doma?

Manžel (zamyšleně) Jo. Maruško, víš, já jsem přemýšlel...

Manželka ... taky jsem přemýšlela.

Manžel Pojd', sedni si tady za mnou. Nedívej se do té krabice ještě, poslouvej.

Manželka No?

Manžel Já vím, že to není se mnou nic moc, pořád mě máš na krku, posloucháš tolik let ty starý vtipy, pereš smradlavý hadry...

Manželka Ale o tom to přece vůbec není.

Manžel A o čem teda?

Manželka Promiň, já... Jsem často unavená a pak nemám vůbec náladu tě ještě poslouchat, když se na něco ptáš nebo tak...

Manžel No, to jo. Ale je to i moje chyba víš, máš spoustu práce a já pořád čekám, že budeme mít čas někam vyrazit, jako dřív, ale přitom už mě občas berou ty záda, jenom co vyjdu do zahrady.

Manželka A ty bys se mnou chtěl někam jít?

Manžel Noo... Nejdřív, něco jsem ti přinesl, dívej, tady... (kráčí do vedlejšího pokoje pro výběh, položí ho na stůl) otevřeme tady ty dvířka, a teď se podívej do té krabice.

Manželka Jééje, takový maličkatý křečík?

Paní Křečíková (zmatená) Co to je? Kde to zase jsem? Ach jo, já už svého Křečíka nikdy nevidím.

Manžel Vždycky, když ho pohladíš, udělá se ti líp. Hm?

Manželka (nesměle) No, víš, já jsem ti taky chtěla něco dát, po té včerejší hádce...já bych nechtěla, abychom se... Prostě můžeme na to zapomenout? Říkala jsem si, když byly děcka malé, měls ty zvířátka hodně rád... (šustí se svou přenosnou nádobou a vytahuje křečíka)

Pan Křečík No, konečně, jauvajs, já už se chci trochu proběhnout, pustte mě, ženská!

Manžel Miláčku, (směje se) no to je teda dobrý. Tak je dáme dohromady, ne?

Paní Křečíková Tady, tady, dejte mi sem mého čumáčka!

Pan Křečík To se mi snad jen zdá! (hrabkání v pilinách...)

Manželka (směje se) No, to jsou teda cukrouši, dívej na ně, jak se k sobě mají...

Paní Křečíková No, ty můj chlupáčku, neudělali ti nic? Jsi celý?

Pan Křečík Já jsem tak rád, že tě konečně vidím, už tě nikdy nepustím, pojď ke mně...

Manžel *(roštěacky)* No jo, vidíš to, samou láskou by se úplně...

Manželka Ale. Nech toho, jsou to jenom zvířata, ty nad tím vůbec nepřemýšlí, mají nějaký pud...

Manžel Ehm, no, tak já myslím, že...

Manželka Co se na mě tak díváš? Už jsem stará baba, no jo...

Manžel Ale né, Maruško, vždyť jsi pořád nejkrásnější, a... *(slyšíme, jak si přeseďá na pohovce)*

Manželka *(dojatá)* Pepo, fakt?

(polibek, a dál do ztracena)

Pan Křečík No, a tak to všechno dobře dopadlo...

Paní Křečíková Jojo, od té doby tu žijeme šťastně, nic nám neschází...

Pan Křečík *(natěšeně)* ... budeme mít i děti!

Paní Křečíková Ale počkej, počkej, nezapomněli jsme na něco?

Pan Křečík Na co, prosím tě, všechno jsme řekli, kdo přišel, odešel, kdo si nás koupil...

Paní Křečíková A co... ten náš pán... no, co se s ním stalo? Než tě koupili, taky tam po nocích tak chrápal a pořád pil z těch tmavých lahví?

Pan Křečík No jo, to bych málem zapomněl, já jsem byl tak smutný a chtěl jsem být konečně s tebou, ale ten prodavač...

Paní Křečíková Tak řekneš to, jak to dopadlo? Přece by taky měl mít nějaký domeček...

Pan Křečík Než mě koupila ta paní, přišel tam takový pán, víš, trochu plešatý, no, přišel mi podobný tomu prodavači, a ještě s ním taková holka.

8. Prodavačův konec

(dveře, zvonek, někdo vchází)

Bratr Ehm, je tady pan majitel?

Prodavač Jó, to jsem já. *(zarazí se, překvapený)* Cože? Ty?

Bratr *(nesměle)* No, máma volala, že ti to asi nevyšlo, neospravedlnili tě... Dlouho jsme se sice neviděli, ale říkali jsme si, jestli bys nepotřeboval...

Prodavač *(zarputile)* Já nic nepotřebuju.

Neteř Jéé, strejdo, ty tady máš tolik zvířátek, můžu se podívat?

Prodavač *(zjihne)* No jasně, všechny si prohlídni, kdybys chtěla nějaké, tak...

Bratr Vždyť to tehdy byla úplná kravina a já jsem se bál ti pak zavolat, že seš ještě naštvanej...

Prodavač No tak... to nebudem řešit tady, ne? Dáš si pivo? *(cinká lahvemi)*

Bratr Né, jsem tu autem, vlastně, chtěl jsem se zeptat... Víš, jak máme ten pokoj v podkroví, nikdo tam teď nebydlí...

Prodavač Fakt...? *(opatrně)* No, já nevím, nebude to tvojí ženě vadit?

Bratr Ale vůbec, sama to navrhla. Než si něco najdeš...

Neteř Jé strejdoo, a co je tady v tom prázdným terárku?

Prodavač *(přejde k ní)* Ukaž? No, vidíš, tak se mu to konečně povedlo. On se snaží měnit barvu a schovat se, tady ten chameleon, víš?

Chameleon To snad ne! Konečně! Jsem neviditelnýýý!

Neteř Týjo, toho bych chtěla domů, tati, tati, toho vezmeme domů, žejo?

Bratr Třeba příště, Zuzi, počkej, dneska jsme přišli vzít domů strejdu.

Neteř Strejdo, a ty půjdeš?

Prodavač No, já nevím, nevím, co na to mám říct... *(je dojatý)*

Bratr Franto, pojd' sem, bude to zas jako dřív... *(poplácání po zádech při objetí)*

Prodavač Tak jo, tady mám tu velkou tašku, a tady ještě to nádobí, to mi zbylo... Je tu nepořádek, já to musím všechno vyházet... *(pěhrabuje se plastovými obaly apod.)*

Neteř Strejdó, a já sem budu chodit každý den, koukat se na zvířátka, jo?

Bratr Žena už má nachystanou teplou večeři, to si dáš, skvěle vaří, představ si, po těch letech čím dál líp....

Odcházejí ze Zverimexu. Zvuky pomalu utichají.

POKAŽDÉ

Jednou jsem brečela
Hodně, hodně moc
Nevím, jestli se můžu odtrhnout od rodiny
Měla bych být slušná a spořádaná
Ale to se neslučuje s tím být spokojená a samostatná
Tak nevím
Všechno to dolehlo
Najednou
Jako lis nebo těžký batoh na zádech
Pomalu se sune dolů a dolů
Ležíš pod ním a těžce se ti dýchá
A nevíš, co teď
Kde je tvoje místo
A obстоjíš sám
Strašně jsem se bála toho že budu někdy sama
když se odstřihnu od své rodiny
je to vůbec ode mě hezké
tolik věcí, tolik podvědomých vzpomínek, svoji rodinu nikdy nevymažete
žije ve vás a vy žijete v ní
i když kilometry daleko
nesete ji na ramenou
snad nevadí, že ji budu chtít odložit
že budu asi sama a bude to hodně bolet
ale budu mít svobodu
vždycky se budete moct vrátit
ale už budete jiní
oni to třeba nepoznají
ale já se s tím budu muset vyrovnat
pokaždé
pokaždé.

ŠESTÝ SEN

Osoby:

MLADÝ ČLOVĚK (*a jeho myšlenky*)

Asi 5. prosince loňského roku se 37letému potápěči Gerlaku Jonssonovi zdál neobvyklý sen. Toho dne byl sám ve svém domku na dánském ostrově Bornholm a jeho pes Fjord už třetí den smutně hleděl z východního okna na hromadu suchého dřeva. Gerlak ale neměl špatné svědomí, protože své staré matce zavolal vždy v neděli po obědě, takže nebyl důvod, aby měl neklidný spánek...

(prudké zvonění budíku, nepříjemný zvuk, po chvíli začne hrát nějaká veselá popová píseň s textem Wake up... šustění peřin, vypnutí budíku)

MLADÝ ČLOVĚK: Aaa! Nový den! Haaa (*zívnutí*), to je ale dneska nádherně! Tak vstávat, už je zase ráno! Ráz dva, aaa. (*protahuje se, zadýchává se, vyskočí z postele*) Hahá, já jsem teda dneska ve formě!

(zvuk zprávy na mobilu)

Áha, no jo Zuzka zase píše, jak ses vyspal? Aaa... skvěle! (*zvuk polibku, posílá zprávu*) No, to je holka k sežrání, opravdu! Tjadadáá, župan! (*brouká si, zvuky tlačítek a otevírání poliček, po chvíli kávovar*)

Tak, co tu dneska máme! Celozrnný rohlík, no, já včera četl, že... tady. Zdravá snídaně.cz... aha – Nejíst bez mléčného výrobku! (*pronese obzvlášť obřadně*)

Ještě že tu mám kefír. Tak. Papriku máme, rajčata máme,... (*žvýkání, zvuk doručené zprávy, může se ozývat i kdykoli dále*)

Áha, Verunka posílá zase fotku, hmm lívanečky, tak ty se jí povedly ještě líp než ty tortily včera, no jo. Tak, ještě vodu, protože Káva dehydratuje, to říkali ve Snídani s Novou. Tak.

Jo, tak Marek píše. No, to už je tenhle týden třetí. (*dramaticky předčítá zprávu*) Nepřijdu dneska do práce, беру si den volna, sorry. Co to jako znamená?!

Tak pře-ju hod-ně zdraví, še-fík. Jak říká náš kouč – Nenech si zkazit den!

(bouchnutí dveří, po chvíli spláchnutí, puštění kohoutku, kloktání, čištění zubů, pořád si vesele brouká)

A je to. Čistit zuby dvě minuty ráno a večer! Ták... no, tahle nová pasta, to je lahoda. Přesně jak říkali v reklamě! (*stále zvuky zpráv na mobilu*)

No jo, babička posílá zase ty svoje bábovky. No, hezký babi. Ale já je stejně jíst nebudu, i kdyby mi je dala pod nos, protože Jíst cukr pomalu zabíjí! (při této větě v barvě hlasu člověka slyšíme lehce strojový podtón jakoby „vyšší moci“, při každé další podtržené větě také)

(znova začne hrát písnička z budíku, vypne ji)

Nee, to už je tolik! Tak ještě deset minut. Jo, košili.

(akce se pomalu zrychlují, protože nestíhá a začíná být nervózní, i nadále zvuky mobilu)

Takže co je dneska, středa, takže. Tady tu kostkovanou košili, aha, teď to dal Pepan na instáč, bere si dneska tu samou... do pr... Oukej, takže, tu modrou?

Ale né, Modré košile se hodí pro letní období. Tak zase nic. Joo, ta kytkovaná tady, ale v té Vypadáš jako holka, nee! (začíná být zoufalý)

Oukej, tak podívám se ještě do prádelny, že já jsem včera vypral tu sváteční košili. (běží, otevírá dveře, přehrabuje oblečení, pořád má u sebe mobil) tak, jo aha, Linda píše, že dneska je Ideální den pro červenou. Tak, červenou košili, hotovo. (úleva)

(běží zpátky, dveře, otevře lednici)

Jo, svačina, ten automat furt nefunguje, takže... Nebyla tu někde ještě tyčinka? Ááá, tady, müsli fitness, hmm, tak co složení? Ale ne, to včera sdílel ten týpek z Greenpeace Nepodporujte výrobky s palmovým olejem! No, tak to si nemůžu vzít do práce, to né.

(prohrabává poličku, šustí obaly) Jablko, mám tu ještě jablko! Ha!

Ještě tu brašnu, papíry (listuje) a ty smlouvy na zítra, tady. (strká papíry do brašny) Aha, já si vzal tu černou brašnu, ale Černá jen na mezistátní jednání, no jo, dobře, tak to přeskládám do té hnědé kožené, (ve spěchu přehrabuje věci) ještě to jablko. Tak.

(rychlé kroky chodbou, vyzouvá boty) Já už měl být dávno na cestě, do háje. Kde jsou zas ty boty, včera jsem je sem dával, tady... jsou zas úplně od bahna, já jsem nestihl Vyčistit boty do práce! Tak kde mám ty druhé, ach jo.

(pořád pípají zprávy na mobilu) Nojo, já na to úplně zapomněl, motivační citát na den – Ráno neodejdu z domu, dokud si nezacvičím! (ztrápeně) Tak jo, to stihnu, honem, dřepy (trochu funí) a kliky, do háje, teď mám to bahno i na kalhotách, tady ten flíček... Šéf musí vzbuzovat respekt! (hlas jako by mu už nepatřil, ale stal se postupně tím hrozivým strojovým, každé jeho věty se člověk lekne a snaží se ještě rychleji vyhovět)

Tak honem, ještě tu mám ty béžové kalhoty, tady někdy byly! *(stále pípání mobilu)* Milan píše, že už mě čeká, tak honem, *(převléká kalhoty)* ještě pásek... to jsem četl včera v Playboyovi – Černá se nehodí k béžovým kalhotům. Dobře, tak ten druhý tady, tak.

Kde zas mám tu brašnu, *(běží zpátky chodbou, unavený a zadýchaný)* tady, ale to jablko se někam zakutálelo, Samantha píše, že je nemocná, Nejlepší prevence je vitamín C!, ááha vitamín, honem, tady *(chrastí lahvičkou s prášky, otevře ji, jeden polkne)*

Tak, snad už je to všechno, jo mamča napsala status Ustlaná postel je základ klidného rána. Aha, tak já hned... *(rychle šustí s peřinami)*

Už fakt nestíhám, do háje, kde jsou zas klíče od auta *(zběsile hledá)* Zachovávej pořádek a on zachová tebe! No jo, já vím, tady *(zachřestí klíče, běží chodbou, stále pípání zpráv na mobilu)*

Každý den zalívej květiny, zachraň zelenou planetu! Ty debilní kytky...

(čím dál více se vše zrychluje, člověk pobíhá po bytě a otevírá různé skříňky, dělá rámus, strojový hlas je ještě hrozivější, člověk už nemá sil a vydává čím dál zoufalejší výkřiky)

Den lidí s Alzheimerem, nos každou ponožku jinou!

Správný muž má v kapse nůž!

Podívej se do zrcadla a řekni, že jsi úžasný!

Objednej nízkosacharidovou dietu ještě dnes!

Lžička rybího tuku každé ráno!

Změřte kvalitu svého života podle délky levého malíčku!

Zachraň lidstvo a tříd' plasty a plechovky!

(zoufalý výkřik, mladý člověk se zhroutí na zem, ticho, jen neustálé pípání zpráv na mobilu)

MLADÝ ČLOVĚK: *(s vypětím všech sil píše)* Mi-la-ne, dneska... ne-při-jdu, fakt sor-ry. Odeslat.

Nikdy už nebudeš volný, nikdy už nebudeš svobodný...

Jsi označený cejchem!

Jako značkový toustovač, jako osamělý konec vodovodního potrubí.

Jsi jen součást lidstva!

Martin Winci Urbaník

činoherní herectví

FUCK YOUR MIND

Nikdy jsi ve skutečnosti neviděl/a svůj obličej. Jen jeho odraz nebo obraz.

Nedokážeš si představit novou barvu.

V tuhle chvíli jsi nejstarší za celý svůj život a zároveň nejmladší, jaký/jaká kdy budeš.

V každém okamžiku se tě něco dotýká.

... až na to, že nikdy se ničeho nedotkneš, protože atomy se odpuzují a vždy je mezi nimi mezera.

Pokud se někdo v Austrálii narodil ve stejnou minutu jako ty, přesto bude papírově o pár hodin (až den) starší.

Brčka mají jen jednu díru!

Někteří nevidomí nikdy neviděli úsměv. Přesto ho dělají, když se cítí šťastní.

Nikdo nikdy nebyl v úplně prázdné místnosti.

První slovo, které v roce říkáš, je „Šťastný“ a poslední „jedna“.

Nikdy v životě ve skutečnosti nepřestaneš tleskat. Jen se čas mezi tlesknutími občas prodlouží.

Právníci doufají, že tě někdo zažaluje; doktoři doufají, že onemocníš; policisté doufají, že spácháš trestný čin; automechanici doufají, že se ti pokazí auto; jen zloději doufají, že se ti bude dařit.

Pokud nejstarší člověk na planetě má 116 let, potom před 117 lety byli na Zemi úplně jiní lidé než dnes.

Většina tvého oblečení procestovala země, ve kterých ty jsi nikdy nebyl/a.

Lidé jsou unešení z toho, že každá vložka vypadá jinak. Nikoho ale nezajímá, že každá brambora je unikátní.

Pokud jsi sám/sama a rozlouskneš arašídový lusk a sníš ořech uvnitř, jsi jediný člověk na planetě, který kdy ten ořech spatřil.

Láska pochází z mozku, zatímco erekce ze srdce.

22 % i 30 % jsou o 10 % víc než 20 %.

Zimní olympiáda je vlastně sestava vodních sportů.

Jana Vaverková

divadelní dramaturgie

Pohádka o tatínkových vizích aneb

ÚNOS AKVAFEMINISTEK

ŠAŠEK: Bylo nebylo, za devatero hrami a devatero řekla mi stálo království, ve kterém žil starý a velice modrý král, který měl 4 sny, 4 syny, 4 cary a 4 dcery. Své 4 sny si chtěl projektovat do svých 4 synů a 4 cary chtěl provdat za své 4 dcery. Král miloval své děti ryze, stejně jako svoje vize. Když však nejednalo se dle představ jeho, modral vzteky, až z něj teklo nelidsky odporné svinstvo a z jeho krve modré začnou se ozývat kroky – modré... modré z nebe, které snáší všem lidem v tomto království. Och, jak dobrý je náš král.

(Přichází 4 synové se skripty Tatínkovy vize, přes rameno jim hledí 4 dcery, za dcerami běží jako pejsci 4 carové, kteří hledí přes rameno dcerám.)

SKRIPTA: Jednou z tebe bude král. Hierarchizuj, co se dá. Věř, že jedině tak, to dotáhneš daleko.

SYN 1: Jednou ze mě bude král.

SYN 2: Hierarchizuji, co se dá.

SYN 3: Věřím...

SYN 4: ... Že jedině tak, to dotáhnu daleko.

SKRIPTA: Nezapomeň, že máš vždy poslední slovo.

SYN 1: Já mám vždy poslední slovo.

SYN 2: Já mám vždy poslední slovo.

SYN 3: Já mám vždy poslední slovo.

SYN 4: Já mám vždy poslední slovo.

(Synové se cyklí, každý chce mít poslední slovo. Zesilují, slovy si způsobují fyzickou bolest a upadají do křečí. Drastická slovní válka. Synové umírají.)

ŠAŠEK: Já mám vždy poslední slovo.

SKRIPTA: Teď máš příležitost, šup šup šup šup!

(Synové se probouzí a vrhají se na šaška.)

SYN 1: Šašku! *(pohlavek)*

SYN 2: Šašku! *(pohlavek)*

- SYN 3:** Šášulo... *(skripta mu dají pohlavek za syna 3)*
- SYN 4:** Šášku! *(pohlavek)*
- ŠAŠEK:** *(otráveně)* Šášek se vám klaní princátka, jste přeci vyvolení, máte na to nárok, chovat se, jak se chováte. Učíte se od nejlepších!
- Proboha, kdo tohle psal? Schematičtější repliky jsem dlouho neviděl. To jste si tedy nedala moc záležet s tím příběhem, co? A proč jsou všichni po čtyřech? Vždyť to ani není biblická cifra. Je to číslo, které se dá přesně rozdělit na půl. Pěkná nuda s takovým bezcharakterním čísílkem... Prosím vás, kde vy jste to vůbec studovala, slečno? Uvědomte si, že prezentujete svoji alma mater... fuj, pryč s tím monologem, přestávám být vtipný.
- DCERY:** *(chytanou se slova)*
- Tak zaprvé se mi nelíbí, že jsme ve scénáři pojmenované jako dcery, čili nás definují naši rodiče. Navíc jsme brány jako masa a nemáme nárok na vlastní identitu. A nemáme jak to změnit. Už jsme tak napsané a konec šmitec. Beztak to psal nějaký muž. Nebo žena se špatným hudebním vkusem. Nebo žena, co se neumí oblékat. Nebo žena, co má vždy nalakované nehty. Proč nám vychází z úst takové stereotypy? My si snad rozřežeme hlavy a vytrhneme mozky, abychom se už nemusely poslouchat. Kde je nějaká rekvizita nože nebo jiné zbraně?
- (Běhají po scéně a marně hledají zbraň. U toho nedobrovolně chodí jako modelky a ukazují prostředníčky do všech stran.)*
- Nechci se stydět za to, že jsem žena, vy čůráci!
- CAR 1:** Nechceš nějak pomoci, dcery?
- CAR 2:** Teď jsem to chtěl říct!
- CAR 3:** Já bych jim raději nepomáhal.
- CAR 4:** *(zpívá na mollovou lidovou melodii)* Dcery, dcery, jsi pěkná jako obrázek, pěkná jako obrázek, to mám na tobě rád.
- (Ostatní carové se přidávají ke zpěvu, dcery ještě urputněji hledají nástroj k sebeustrukci. Šášek přibíhá s tamburínkou a hraje na ni do rytmu.)*
- SKRIPTA:** Tohle není ve mně.
- SYN 4:** To opravdu není v Tatínkových vizích.
- SYN 1:** Měl bych nastolit pořádek.
- SYN 3:** Tohle nikdy nezvládnou přečíst...
- SYN 2:** Je pravda, že Tatínkovy vize jsme... jsem ještě nedočetl.

SYN 4: A co jsme měli mít na dnešek přečtené?

SYN 1: Těžko říct, co teď dělat.

SYN 2: Asi s tím nic moc dělat nejde, když jsme to ještě nedočetli.

SYN 3: Možná by to za nás mohly udělat Tatínkovy vize.

SYN 1: A to zas ne, to já se toho klidně chopím.

SYN 4: Ale ty vůbec nevíš, co dělat!!!

SYN 3: Nezasloužíš si to dělat, když jsi to nepřečetl, chápeš?

SYN 1: Tak já už nevím.

ŠAŠEK: Možná, že spíš neví ona.

DCERY: Já?

ŠAŠEK: Ne, ona... (*směrem ke mně*) Dej dcerám prostor, ať se někam posuneme. Stejně všichni víme, že tohle téma ti leží v hlavě nejvíc.

DCERY: (*vystoupí do popředí*) Nám se líbí, že nevíte. Cítíme se pak svobodné.

CAR 1: Vy nejste svobodné.

CAR 3: Máte nás.

DCERY: A to určil kdo?

SKRIPTA: (*popostrčí syny*)

SYN 1, 2, 3, 4: Já.

DCERY: My bychom se chtěly pro něco zapálit.

SKRIPTA: (*volají, jako by hořelo*) Nenaplnuji se, nenaplnuji se!!!

(*Přibíhá modrý král s hasičskou hadicí.*)

KRÁL: Koho mám uhasit?

ŠAŠEK: Tady dcery, měly ambice se trhnout.

(*Král hasí dcery, to může vypadat všelijak.*)

DCERY: Dobrý, jak vás vidíme, hned nás to přešlo. Máme prostor se vyjádřit. Vzpomněli jsme si totiž, že si protiřečíme. Chceme se zapálit, ale přitom se z nás staly akva-feministky. Ona se jí taky stala včera, když se o tom kdosi zmínil na náhodném večírku. Ve vodě je ženská síla, takže děkujeme, že nás podporuješ, tati. Konečně vidíme smysl v tvém hašení. Když nejsme individualita, tak budeme moře.

KRÁL: Dcery moje, já vám nerozumím. A asi vám ani rozumět nikdy nebudu. Ale dělám, co umím.

(Synům) Nalistujte si v mých vizích nouzová opatření a jednejte. Carům přeji hodně štěstí. Hierarchizaci zdar! *(Odbíhá pryč.)*

SYN 1,2,3,4: *(pohlédnou do skript)* Necht' započne operace Únos drakem!

...

ŠAŠEK: A tak dcery odnesl drak a carové je jeli zachraňovat a království díky tatínkovým vizím fungovalo hezky při starém, přesně jak si přál. Ale kdoví... počkat, opravdu musím říct tohle? Achjo... Ale kdo ví, možná královskými kanály protéká akvafeminismus a možná se král jednou napije ze své hasičské hadice a zjistí, že jeho voda chutná jinak, než si myslel.

30. ŘÍJNA

Haló? Je tu někdo?

Jestli tu jsi, vidíš mě v posteli jíst krajíc chleba.

Obklopena městem, které mi nerozumí – nenosím sebe, oblékám fosforeskující identitu.

Nikdy u mě nepřespíš. Není na to prostor, i když místa je tu dost.

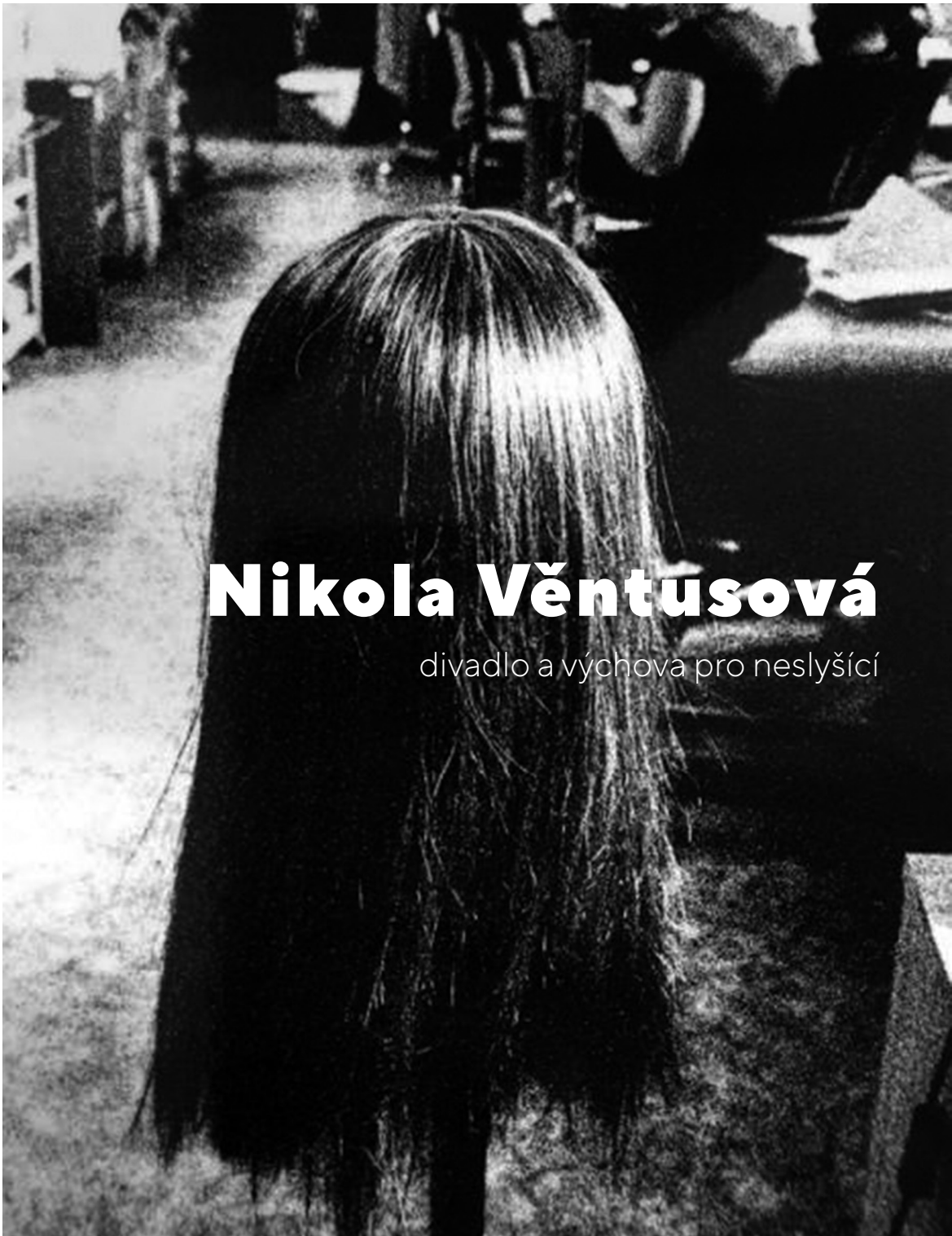
Najdi si mě na netu a pokus se nehodnotit. Jsem schopna vzít motorovou pilu a ořezat, co se mi nelíbí, abych mohla oplakávat oplakávat oplakávat odřezky.

Dokázala jsem oplakat celý svět. Dřív. Na takové výsady teď nemám čas ani čas.

S ničím se nemazlím. S nikým se nemazlím. Nestůj nade mnou, když se mnou mluvíš.

Moje rostliny se nemají o co opřít, uklání se v bolestivých křivkách.

Přestanu jezdit na kole, až mi upadnou prsty. Posbírej je prosím z ošoupaných kachliček podchodu, pošli mi je poštou a přilož psaní. Milostné psaní. Neptej se proč.

Nikola Větušová

divadlo a výchova pro neslyšící

VHLEDY III.

Nemoci jsou zlo! Jsou tady pořád s námi a nikdy nevíme, kdy na nás zaútočí. Některé jsou slabé, chvilku trvající, ale některé nás doprovází až do konce života.

Povím vám příběh jedné dívky. Čerstvě dostudovala vysokou školu a úspěšně prošla pohovorem pro svou budoucí práci. Chtěla pracovat v kanceláři, a to se jí podařilo.

První den, pro někoho plný zmatků, byl pro dívku velmi úspěšný, ale bylo to převážně díky velmi milým a vstřícným lidem v kanceláři. Vše zvládla, pochopila chod v budově a další pro tuto práci podstatné věci. Kolektiv byl opravdu velmi dobrý, až se sama divila, že nikde nevznikají konflikty a všichni si pomáhají.

S kolegy chodila na schůzky ohledně práce, ale stýkala se s nimi i ve svém volném čase. Chodili společně na kávu, do divadla, na taneční lekce a zkrátka užívali si života.

Jenže po prvním měsíci v nové práci přišla dívce zpráva od lékaře. Dívka se po této zprávě zcela zhroutila. Kolegyni se svěřila se svými starostmi, co ji postihlo za nemoc, ale snažila se fungovat dál a dál plnit své pracovní povinnosti.

Po pár dnech musela být hospitalizovaná. Nikdo z práce nevěděl, kdy se vrátí, chyběla jim.

Pod tíhou stesku, častých konverzacích o ní... Jedna jediná kolegyně, která vše věděla ... vyzradila, o co se jedná.

Kolegové uspořádali sbírku na její uzdravení a za část z této sbírky ještě pořídili paruku a vystavili ji v práci na jejím pracovním místě. Těšili se, až se vrátí do práce, že jí udělají radost překvapením.

Jenže na předání nikdy nedošlo...

Zuzana Žalmanová

dramatická výchova

AZ-KVÍZ

Milan Kundera a Václav Havel se potkávají jako soutěžící v oblíbeném českém pořadu AZ- kvíz, který moderuje Aleš Zbořil. Setkávají se v neurčitěm čase na určitém místě; ve studiu České televize.

Aleš Zbořil: Dobré odpoledne, vážení diváci, vítám vás na dnešním AZ-kvízu s Milanem Kunderou a Václavem Havlem. Milane, můžete nám říct něco o sobě?

Milan Kundera: O mně... o mně? Opravdu?

Aleš Zbořil: Ano, prosím. Představte se v krátkosti divákům u televizních obrazovek.

Milan Kundera: Divákům, opravdu? Dobře, tak... dobře. Mé jméno je Milan Kundera, narodil jsem se zde – v Brně. Napsal jsem několik knih.

Aleš Zbořil: To jste nám toho o sobě tedy moc neřekl. Kde momentálně žijete?

Milan Kundera: Já žiji ve Francii.

Aleš Zbořil: Taková romantická země, že? A co vy, Vašku? Také vás poprosím o pár vět.

Václav Havel: Jmenuji se Václav Havel a žiji v České republice. Víte, já, já mám rád lid... rád pro něj píši. *(dlouhý pohled na Milana Kunderu)*

Aleš Zbořil: No, ne! Takové dva pisálky tu dnes máme! Tak to bude jistě zajímavý souboj! A teď už vás poprosím, abychom začali. Milane, které políčko si vyberete?

Milan Kundera: Tak A jako Autostop.

Aleš Zbořil: Milane, v jaký den a rok na území České republiky vstoupila vojska Varšavské dohody?

(Milan Kundera se směje)

Aleš Zbořil: Běží vám čas!

Milan Kundera: Tak to je přece banální... Taková otázka... To je banální!

Aleš Zbořil: Je to pouze třicet sekund, Milane.

Milan Kundera: Víte, já jsem tehdy znovu a znovu docházel k tomu, že není na světě hned tak národ, který by v podobné zkoušce obstál jako my a prokázal takovou pevnost, rozum, jednotu.

(Václav Havel se směje)

Václav Havel: To nemůžete myslet vážně.

Aleš Zbořil: Deset, devět...

- Václav Havel:** Vy máte co činit s jakousi novou a velmi líbivou variantou jakési staré a velmi krátkozraké kamufláže.
- Milan Kundera:** Prosím? Kamufláže?
- Aleš Zbořil:** Konec! Konec, pánové, čas vypršel. Vašku, chcete odpovědět?
- Milan Kundera:** To je Žert!
- Václav Havel:** Ano, odpovím, bylo to 20. srpna 1968 krátce před půlnocí.
- Aleš Zbořil:** Výborně, políčko je vaše! Jste na řadě Václave, co si vybere?
- Václav Havel:** Tak P jako pravda.
- Aleš Zbořil:** To je záludnější otázka.
- Václav Havel:** Toho se nebojím.
- Aleš Zbořil:** Dobrá tedy. Jak se nazývá jihoamerická step s převahou suchomilných trav?
- Milan Kundera:** To je Ptákovina...
- Aleš Zbořil:** Špatně a toto je otázka pro Václava, Milane.
- Václav Havel:** Není to náhodou poušť?
- Aleš Zbořil:** Není to poušť. Milane, teď je váš čas, znáte odpověď?
- Milan Kundera:** Já nevím... pampa.
- Aleš Zbořil:** Rampa? Není to rampa, Milane. Čas vypršel! Tohle pole nezískává nikdo.
- Milan Kundera:** Vždyť jsem řekl pampa! (*brblá si pro sebe*) V této zemi si lidé neváží ničeho. Neváží si ani rána. Probouzejí se násilně pomocí budíku, který rozbije jejich spánek jak rána sekyrou, a odevzdají se rázem truchlivému spěchu. Řekněte mi, jaký je to pak den, který začíná takovým násilným aktem?
- Aleš Zbořil:** Milane, otázky pokládám já a ne vy. Ale teď jste na řadě, jaké políčko si vyberete?
- Milan Kundera:** Mně je to jedno.
- Václav Havel:** Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.
- Milan Kundera:** Tak otevírám dveře zlu, zlo vstupte! Proboha... Tak mi dejte H jako hovno.
- Aleš Zbořil:** Výborně. Pro svou zářivou barvu květů se dříve tato bylina hojně používala do kytiček a věnců a lidově se jí také říká Slzičky Panny Marie. Jak se nazývá planý karafiát, který roste na suchých loukách a také na skalnatých svazích?
- Milan Kundera:** To vím, to je hvozdík.

Aleš Zbořil: Bohužel, čas vypršel. Vašku?

Milan Kundera: Cože? Tak rychle?

Václav Havel: Hvozdík.

Aleš Zbořil: Ano.

Milan Kundera: Ale –

Václav Havel: L jako láska.

Milan Kundera: Láska...

Václav Havel: Co máte proti lásce?

Milan Kundera: Nejste vy trochu naivní? Čemu všemu vy říkáte láska? Svést ženu, to umí každý hlupák. Ale umět ji opustit, podle toho se aspoň pozná zralý muž.

Aleš Zbořil: Pánové...

Václav Havel: Ten váš život je opravdu jinde... porozumět si neznamená přizpůsobit se jeden druhému, ale pochopit navzájem svou identitu. A vy ji asi nechápete.

Aleš Zbořil: Dobrá, Václave, vy by jste taky mohl do politiky... Takže přistupme k otázce. Tyto podvojně organismy vznikají soužitím houby a řasy či sinice. Kterým českým termínem toto symbiotické společenství označujeme?

Václav Havel: Lišejníky.

Aleš Zbořil: Ano.

Milan Kundera: S jako svoboda. Svoboda slova.

Aleš Zbořil: Která šachová figura se smí pohybovat pouze diagonálně?

Václav Havel: Střelec.

Aleš Zbořil: Správně, je to střelec.

Milan Kundera: Ale to byla moje otázka.

Aleš Zbořil: Prosím, nezasahujte do hry, Milane. Vašku?

Václav Havel: D jako demokracie.

Aleš Zbořil: Staré kovárny byly vybaveny přístrojem na stlačování vzduchu, který se vháněl do ohně. Pojmenujte tento primitivní kompresor českým slovem na – dé.

Václav Havel: Dmychadlo.

Milan Kundera: K jako kýč!

- Aleš Zbořil:** Jaký kýč? Co tady vykřikujete? Ale dobře, teď je řada na vás. Vnější vrstva sluneční atmosféry je tvořena elektrony a ionizovanými atomy. Při úplném zatmění Slunce ji můžeme pozorovat jako stříbrný věnec kolem temného slunečního kotouče. Jak se tento řídký sluneční obal nazývá?
- Milan Kundera:** Korona.
- Aleš Zbořil:** Ano, výborně, vidíte, že to jde. Stačí se trochu přizpůsobit hře.
- Milan Kundera:** Já se nebudu přizpůsobovat.
- Aleš Zbořil:** Vy se nebudete přizpůsobovat?
- Milan Kundera:** Ne.
- Aleš Zbořil:** A proč?
- Milan Kundera:** Vždyť mě vůbec neposloucháte, několikrát jsem řekl správnou odpověď a vy jste ji ignoroval. Nedostávám žádný prostor.
- Aleš Zbořil:** Tak to vás budu muset vyloučit.
- Milan Kundera:** To ani nemusíte, já odejdu sám.
- Aleš Zbořil:** Co si o tom myslíte Václave?
- Václav Havel:** Myslím, že přirozenou nevýhodou demokracie je, že těm, kdo to s ní myslí poctivě, nesmírně svazuje ruce, zatímco těm, kteří ji neberou vážně, umožňuje téměř vše.
- Aleš Zbořil:** S tím souhlasím.
- Milan Kundera:** Víte, co? Já odcházím. Už s tím vaším pořadem a celou Českou televizí nechci mít nic společného.
- Václav Havel:** Nechcete ještě zůstat? Dejte tomu šanci, člověk prostě není Bůh a hra na něj se mu krutě mstí.
- Milan Kundera:** Nehraji si na Boha, ale nábožní lidé mají velký smysl pro režii zázračných scén a já nic režirovat nehodlám... na rozdíl od vás.
- Václav Havel:** V demokracii je to holt složité. Je třeba, aby se v ní angažovali všichni, když odejdete, tak nebudeme moct hrát dál.
- Milan Kundera:** Tak nebudeme hrát. Vy s tím Bohem... Víte, kdykoli jsem věřil, že slyším hlas boží, poznal jsem pak, že jsem akorát zbožnil hlas svůj.
- Václav Havel:** Tak jste asi špatně poslouchal...
- Aleš Zbořil:** A dost pánové! Nedělejte mi tu debatní klub, na to máme jiné pořady! Jestli vám tato soutěž nevyhovuje, můžete odejít oba. Nikdo vás tu nedrží.

Milan Kundera: Tak na shledanou.

Václav Havel: Tak já se k vám přidám. To bych bojoval sám proti sobě a člověk nemůže nikdy vyhrát sám.

Maskérka: Pane Václave! Prosím, nechod'te. Mluvil jste moc hezky.

Václav Havel: Já?

Maskérka: Víte brzy bude výběrové řízení na nového ředitele České televize.

Václav Havel: Co to povídáte... já nerozumím televizi.

Maskérka: Rozumíte jí víc než ti, kteří ji vedou teď...

Václav Havel: Cože? Proč si to myslíte?

Aleš Zbořil: Dobře, dobře, tak to by už stačilo. Na shledanou.

(Maskérka se podívá na Václava Havla a odchází.)

Milan Kundera: Na shledanou.

Václav Havel: Na shledanou.

(Milan Kundera odchází, Václav Havel chvíli zamysleně stojí, potom odchází směrem za maskérkou.)

MUSÍTE TO ZE SEBE DOSTAT

Vyblít, vyčůrat, vykadit nebo aspoň vyplivnout. V neděli klekávám před záchodovou mísou jako v kostele, ruce sepjaté, nohy roztažené a hlava skloněná. Zpytuju svědomí a jsem smutná. Potom jdu do koupelny, umyju si ruce, napiju se vody a vracím se do postele. A pak se to opakuje.

Večer si to udělám pod peřinou. Ve tmě se necítím sama. Lepí se na mě, jako by mě objímala, hladila, můžu ji polykat a ona zase mě. Polykáme se navzájem.

Někdy bych spolykala paraleny, nebo ibalgin, nebo brufen místo večere. Když mě bolí hlava, jeden nestačí. Když jím lentilky, taky si nevezmeš jednu.

Na ulici potkávám neznámý lidi a toužím je strčit pod auto. Bylo by to strašně jednoduchý, strašně rychlý. Ani by se nestihli bránit. Strčila bych je a pak bych rychle utekla někam k mamce.

Do vězení by mě nezavřeli. Nikdo by nevěřil, že jsem to udělala já. A pokud ano, tak protože mě někdo navedl.

Ale nikdo mě nenavedl.

U MAMINKY

Žena: Tak mami, to je Petr.

Muž: Dobrý den, paní Novotná.

(ticho)

Muž: Dobrý den.

Žena: Mami.

(ticho)

Žena: No tak půjdeme do obýváku, ne?

Muž: Máte to tady moc pěkné, paní Novotná.

(ticho)

Žena: Dáme si kávu? Donesla jsem i bábovku.

Muž: To bych si dal.

Žena: No, tak já ji připravím.

(Žena odejde do kuchyně).

(ticho)

Muž: No, dneska je opravdu hezky, ideální čas na procházku. Iva mi potom chce ukázat rybník.

(ticho)

Muž: Já mám moc rád procházky.

(ticho)

Muž: Taky mám rád sporty a děti.

(ticho)

Muž: A taky svou práci!

Muž: Dělán v mezinárodní firmě na dobře placené pozici, ale to vám Iva určitě říkala. Čekám na povýšení. Až mi zvednou plat, budeme moct jet na dovolenou do Egypta.

Muž: A postavit si třeba domeček.

(ticho)

Muž: Víte, já jsem vlastně doktor.

Muž: Ale v přírodě jsem jako doma. Umím rozdělát oheň a nasekat třísky.

Muž: Jsem taky mladý. Ale ne moc!

Muž: Ono to teď vypadá, jakože lva u nás vaří, ale to není pravda. Já jsem skvělý kuchař a umím ta pravá česká jídla. Jako třeba svíčkovou nebo knedlovepřozelo.

Muž: Vlastně jsme donesl i trochu v krabičce na ochutnání, nedáte si?

Muž: Možná až později, až se vrátíme z procházky. To nám vyhládne, i když moje tělo něco vydrží. Mám totiž rád zimní i letní sporty. A hlavně míčové hry! Nechci se chlubit, ale začal jsem i posilovat. Chcete se kouknout na moje břišní svaly? Ukážu vám aspoň jeden biceps. A podívejte, jak umím ženské i klasické kliky.

(Muž začíná klikovat na koberci a u toho mluví dál.)

Muž: Víte, my jsme přijeli autem. Je to škodovka, ale časem bych si chtěl pořídit nějaké větší, rodinné.

Muž: Je to vážně skvělé, že vás poznávám. Připomínáte mi mé rodiče, se kterými mám skvělý vztah a kteří se nikdy nerozvedli a ani nebyli nemocní.

Muž: Plně si uvědomuji, že jsem naprosto připraven na vážný vztah. Jsem totiž hodně citlivý a všechny mé předchozí vztahy skončily kvůli tomu, že jsem byl až moc dobrý. Dalo by se říct, že si mě nezasloužily.

Muž: Ale zato lva.

(ticho)

Žena: Už se to nese!

Muž: Skvělé, miláčku!

Žena: Tak jak jste si popovídali?

Muž: Ale výborně, máme toho s maminkou tolik společného!

Žena: Opravdu? No, tak to jsem ráda, že si rozumíte.

Muž: Ta káva voní úžasně.

Žena: Děkuji, je z Etiopie.

Muž: Myslím, že je nejvyšší čas vyrazit na procházku.

Žena: Teď jsem to chtěla říct!

Muž: Už se těším na ten váš rybník.

Žena: Je opravdu krásný. Jako malá jsem tam chodila s tatínkem na ryby.

Muž: Taký rád rybařím.

Žena: Skvělé! Tak děkujeme moc za pohoštění, maminko.

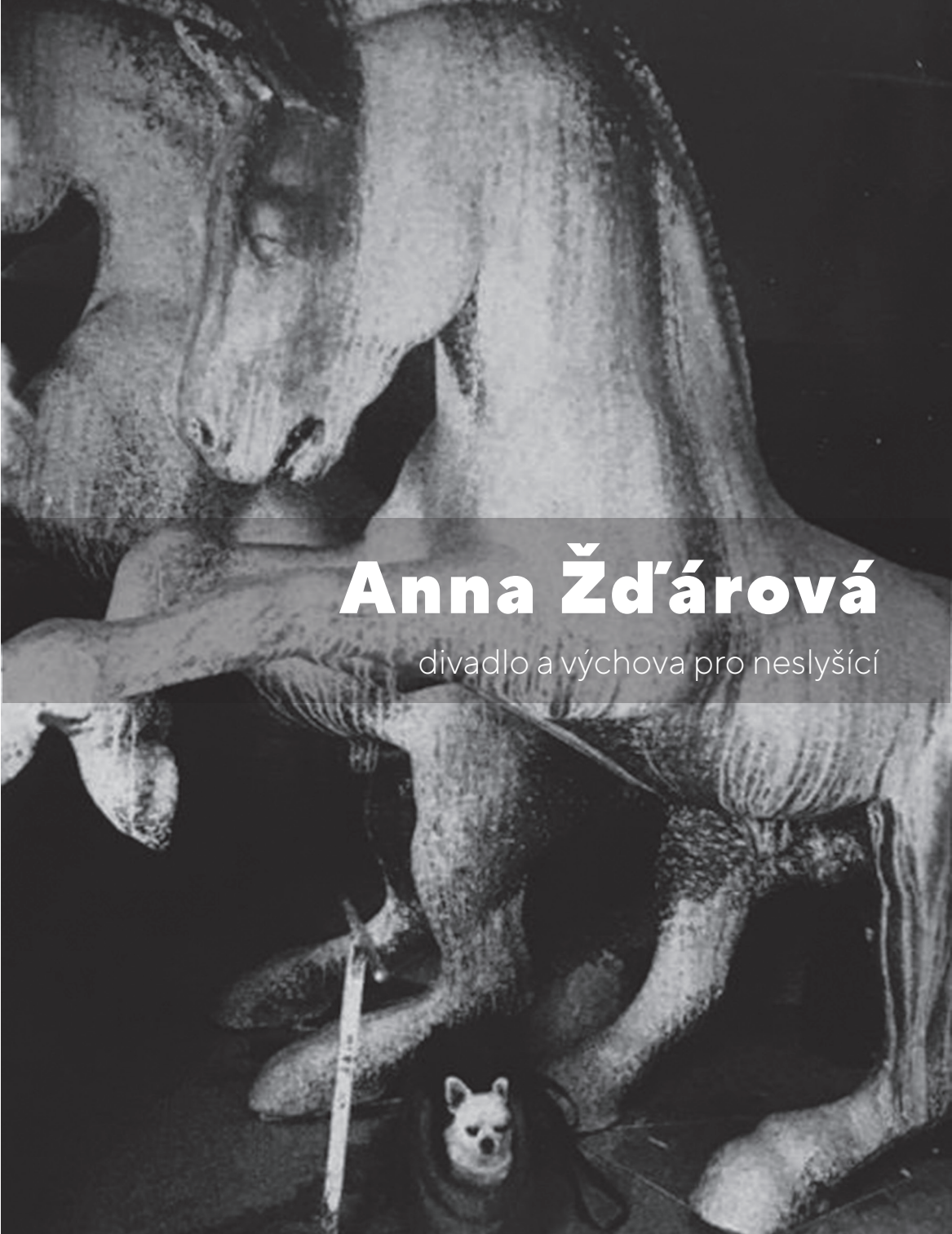
Muž: Ano, bylo to u vás opravdu příjemné, paní Novotná. A příště musíte vy na návštěvu k nám!

Žena: Jsem ráda, že jsi Petra konečně poznala.

Muž: I já jsem rád, že jsem vás poznal.

Žena: Tak na viděnou mami, ozvu se.

Muž: Na shledanou, maminko. Opatrujte se.

Anna Žďárová

divadlo a výchova pro neslyšící

VHLEDY IV.

Strop je hrozně blízko. Jakože opravdu blízko. Nebo mám jen vidiny? Chci se rozhlédnout, ale při prvním pokusu mě rozbolí hlava a zatočí se se mnou strop i podlaha.

Přemýšlím, bolí to. Snažím se rozpomenout na včerejší večer. Záblesky neúplných vzpomínek se přehrávají jako špatný film. Světla, tabák, tanec, ruce kolem mých boků, drinky, smích, hlasitá hudba, blesk. Prudce zvedám ruce k hlavě, abych proud vzpomínek zastavila. Tím prudkým pohybem se mi rozhoupává žaludek a zvracím.

Plazím se od svého veledíla a hledám cestu ven z pod nízké oblohy. Za chvíli narážím na nohu. Klavír. Klavír? Kde to sakra jsem?!

Skoro nic nevidím, a tak sahám do kapsy pro zapalovač. Kalhoty mám z nějakého důvodu na půl žerdi, takže chvíli šátrám. Škrtám. Ostré světlo mi připomnělo bolest hlavy. Vítej, kocovino.

Rozhlížím se kolem. Skladiště. Musím být ve skladišti. Hledám svůj fotoaparát, bez kterého nechodím, protože je mýma druhýma očima. Leží dál ode mě a po zběžném prohlédnutí shledávám, že je v pořádku.

Lámat si hlavu nad tím, jak jsem se sem dostala, je v této chvíli zbytečné. Jak se dostat ven, je otázka, která mě fakt zajímá. Zapalovač mi spaluje prst na rozžhaveném plíšku, takže se znovu ocitám v šeru, před očima mi vyskakují poslední fleky vypálené na sítnici od světla ohně, takže nevidím téměř nic.

Beru do rukou svůj fotoaparát a po paměti nastavuji blesk. Zamířím do nikam a tisknu spoušť. Blesk osvětlí místnost jako reflektor. Cuknu sebou při síle té záře, ale i v tom okamžiku si lépe prohlížím okolí. Naskládané židle v řadách na sobě, stoly, člověk, všechno je jako z nějakého divného snu... člověk? Znovu blesk. Tělo se divně leskne, ale můj mozek začíná kupodivu pracovat. Je to figurína. Krve by se ve mně nadořezal, jak jsem se jí lekla, když tu se za mnou se ozve vrčení. Bleskurychle se otáčím a mačkám znovu spoušť.

Koně jsou první věc, které si všímám. Jsou velicí a vzpínají se na zadních, jsou jako z kamene. Avšak nejsou zdrojem zavrčení, ani zakňučení, které se právě ozvalo. Při dalším blesku si všímám psa v tašce pod zvednutými kopyty koní. Rezignovaně se na mě dívá. Z těch několika blesků mám pocit, že mi hlava exploduje. Vytahuji znovu zapalovač a blížím se k pejskovi, který znovu začal vrčet v obávaném příchodu další exploze světla.

Text vznikl na základě pohlednic činohry Národního divadla s fotografiemi Libuše Jarcovjácové, které jsou volně dostupné na internetu.

Druhou ruku natahuji psovi před čumák. Dělá se to tak ke získání důvěry, ne? Snad ano, když tu mé úvahy přeruší jeho vyskočení z tašky. Peláší kamsi bokem a já se nemotorně ženu za ním. Třeba ví, kudy ven. Běží k velké stěně a mizí hned... v jejím středu? Znovu zhasínám pálící zapalovač a nevěřím svým očím. S rukou nataženou před sebou se sunu ke stěně. Čekám náraz, ale stěna se přizpůsobuje mému tlaku. Na dotek je semišová.

Zastavuji se a již mi to dochází. Hmatám po stěně, nabírám ji a zase pouštím, když se konečně objeví mezera. Vrhám se do ní. Byla to opona, kterou mám teď za zády a stojím na jevišti. Psa nikde nevidím, zato dveře ano. Šourám se k nim a nemůžu se dočkat, až se nadechnu čerstvého vzduchu za nimi.

V červené komoře sedím nad vývojkou a sleduji objevující se obrazy. Dochází mi celé dění předešlého večera i nadcházejícího probuzení. Vzniklou fotku se psem, mým zachráncem, a koňmi věším na šňůru k ostatním. Zhasínám komoru, zavírám dveře a jdu napravit škody, které jsem večer napáchala.

Anonym

PORODY, POTRATY A POTRATI

Říkají,
pořídíš si děcko
a pak už máš všecko.
Přitlačte, zatlačte, ještě kousek, ještě malinko, ještě zmáčknout tenhle knoflík...
a už máte funkční předplatné Netflixu.
Celé je to parádní.
Princezna na bále poztrácela korále
a máma na sále
se poztrácela celá.
Milujte se, množte se a vytlačte ze sebe zbytek vaší identity.
Je to rozkošná populistická penetrace,
neumím rodit, ale vím, kde je benzenové jádro.
Tohle je naše generace,
boomer z mrakodrapu,
je s ním ámen
a z defenestrace mem.
Úplně normálně a běžně
se dnes další dítě vyklubalo z dělohy v tureckém sedu.
Úplně normálně a běžně
odříkává v porodnici abecedu.
Úplně normálně a běžně
mlží a vyhýbá se kontroverzi.
Úplně normálně a běžně
je od narození expert na kapitalistickou verzi jógy.
A neudivuje to neurology,
patology,
biology,
psychology
ani onkology.
Colostrum, sunar a dokonalé kolečkoidní cereálie bez jediné vady.
Dost bylo spácháno ničí vinou,
šedivé porodní báby ještě víc zešediví,
dítě umírá hlady a křičí a zní to jako Óda na radost.
Světě div se,
protože tady
už se nikdo nediví.

SBORNÍK TEXTŮ
posluchačů Divadelní fakulty JAMU
29. ročník Salónu původní literární tvorby JAMU

Grafická úprava a sazba: Jan Pohořelický
Jazyková korektura: Maria Nona Mlejnská, Monika Chvilová
Vydala Janáčkova akademie múzických umění v roce 2022
Vydání první
Vytisklo Nakladatelství JAMU, Novobranská 3, 662 15 Brno

ISBN 978-80-7460-196-5